

ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ
(คล้าย จนทสุวณโณ)

ดาบตำรวจธีระ รัตนจำนงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

2549

ISBN 974 – 451 – 782 - 4

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)

ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ทำวิทยานิพนธ์ : ดาบตำรวจวีระ รัตนจำนงค์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ แสงดวงแข)

..... กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

(.....)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษา เมื่อวันที่..... เดือน พ.ศ.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) โดยมุ่งศึกษาในประเด็น ประวัติชีวิต และ ผลงาน โดยการศึกษาวิจัยได้เก็บข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ แล้วเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบบางตอน

ผลการศึกษาพบว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ชื่อเดิม คล้าย สีนิล เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยกำเนิด เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2419 ได้เรียนหนังสือนอกระบบโดยบิดาเป็นครูสอนเองเรียนเกี่ยวกับอักษรไทยและอักษรขอมจนมีความชำนาญสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี แล้วบิดาได้พาไปฝากเรียนต่อที่สำนักของ นายขำ ไม่ทราบนามสกุล สามารถบวกลบคูณหารและคำนวณได้อย่างชำนาญ บรรพชาอุปสมบท ณ ศาลาน้ำวัดม่วง หมู่ที่ 2 ตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เมื่อปี พ.ศ.2500 ได้รับและเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระครูชั้นพิเศษ เมื่อปี พ.ศ.2513 ขณะดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสวนขัน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก็ได้รับนิมนต์ให้ไปจำพรรษาที่ วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่งมรณภาพด้วยโรคภัยไข้เจ็บเนื่องจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ สิริรวมอายุ 96 ปี 76 พรรษา

ผลงานต่าง ๆ ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สร้างไว้ประกอบด้วย ผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ได้แก่ ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างวัด ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถ ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูป ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์ ด้านการปฏิสังขรณ์เสนาสนะ และด้านสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การสร้างถนน การสร้างสะพาน การสร้างบ่อน้ำ ตลอดจนรวมถึงผลงานด้านเครื่องรางของขลัง

Abstract

This research was a study of the biography and works of Prakruphisit-uttakarn (Khlai Junthasuwanno). Data were collected from documents as well as field data by observations, and interviews. The results were presented by using descriptive analysis method with some photographic illustrations.

The study revealed that Prakruphisit-uttakarn's former name was Khlai Si-nin. He was born in Nakorn Si Thammarat on March 27, 1876 (B.E. 2419). He first learned the Thai and Khmer languages from his father until he was able to read and write. He was then brought to further his study at Mr. Kham's home school where he become skillful at arithmetic and calculation. He entered the monkhood at Wat Muang, Moo 2, Tambon Chawang, Amphoe Chawang, Nakorn Si Thammarat. In 1957 (B.E.2500), he was promoted and entitled a special class of 'Phrakru' (one of an ecclesiastical title for monks). While he was an abbot of Wat Suan Khan in Amphoe Chawang, Nakorn Si Thammarat, in 1970 (B.E. 2513) he was asked to stay at Wat Thatnoi, Tambon Lakchang, Chawang Sub-district, Nakorn Si Thammarat. He stayed there till he became ill because of the lack of rest and passed away at the age of 96.

Prakruphisit-uttakarn's works could be classified as promoting and propagating Buddhism; repairing and developing monasteries such as repairing and restoring a monastery, temples, Buddha images, pagodas, and monk's abodes and furniture; on public facilities such as building roads, bridges, digging wells; and finally on charms.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณอย่างมาก ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ แสงดวงแข ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนให้ความช่วยเหลือและได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ ทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาตลอด อันเป็นผลทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมใจ ศรีนวล และอาจารย์ ดร.ชวลีรัตน์ คงเรือง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนไทยคดีศึกษาทุกคน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้นำไปสู่วิทยานิพนธ์อย่างแท้จริง

ขอนมัสการขอบพระคุณเจ้าอาวาสวัดสวนขัน วัดจันดี วัดพระธาตุน้อย วัดมะนาวหวาน วัดหาดสูง และวัดคงคาเลียบ ที่ได้กรุณาให้ความเมตตาช่วยเหลือในการให้ข้อมูลอย่างละเอียด ขอขอบคุณอาจารย์มนตรี สังข์มุสิกานนท์ คุณอภิญา สิริพันธ์ คุณนริสา สิริพันธ์ คุณภยวัฒน์ วัฒนายากร ที่ได้ให้กำลังใจและแรงใจ พร้อมทั้งความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งต่อ คุณตรีรัตน์ มนตรี คุณรัชฎากร รัตนจำนงค์ คุณชัชชนท รัตนจำนงค์ และเด็กหญิงกรรวิ รัตนจำนงค์ คุณกันหา สวัสดิ์ คุณจรรยาสมร แก้วสุข ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาไทยคดีศึกษาทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ที่คอยห่วงใยด้วยดีตลอดมาในการทำวิทยานิพนธ์

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็นมุขิตาจิตแด่พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) และขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณแม่สมพงษ์ รัตนจำนงค์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว และคุณพ่อกร รัตนจำนงค์ และผู้มีพระคุณทุกคน

ดาบตำรวจธีระ รัตนจำนงค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์	10
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับงานของพระสงฆ์	13
เอกสารที่เกี่ยวกับประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	17
3 ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	20
ชาติภูมิ	21
ปฐมวัย	21
การศึกษาเบื้องต้น	23
บรรพชาและอุปสมบท	25
สมณศักดิ์	28
อุปนิสัยและบุคลิกภาพ	28
ผลงานที่สำคัญ	41
มรณภาพ	50
4 ผลงานพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	53
ด้านส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา	53
ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด	56
ด้านสาธารณประโยชน์	69
ด้านเครื่องรางของขลัง	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
บทย่อ	83
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	83
ขอบเขตของการวิจัย	83
วิธีดำเนินการวิจัย	84
สรุปผล	85
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก บุคลากร	94
ภาคผนวก ข แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล	99
ภาคผนวก ค แนวทางในการสัมภาษณ์	103
ภาคผนวก ง แนวทางในการสังเกต	109
ประวัติย่อผู้วิจัย	111

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 แสดง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) สมัยพรรษากลางๆ	20
2 แสดง โยมมารดา พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ชื่อนางเหนียว สีนิด	22
3 แสดง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) สวมกระบอกไม้ไผ่ที่ เท้าข้างซ้าย	26
4 แสดง ประตูเข้าวัดสวนขัน ตำบลสวนขัน	27
5 แสดง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินฯ ทรงกราบนมัสการ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	30
6 แสดง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ในพิธีสงฆ์	31
7 แสดง นายชั้น บุญเกียรติ ผู้ให้สัมภาษณ์	33
8 แสดง นายจัด บุญทอง ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	40
9 แสดง ต้นไทรบนเขาธงที่พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) เคยนั่งวิปัสสนา	44
10 แสดง บ่อน้ำจำนวน 2 บ่อ อยู่คู่กันข้างถนนสายจันดี - เขาธง	44
11 แสดง พิธีสงฆ์ศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	51
12 แสดง ศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) บรรจุไว้ในองค์เจดีย์ พระธาตุน้อย	52
13 แสดง พระครูโสภณคณาภิวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดหาดสูง	54
14 แสดง หอไตรกลางสระวัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	55
15 แสดง วัดพิศิษฐ์อรรถการาม อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	57
16 แสดง พระอุโบสถ วัดหาดสูง ตำบลทานพอ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	58
17 แสดง พระอุโบสถวัดอำพัน ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	60

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
18	แสดง พระอุโบสถวัดจันดี ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	61
19	แสดง พระประธาน พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ในพระอุโบสถ วัดหาดสูง	62
20	แสดง เจดีย์สูง 15 วา วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	65
21	แสดง องค์เจดีย์พระธาตุน้อยหลวงพ่อคล้าย วัดธาตุน้อย	66
22	แสดง เสนาสนะภายในบริเวณวัดสวนขันที่ได้ปฏิสังขรณ์ให้คงสภาพเดิม	67
23	แสดง ถนนสายวัดคงคาเลียบ-บ้านควนสังข์ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา	71
24	แสดง สะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองวาด ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา	73
25	แสดง นายอมร ศรีราชพัฒน์ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่วัดพิศิษฐ์อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	75
26	แสดง ขนโมโคเครื่องรางของขลัง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	80
27	แสดง เขียนหมากของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)	81

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ที่ได้สร้างคุณงามความดีให้กับสังคมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น นั้น เป็นที่ประจักษ์ว่าประวัติชีวิตและผลงานของแต่ละบุคคลสามารถเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิต และเป็นอุดมคติของอนุชนได้เป็นอย่างดี แม้ว่าอุดมคติแต่ละท่านแตกต่างกัน แต่ถ้าจะศึกษาถึงวิถีทางของการดำเนินชีวิตตามแบบฉบับของแต่ละบุคคลแล้ว จะทราบว่าบุคคลเหล่านั้นมีจิตคิดประกอบกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมแก่ประเทศชาติหรือแก่ประชาชนในสังคม มิใช่เพียงเพื่อตนเอง ควรแก่การได้รับการยกย่องสรรเสริญให้สังคมได้รับรู้ และยอมรับว่าบุคคลเหล่านี้เป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรแก่การศึกษาเรียนรู้ถึงการประพฤติปฏิบัติตน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับอนุชนรุ่นหลังได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เพื่อจะได้นำมาพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่อง การศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลเป็นสิ่งที่ให้เห็นว่าบุคคลผู้นั้นได้ใช้ความอุตสาหะ ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมด้านใดบ้างในการดำเนินชีวิต ดังที่ นवलจันทร์ รัตนากร¹ ทักษิณา สนวนานนท์² และมานพ ถนอมศรี³ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า การนำเสนอชีวประวัติบุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ก่อนที่บุคคลเหล่านี้จะประสบความสำเร็จต้องใช้ความเข้มแข็ง มานะ อดทน พยายาม และความคิดสร้างสรรค์เพียงใด จึงสามารถฟันฝ่าอุปสรรคมาจนถึงหลักชัยได้ ซึ่งเรื่องชีวิตของแต่ละบุคคลล้วนเป็นเรื่องที่ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ ควรแก่การสนใจ และเป็นตัวอย่างที่ดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้การศึกษาโดยมองผ่านชีวิตของคนที่น่าสนใจ นับเป็นอีกวิธีหนึ่งของการเรียนรู้ชีวิต เรียนรู้โลก ขึ้นอยู่กับว่าผู้อ่านจะสามารถเลือกสรรสาระที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านใดอย่างไร

¹ นवलจันทร์ รัตนากร. (2528). คนดีคนเด่น. หน้า คำนำ.

² ทักษิณา สนวนานนท์. (2541). ชีวประวัติบุคคลสำคัญของโลก. หน้า คำนำ.

³ มานพ ถนอมศรี. (2538). บุคคลของโลก. หน้า คำนำ.

นอกจากนี้ สิทธา พินิจภูวดล และทิพย์สุนทร นาคธน ได้กล่าวถึงความน่าสนใจในการศึกษาชีวประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญไว้ในทำนองเดียวกันว่า

ตามปกติคนเรามักจะยกย่องคนที่มีความรู้ความสามารถ มีความดี สร้างความเจริญ รุ่งเรือง ให้แก่สังคมและเสียสละให้แก่ส่วนรวม คนเช่นนี้มีมนุษย์ยกย่องว่าเป็น “บุคคลสำคัญ” ชีวประวัติของบุคคลสำคัญจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คนเราทุกคนอยากเป็นคนสำคัญ อยากเลียนแบบบุคคลที่ได้รับความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งโรจน์ในทางงานและอาชีพ¹

การศึกษาถึงประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญในประเทศไทยมีอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก ทั้ง ๆ ที่ในประเทศไทยมีผู้ทำคุณประโยชน์อยู่จำนวนมาก สืบเนื่องจากไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร การศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องของพระมหากษัตริย์ เชื้อพระวงศ์ และชนชั้นสูงเท่านั้น ดังที่ เปลื้อง ณ นคร² และ พรศักดิ์ พรหมแก้ว³ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่าในสังคมไทยการศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลจะมีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร ทั้งที่บุคคลสำคัญในประเทศไทยมีอยู่จำนวนมาก เนื่องจากขาดข้อมูลสำหรับการค้นคว้า การศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ การสร้างบ้านเมือง การทำสงคราม การเมืองการปกครอง แต่เรื่องเกี่ยวกับระดับท้องถิ่น ความคิด ความเชื่อและวิถีชีวิต ซึ่งเกี่ยวกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกลับไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร

การศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลควรศึกษาให้ครอบคลุมบุคคลทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลระดับประเทศ เช่น พระมหากษัตริย์ เชื้อพระวงศ์ และข้าราชการ รวมทั้งบุคคลธรรมดาสามัญชนระดับท้องถิ่น และควรศึกษาเน้นย้ำแบบฉบับที่ดีงาม หรือผลงานที่เด่น ๆ ของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้ประวัติศาสตร์ได้จารึกชื่อไว้ให้ประจักษ์แก่อนุชนรุ่นหลัง ในปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของท้องถิ่นมากขึ้น ไม่ว่าจะในแง่ของโบราณคดี ประวัติศาสตร์ อาชีพ เศรษฐกิจ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ส่งผลให้มีการศึกษาถึงชีวประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ๆ ในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังที่ เฉลิมศักดิ์ รุ่งฉาย ได้กล่าวไว้ว่า

¹ สิทธา พินิจภูวดล และทิพย์ นาคธน. (2520). การอ่านและพิจารณาหนังสือ.

หน้า 41.

² เปลื้อง ณ นคร. (2541). คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. หน้า 142.

³ พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2534). “ศาสตร์แห่งวัฒนธรรมพื้นบ้าน,” ใน พื้นบ้านพื้นเมืองถิ่นไทยทักษิณ. หน้า 20.

ในปัจจุบันมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีการศึกษากันหลายแง่มุม ทั้งที่เกี่ยวกับโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณกรรม อาชีพ และเศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีการศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของบุคคล สำคัญในท้องถิ่นมากขึ้นด้วย จึงควรแก่การยกย่องและเผยแพร่เกียรติคุณชื่อเสียงให้คนทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นแบบอย่างเท่าที่จะกระทำได้¹

การศึกษาชีวประวัติและผลงานของบุคคลไม่ว่าในแง่มุมใดก็ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะความรู้ ความคิด ที่ได้รับจากประวัติชีวิตและผลงานของบุคคลนั้น เปรียบเสมือนกระจกเงาส่องให้เห็นถึงโลกทรรศน์ บุคคลเหล่านี้มีทั้งที่เป็นบุคคลสำคัญระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เช่น นักปกครอง พระภิกษุ นักการศึกษา นักพัฒนา นักวิชาการ ศิลปินพื้นบ้าน และในปัจจุบันมีผู้สนใจศึกษาชีวประวัติและผลงานของบุคคลที่เป็นสิ่งที่บอกว่าผู้ันั้นได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นปูชนียบุคคลของชนทุกชั้นจึงควรได้รับการเผยแพร่เกียรติคุณชื่อเสียงให้คนทั่วไปได้รู้จัก ได้ศึกษา ตลอดจนเป็นตัวอย่างชี้วัดในด้านต่าง ๆ ดังที่ พลตรีหลวง วิจิตรวาทการ ได้กล่าวไว้ว่า

การศึกษาประวัติของบุรุษผู้เรืองนามมาแล้วในพงศาวดารก็ดี หรือการที่คนเพ่งเล็งดู จริยวัตรของท่านผู้มีฐานะอันสูงในปัจจุบันสมัยก็ดี ย่อมมีประโยชน์แก่เราเนกประการ แต่จะต้องจำไว้อย่างหนึ่งว่า การดูความเป็นไปของมนุษย์ เราควรมองดูแต่ทางที่ดี คนทุกคนในโลกย่อมมีดีและชั่วระคนกันอยู่ในตัวเสมอ ถ้าเราจะค้นหาคนที่ดีพร้อมทุกอย่างไม่ต่างพร้อย ไม่เคยทำอะไรผิดเลยแล้ว ก็คงไม่ง่ายกว่าที่จะค้นหาเข็มในมหาสมุทร ฉะนั้นถ้าเราจะศึกษาหาประโยชน์จริงๆ แล้ว ก็ควรมองดูแต่ทางที่ดีงาม... “พึงมองดูลักษณะที่ดีและแข็งแรงอันมีอยู่ในบุคคลทุกคนที่เข้ามาใกล้ท่าน จงยกย่อง ชมเชยปิติยินดีด้วย และถ้าท่านสามารถจะทำได้ จงพยายามเอาอย่างเมื่อเป็นเช่นนี้ ลักษณะที่ไม่ดีของท่าน จะหลุดไปจากท่านเหมือนอย่างไปไม้แห้งที่ร่วงหล่นไปเมื่อถึงกาลละ”²

¹เฉลิมศักดิ์ รุ่งฉาย. (2546). ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระธรรมโมลี (เกตุ ติสฺสโร). หน้า 3.

²พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ. (2532). มหาบุรุษ. พิมพ์ครั้งที่ 9. หน้า 4 - 5.

นอกจากนั้น สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติได้แสดงคำประกาศเกียรติคุณไว้ว่า

ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติเป็นสำคัญ ในปัจจุบันได้มีบุคคลและหน่วยงานที่ได้ประกอบคุณงามความดีและผลงาน อันเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงาน มูลนิธิ สมาคม หรือองค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ประกาศเกียรติคุณ มอบรางวัลและสดุดีผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นสาขาต่าง ๆ แต่สาขาอยู่เป็นประจำ แต่การประกาศเกียรติคุณดังกล่าวยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้น ไม่ถึงกับเป็นการเผยแพร่ผลงานดีเด่นในระดับชาติ ทั้ง ๆ ที่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงาน ดีเด่นเหล่านั้นได้อุทิศตัวเพื่อการทำงานด้วยอุดมการณ์ โดยไม่หวังบำเหน็จรางวัลหรือสิ่งตอบแทนใด ๆ¹

ภาคใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นอยู่มาก ในบรรดาบุคคลสำคัญในท้องถิ่นภาคใต้นั้น พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นพระภิกษุรูปหนึ่งที่มีบทบาทและผลงานสำคัญยิ่งรูปหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นอดีตเจ้าอาวาสวัดสวนขัน และอดีตเจ้าอาวาสวัดจันดี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพระราชวรสารภรณ์ (เจิม กนฺตสีโลป)² ได้กล่าวถึงชีวประวัติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่าพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นพระภิกษุซึ่งมีบทบาทและผลงานที่สำคัญยิ่งรูปหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นชาวตำบลช้างกลาง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2438 (อายุ 19 ปี) ประวัติและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) นามเดิม ชื่อคล้าย นามสกุล สีนิด เกิดวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2419 ตรงกับวันอังคาร ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 ปีชวด จ.ศ.1238 ร.ศ.95 ณ บ้านโคกทือ หมู่ที่ 9 ตำบลช้างกลาง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาชื่อ นายอินทร์ สีนิด มารดาชื่อ นางเหนียว สีนิด มีพี่สาว 1 คน ชื่อ นางเพ็ง

¹สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. (2533). ประกาศเกียรติคุณดีเด่นของชาติ. หน้า คำนำ.

²พระราชวรสารภรณ์ (เจิม กนฺตสีโลป). (2544). ประวัติพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ). หน้า 1 – 26.

ประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) อุปสมบทที่ อุทกสีมาทำน้ำวัดวังม่วง และสังกัดอยู่ที่วัดจันดี 8 ปี ในระหว่างนั้นได้ไปศึกษายังสำนักต่าง ๆ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2492 ได้เป็นพระครูสัญญาบัตร และเมื่อปี พ.ศ.2505 ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระครูชั้นพิเศษ ในราชทินนามเดิม

การบำเพ็ญศาสนกุศลและสาธารณประโยชน์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) ที่ประมวลได้คือ สร้างพระอุโบสถวัดจันดี ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช บูรณะอุโบสถรวม 14 หลัง สร้างเจดีย์ สฎูป มณฑป รวม 11 องค์ ตัดถนน ถนนลูกรังรวม 20 สาย มีความยาวรวมแล้วไม่น้อยกว่า 100 กิโลเมตร สร้างสะพานรวม 15 แห่ง สร้างวัดและบูรณะวัด สร้างโรงเรียน วิหาร ศาลา หอไตร กุฏิ บ่อน้ำ และสระน้ำอีกมากมาย บั้นปลายของชีวิต เมื่อปี พ.ศ.2505 ท่านได้สร้างวัดธาตุน้อย มีพระเจดีย์ยอดทองเป็นอนุสรณ์ มรณภาพเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2513 สิริอายุรวม 96 ปี 74 พรรษา

ประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นภิกษุที่ประกอบคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมมากมาย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เคยเดินทางไปศึกษาหาข้อมูลที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 6 ตำบลชะอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช วัดจันดี(ทุ่งปอน) และวัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 ได้ประจักษ์ถึงผลงานของท่าน ดังที่ สมนึก เนินหนู¹ ซึ่งเคยเป็นลูกศิษย์ของท่านในอดีต และเคลื่อน นิตยไสว² ญาติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงผลงานของท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่าในสมัยที่ตนเองเป็นลูกศิษย์อยู่กับท่านที่วัดสวนขันนั้น พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ) ได้จัดการพัฒนาวัดให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นทั้งทางถาวรวัตถุและการศึกษา ทางด้านวัตถุได้สร้างพระอุโบสถ 1 หลัง กุฏิ 1 หลัง ครัว 1 หลัง หอฉัน 1 หลัง ศาลาการเปรียญ 1 หลัง และได้ขยายเขตวัดให้กว้างขวางกว่าเดิม ทางด้านการศึกษาก็ได้จัดครูมาสอนนักเรียน จนพระภิกษุสามเณรวัดสวนขันสอบได้นักธรรมชั้นตรี โท หลายรูป บางรูปเรียนจบชั้นใน

¹สมนึก เนินหนู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109/4 หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548.

²เคลื่อน นิตยไสว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109/4 หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548.

วัดนี้แล้ว ออกไปศึกษาต่อสำนักเรียนอื่นสอบได้พระปริยัติธรรมมาจนบัดนี้ สำนักสอบธรรมเปิดสอบปี พ.ศ.2491 ได้เปิดเรียนและสอบมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยการอำนวยความสะดวกของท่านเองและเจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน นอกจากนี้ นาย รักษา¹ ชาวบ้านในละแวกวัดสวนขัน ได้กล่าวถึงพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นพระภิกษุที่มีชาวบ้านให้ความเลื่อมใสศรัทธาเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากจำนวนลูกศิษย์ลูกหาที่มีอยู่มากมายทั่วทุกสารทิศ แม้ท่านจะมรณภาพไปหลายปีแล้วก็ตาม ยังคงมีเหรียญพของท่านคล้ายรุ่นต่าง ๆ ปลูกเสกออกมาเป็นที่ต้องการของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ตามบ้านเรือนต่าง ๆ ก็ปรากฏให้เห็นว่ามีรูปเหรียญและรูปภาพของท่านเป็นที่สักการบูชา ส่วนตนเองนั้นได้เก็บกระบอกลูกไม้ใผ่ ซึ่งมีไว้สวมเท้าที่พิการของท่านไว้สักการบูชา และเมื่อไม่นานมานี้ ทางวัดจันดี ก็ได้นำเยื่อไม้ไผ่กระบอกลูกสวมเท้าของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ที่ตนเองได้เก็บไว้ และวัตถุมงคลต่าง ๆ มาปลูกเสกเป็นเหรียญพของท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ รุ่น “เมตตา มหาบารมี 129 ปี พของท่านคล้าย” สำหรับให้พุทธศาสนิกชนได้เช่าบูชา

จากผลงานที่ปรากฏดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งใจที่จะศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรค่าแก่การจารึกให้อนุชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)
2. ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ดังนี้

1. เป็นการรวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ที่ได้สร้างไว้ให้ปรากฏแก่สาธารณชนในด้านต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นและศึกษาให้ลุ่มลึกเฉพาะเรื่องเฉพาะด้านต่อไป

¹นาย รักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 125 หมู่ที่ 7 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.

2. เป็นการช่วยเผยแพร่เกียรติประวัติของบุคคลที่ได้สร้างคุณงามความดีในสังคมให้เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ทำให้เห็นคุณค่าของบุคคลผู้สร้างผลงานที่มีคุณประโยชน์แก่สังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสนใจที่จะแสวงหาวิธีการในเชิงรุกเกียรติและเผยแพร่เกียรติประวัติในทางที่เหมาะสมต่อไป

4. ผลการวิจัยนำไปใช้ในการเรียนการสอนประวัติบุคคลสำคัญ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจากข้อมูลต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จึงกำหนดขอบเขตของข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ญาติ ศิษยานุศิษย์ พระภิกษุสงฆ์ที่จำวัดในวัดสวนขัน วัดจันดี และวัดธาตุน้อย และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

1.2 ข้อมูลจากเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

1.3 ข้อมูลจากผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ที่ปรากฏอยู่เท่าที่จะสามารถศึกษาได้ ภายในขอบเขตด้านเนื้อหา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) โดยมีประเด็นศึกษา ดังนี้

2.1 ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

2.1.1 ชาติภูมิ

2.1.2 ปฐมวัย

2.1.3 การศึกษาเบื้องต้น

2.1.4 บรรพชาและอุปสมบท

2.1.5 สมณศักดิ์

2.1.6 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

2.1.7 ผลงานที่สำคัญ

2.1.8 มรณภาพ

2.2 ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

2.2.1 ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

2.2.2 ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด

2.2.3 ด้านสาธารณประโยชน์

2.2.4 ด้านเครื่องรางของขลัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประวัติชีวิต หมายถึง ประวัติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) โดยจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ ชาตินิยม ปฐมวัย การศึกษาเบื้องต้น บรรพชาและอุปสมบท สมณศักดิ์ อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ และมรณภาพ

ผลงาน หมายถึง ผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ด้านสาธารณประโยชน์ และด้านเครื่องรางของขลัง ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จากแหล่งเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานช่วยกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ช่วยให้ผู้วิจัยใช้ประกอบการเขียนเค้าโครงวิจัย
2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีผู้เขียนถึงประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สังกัด ถ่ายภาพ และเก็บภาพประกอบ การสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีบันทึกลงในแถบบันทึกเสียง และจัดบันทึกตามความเหมาะสม ในการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตและผลงาน ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ดังนี้

2.2.1 พระภิกษุสงฆ์ที่จำวัดอยู่ในวัดธาตุน้อย และวัดอื่น ๆ ที่มีความรู้ เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จำนวนไม่น้อย กว่า 15 รูป

2.2.2 ญาติ ศิษยานุศิษย์ บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ ชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

3. ขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมมาได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียดตาม ขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาถอดความโดยสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา

3.3 นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลเก็บรวบรวมได้จากการ สัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.4 นำข้อมูลภาพมาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาและความชัดเจนของ ภาพจะได้นำไปเพื่อใช้เป็นภาพประกอบในงานวิจัยนี้

4. การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนา วิเคราะห์และมีภาพประกอบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)” ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติชีวิต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานของพระสงฆ์
3. เอกสารที่เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย

จันทสุวณฺโณ)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติชีวิต

การศึกษาประวัติชีวิตของบุคคลเป็นเรื่องที่ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและความรอบคอบเป็นอย่างยิ่ง ทั้งการเก็บข้อมูล การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และการเรียบเรียงข้อมูล เพราะประวัติชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมมีเนื้อหาสาระมากมายและแตกต่างกัน ประวัติชีวิตบางตอนมีความสำคัญมากสมควรนำมาเป็นแบบอย่างแก่ผู้อ่าน บางตอนมีความสำคัญน้อย ซึ่งผู้ศึกษาควรศึกษาเรียนรู้ให้ถ่องแท้ เข้าอกเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ใช่ความรู้สึกที่เป็นอคติ และการเขียนประวัติชีวิตบุคคลมิใช่เพียงการแสดงเรื่องราวในชีวิตเท่านั้น แต่ควรให้คิดแก่ผู้อ่านไปด้วย ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการศึกษาวีรประวัติของบุคคลไว้พอจะประมวลได้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร¹ ได้กล่าวถึงแนวทางในการศึกษาหรือเขียนประวัติชีวิตของบุคคลไว้สรุปได้ว่า นักเขียนประวัติบุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างลึกซึ้ง เข้าอกเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้รวดเร็ว รู้จักเลือกเฟ้นเหตุการณ์สำคัญ ๆ รู้ว่าอะไรควรจดลงไว้ อะไรที่ไม่สำคัญก็ทิ้งไป เพราะหากเขียนละเอียดฟุ่มเฟือยเกินไปจะทำให้ผู้อ่านหมดความเพลิดเพลิน ต้องเขียนอย่างเที่ยงตรงไม่เยิ่นยอหรือตีเทียนจนเกินควร การเขียนประวัติบุคคลนั้นควรสอดแทรกคติให้แก่ผู้อ่านด้วย เมื่อผู้อ่านได้อ่านก็สามารถจดจำและนำไปเป็นแบบอย่างได้

¹เปลื้อง ณ นคร. (2514). คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. หน้า 142 –

อำนาจ จันเงิน¹ ได้กล่าวถึงการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาประวัติชีวิตของบุคคลไว้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ผู้เก็บข้อมูลประวัติชีวิตบุคคลจะต้องเก็บข้อมูลอย่างลึกซึ้งและชัดเจนทุกแง่มุม เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำไปเรียบเรียงให้เป็นระบบต่อไป จึงควรมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กำหนดบุคคลเป้าหมายให้ชัดเจนว่าบุคคลนั้นคือใคร ต้องการจะเก็บข้อมูลอะไรบ้าง และจะนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร
2. ประสานงานและนัดหมายกับบุคคลนั้น ๆ รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนเกี่ยวกับ วัน เวลา สถานที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. เตรียมคำถามไว้ให้พร้อม คำถามทุกคำถามควรสื่อความหมายได้ดีตรงประเด็น ผู้ตอบสามารถเข้าใจได้ทันที ตอบได้ตรงจุด และที่สำคัญคือ ทุกคำถามควรจะเหมาะสม รู้ว่าอะไรควรถามและอะไรไม่ควรถาม
4. ดำเนินการตามวัน เวลา สถานที่ที่ได้นัดหมายไว้ ในกรณีข้อมูลที่ได้ไม่ชัดเจนควรเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากบุตร สามี ภรรยา ศิษย์ หรือผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าไว้แล้วประกอบด้วย
5. นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และนำเสนอใจ
ส่วนการเรียบเรียงประวัติชีวิตบุคคลนั้น ผู้เรียบเรียงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 1. มีหลักฐานสนับสนุน เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่บิดเบือนความจริง
 2. ควรให้ครอบคลุมชีวิตให้มากที่สุด ถ้าแบ่งประวัติชีวิตเป็นด้าน ๆ ได้จะยิ่งดี
 3. มีรายละเอียดสมบูรณ์และมีลำดับเหตุการณ์ถูกต้อง

นอกจากเอกสารที่กล่าวถึงแนวทางศึกษาประวัติชีวิตของบุคคลแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเอกสารที่เป็นผลการศึกษาประวัติชีวิตบุคคลอีกส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ธนิดา คุรุเดโชชัย² ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาชีวประวัติและผลงานของขุนอาเทศคดี (กลอน มัลลิกะมาส)” ในส่วนของการศึกษาชีวประวัติได้กำหนดประเด็นการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ชาติภูมิ ปฐมวัยและการศึกษา อาชีพและการงาน ครอบครัว บุคลิกภาพ การสร้างผลงาน วรรณกรรม เกียรติคุณและบั้นปลายชีวิต

¹อำนาจ จันเงิน. (2534). “กลวิธีเก็บข้อมูลประวัติบุคคล,” ใน การเก็บข้อมูล วัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อการวิจัย. หน้า 41 – 42.

²ธนิดา คุรุเดโชชัย. (2542). การศึกษาชีวประวัติและผลงานของขุนอาเทศคดี (กลอน มัลลิกะมาส). หน้า 42 – 81.

นริสา แซ่ไคว่ว¹ ได้ศึกษาเรื่อง “ประวัติและผลงานของ เกร่ง สุวรรณวงศ์” ในส่วนของการศึกษาประวัติได้กำหนดประเด็นการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ชาตินิยม ปฐมวัย การศึกษาครอบครัว อาชีพและการทำงาน นิสัยและบุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ และเกียรติคุณที่ได้รับ

บัณฑิต กลิ่นรัศมี² ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการพัฒนาชุมชนของ ชบ ยอดแก้ว” ในส่วนของการศึกษาประวัติชีวิตได้กำหนดประเด็นศึกษาไว้สรุปได้ดังนี้ ชาตินิยม ปฐมวัยและการศึกษา อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ชีวิตการรับราชการ ชีวิตครอบครัว และตำแหน่งทางสังคมและเกียรติคุณที่ได้รับ

คัมภีร์ ทองพูน³ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการจัดการศึกษาของ พระรัตนธัชมุนี (ม่วง รัตนธเถร)” ในส่วนของการศึกษาประวัติชีวิตได้กำหนดประเด็นการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ชาตินิยมและการศึกษาในเบื้องต้น บรรพชาและอุปสมบท การศึกษาทางธรรมและสมณศักดิ์ ผลงานที่สำคัญ และชีวิตในบ้านปลาย

พริยา ภิมย์สมบัติ⁴ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระครูพิพัฒนโชติ (ทอง เตชปัญโญ)” ในส่วนของการศึกษาชีวประวัติได้กำหนดประเด็นการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ชาตินิยม ปฐมวัยและการศึกษาเบื้องต้น การอุปสมบทและสมณศักดิ์ บุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ และเกียรติคุณที่ได้รับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาชีวประวัติบุคคล สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาถึงประวัติชีวิตของบุคคลควรกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังถึงความถูกต้องของข้อมูล มีความเที่ยงธรรมในการเขียน ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติชีวิตบุคคลมาเป็นแนวทางในการวางขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ชาตินิยม ปฐมวัย การศึกษาเบื้องต้น บรรพชาและอุปสมบท สมณศักดิ์ อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ผลงานที่สำคัญ และมรณภาพ ตลอดจนใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

¹นริสา แซ่ไคว่ว. (2544). ประวัติและผลงานของ เกร่ง สุวรรณวงศ์. หน้า 14 – 26.

²บัณฑิต กลิ่นรัศมี. (2544). ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการพัฒนาชุมชนของชบ ยอดแก้ว. หน้า 28 – 46.

³คัมภีร์ ทองพูน. (2544). ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระรัตนธัชมุนี (ม่วง รัตนธเถร). หน้า 24 – 54.

⁴พริยา ภิมย์สมบัติ. (2544). ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระครูพิพัฒนโชติ (ทอง เตชปัญโญ). หน้า 21 – 30.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานของพระสงฆ์

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงงานของพระสงฆ์ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้
 ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์¹ ได้กล่าวถึงงานของพระสงฆ์ สรุปได้ว่างานของพระสงฆ์มี 6 ประการ
 ดังนี้

1. งานรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น การดำเนินการเพื่อให้พระภิกษุสามเณรทั้ง
 สังฆมณฑลปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างบริสุทธิ์ ปฏิบัติชอบตามหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา
 ทั่วถึง เป็นต้น
2. งานศาสนศึกษา เช่น การดำเนินการให้พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ได้ศึกษา
 เล่าเรียนพระธรรมวินัย จนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตามสมควรแก่ฐานะานุรูป
 อย่างแท้จริง เป็นต้น
3. งานศึกษาสงเคราะห์ เช่น การดำเนินการสงเคราะห์ช่วยเหลือให้เด็กและประชาชนได้
 ศึกษาเล่าเรียนทั้งในและนอกระบบการศึกษาของรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมี
 ความสุข และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ เป็นต้น
4. งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การดำเนินการประกาศพระพุทธศาสนาให้
 ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ และน้อมนำไปปฏิบัติเพื่อลวงพ้นความทุกข์ อันจะยังผลให้สังคม
 ตลอดจนประเทศชาติมีความสันติสุขและเจริญก้าวหน้า เป็นต้น
5. งานสาธารณูปการ เช่น การดำเนินการให้วัดทั่วประเทศเป็นวัดโดยสมบูรณ์เป็นที่พัก
 อาศัยศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติธรรมตามพระธรรมวินัยของพระภิกษุสามเณร เป็นที่ทำบุญ
 บำเพ็ญกุศล ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม และกระทำกิจกรรมของสังคมในท้องที่ตั้งแห่งวัดนั้นด้วย
 ตลอดจนการรักษาวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ศิลปโบราณวัตถุสถานของสังคมนั้น ๆ ด้วย เป็นต้น
6. งานสาธารณสงเคราะห์ เช่น การดำเนินการสงเคราะห์ประชาชนทางด้านจิตใจและ
 ทางวัตถุที่ไม่ขัดพระธรรมวินัยและสมณวิสัย เพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชนแห่งวัดนั้น
 และทั่วไป เป็นต้น

พรศักดิ์ พรหมแก้ว² ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับศาสนธรรมของพุทธศาสนิกชน
 วัดธารน้ำไหลหรือสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปได้ดังนี้

¹ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์. (2526). การพัฒนากิจการคณะสงฆ์และการพระศาสนาเพื่อ
 ความมั่นคงแห่งชาติ. หน้า 178.

²พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2529). “พระเทพวิสุทธิเมธี (เงื่อม อินทปัญโญ),” ใน
สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. หน้า 2207.

1. การจัดคณะธรรมทานมูลนิธิเพื่อประโยชน์ในกิจการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
2. การออกหนังสือพิมพ์พุทธศาสนาเพื่อเป็นสื่อในการเผยแผ่ธรรม ซึ่งท่านพุทธทาสภิกขุได้เขียนบทความหรือธรรมบรรยายลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้
3. การเทศนา บรรยายปาฐกถา และสนทนาธรรม
4. การเผยแผ่ธรรมด้านวรรณกรรม ส่วนใหญ่เป็นงานเขียนเพื่อตีความทางพุทธศาสนาให้ถูกต้อง มีทั้งที่แสดงธรรมโดยตรงและประยุกต์ธรรม เพื่อประโยชน์ของปัจเจกชนและสังคม มีทั้งที่เสนอเป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ สุธน เจริญพงศ์¹ ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับศาสนสมบัติของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตุลเวที) วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

1. ปฏิสังขรณ์ศาลาการเปรียญ ซึ่งเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาคนที่ 5 สร้างไว้ปี พ.ศ.2390 – 2409
2. เป็นประธานควบคุมการซ่อมพระอุโบสถ ซึ่งเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ได้สร้างไว้ปี พ.ศ.2394 – 2408 สร้างอาคารแสดงนิทรรศการและที่เก็บโบราณวัตถุ สร้างพิพิธภัณฑสถาน ช่อมและบูรณะกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถรวมทั้งบานประตู 4 ช่อง ทำรั้วเหล็กปิดล้อมชั้นนอกกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ เพื่อป้องกันโบราณสถานและซ่อมแซมพระวิหารที่เริ่มชำรุด
3. เป็นประธานควบคุมการก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์
4. ก่อสร้างศาลาร่มโพธิ์เพื่อตั้งศพบำเพ็ญกุศล
5. บูรณะซุ้มประตูทรงมงกุฎของกำแพงวัดด้านทิศใต้
6. บูรณะกุฏิ ศาลาโรงเลี้ยง 3 หลัง และศาลาภาษา
7. บูรณะซุ้มประตูทิศตะวันตกด้านหน้าวัด บูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปไสยาสน์และพระวิหาร บูรณะกำแพงวัดด้านทิศตะวันตก ทิศตะวันออก และทิศใต้ ช่อมหลังคาพิพิธภัณฑสถานพระราชศีลสังวร และก่อสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม

นงนุช แสงเสน่ห์² ได้กล่าวถึงผลงานด้านพระพุทธศาสนาของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตุลเวทีเถร) สรุปได้ดังนี้

¹สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ สุธน เจริญพงศ์. (2529). “พระราชศีลสังวร (ช่วง อตุลเวที),” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. หน้า 2573 – 2574.

²นงนุช แสงเสน่ห์. (2541). ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง อตุลเวทีเถร). หน้า 34 – 81.

1. ผลงานด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีและคติชนวิทยา ได้แก่
 - 1.1 ผลงานการจัดตั้งภัทรวงศ์พิพิธภัณฑ์สถาน
 - 1.2 ผลงานด้านโบราณวัตถุภายในภัทรวงศ์พิพิธภัณฑ์สถาน
 - 1.3 ผลงานด้านวรรณกรรม
2. ผลงานด้านศาสนา ได้แก่
 - 2.1 ผลงานปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด
 - 2.2 ผลงานด้านการศึกษา
 - 2.3 ผลงานด้านการปกครองพระสงฆ์

วชิรา หงษ์ทอง¹ ได้กล่าวถึงผลงานของพระเทพมุนี (กลั่น จิตคนุญมหาเถร) สรุปได้ดังนี้

1. ผลงานด้านวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้
 - 1.1 ด้านบทความ – ปรุณกคตัตถกรรม ได้แก่ พระอารามหลวง เพลงประจำโรงเรียนฉบับเก่า ยินดีต้อนรับ สารานุกรมอนุสรณ์ 40 ปีที่ผ่านเนิ่นนานเช้า วันครู – ให้อำนาจ มือไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ เป็นต้น
 - 1.2 ด้านกวีนิพนธ์ – ธรรมปฏิบัติ ได้แก่ วิธรรบัตินิต เจ้าชายชัยทิศ สรรค์คาบสและมหาชนกคำฉันท์
2. ผลงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ เป็นหัวหน้าพระธรรมทูตประจำจังหวัดสงขลา เป็นประธานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนให้กับวัดในจังหวัดสงขลา เป็นประธานหน่วยอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนในจังหวัดสงขลา เป็นต้น
3. ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ได้แก่ ปฏิสังขรณ์กุฏิสุนทรหงส์บูรณปฏิสังขรณ์ศาลาการเปรียญของวัดโคกสมาณคุณ เป็นประธานดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน เป็นต้น
4. ผลงานด้านการให้การศึกษา ได้แก่ จัดตั้งสถานศึกษาเป็นโรงเรียนราษฎร์เพื่อการกุศลของวัด การให้โรงเรียนสมานคุณวิทยาทานเป็นสถานที่สอบธรรมสนามหลวงและสนามสอบบาลี ตั้งศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น
5. ผลงานด้านการปกครองคณะสงฆ์ ได้แก่ เป็นเจ้าคณะ 3 วัดสามพระยา เป็นกรรมการสงฆ์ประจำอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

¹วชิรา หงษ์ทอง. (2546). ศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของพระเทพมุนี (กลั่น จิตคนุญมหาเถร). หน้า 28 – 61.

เฉลิมศักดิ์ รุ่งฉาย¹ ได้กล่าวถึงผลงานของพระธรรมโมลี (เกตุ ติสฺสโร) สรุปได้ดังนี้

1. ผลงานด้านส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ ด้านศาสนธรรม ด้านศาสนบุคคล ด้านศาสนสมบัติ และด้านศาสนพิธี
2. ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการศึกษา ด้านวรรณกรรม และด้านการอนุรักษ์โบราณวัตถุ

สิริพร พงศ์พิพัฒน์พันธุ์² ได้กล่าวถึงผลงานด้านพระพุทธศาสนาของพระธรรม ปัญญาบดี (เพียร อุตฺตโม) สรุปได้ดังนี้

1. ผลงานที่เกี่ยวกับศาสนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษาทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณร การจัดการศึกษาทางพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน และการอบรมสั่งสอนและเผยแผ่ศาสนธรรมแก่บุคคลทั่วไป
2. ผลงานที่เกี่ยวกับศาสนบุคคล ได้แก่ การปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรและผู้ที่อาศัยในวัด การส่งเสริมสวัสดิการแก่พระภิกษุสามเณรภายในวัด การปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรในภาค 18 และการวางระเบียบกติกาสงฆ์จังหวัดพัทลุง
3. ผลงานที่เกี่ยวกับศาสนสมบัติ ได้แก่ การสร้างศาสนสถาน การบูรณะศาสนสถาน และศาสนวัตถุ และการรักษาศาสนสถานและศาสนวัตถุ
4. ผลงานที่เกี่ยวกับศาสนพิธี ได้แก่ การส่งเสริมการประกอบศาสนพิธีของพระภิกษุสามเณร และการส่งเสริมการปฏิบัติเนื่องในศาสนพิธีของชาวบ้าน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานของพระสงฆ์ สามารถสรุปได้ว่างานของพระสงฆ์มีหลายลักษณะ ทั้งที่เกี่ยวกับศาสนาและสังคม ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานของพระสงฆ์ มาเป็นแนวทางในการวางขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ด้านสาธารณประโยชน์ และด้านอื่น ๆ ตลอดจนใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

¹เฉลิมศักดิ์ รุ่งฉาย. (2546). ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระธรรมโมลี (เกตุ ติสฺสโร). หน้า 34 – 73.

²สิริพร พงศ์พิพัฒน์พันธุ์. (2541). ผลงานด้านพระพุทธศาสนาของพระธรรมปัญญาบดี (เพียร อุตฺตโม). หน้า 33 - 129.

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) หรือพ่อท่านคล้าย ได้รับการยกย่องนับถือจากเหล่าศิษยานุศิษย์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปว่าเป็นเกจิอาจารย์ที่ล้ำค่ารูปหนึ่งของภาคใต้ เป็นปูชนียบุคคลของชนทุกชั้นตั้งแต่สามัญชนจนถึงพระมหากษัตริย์ ท่านได้รับผ้าไตรพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึง 25 ไตร ซึ่งไม่เคยมีพระภิกษุรูปใดที่ได้รับพระมหากุณาธิคุณเช่นนั้น เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ท่านได้เผยแผ่พระพุทธศาสนา ปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด และได้จัดสร้างสาธารณูปโภคประโยชน์มากมาย ท่านเป็นพระที่เคร่งครัดในสิกขาวิสัยและไม่เคยมีทรัพย์สินสมบัติอื่นใดนอกจากไตรจีวร ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็นพระที่มีวาจาสิทธิ์ สืบเนื่องจากท่านจะพิจารณาให้ต้องแท้แล้วจึงพูด จึงทำให้เมื่อท่านพูดอะไรเหตุการณ์ก็มักจะเป็นไปตามคำพูด ครั้งแล้วครั้งเล่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มรณภาพไปตั้งแต่ ปี พ.ศ.2513 แต่ความเลื่อมใสศรัทธาก็ยังคงปรากฏอยู่ ดังจะเห็นได้จากการที่มีการปลุกเสกเหรียญพ่อท่านคล้ายรุ่นต่าง ๆ ออกมาให้พุทธศาสนิกชนเช่าบูชา เช่น เหรียญรุ่นกาญจนาภิเษก ร. 9 เหรียญย้อนยุค รุ่น 1 เหรียญรุ่นสร้างพระพุทธไสยาสน์ รุ่นเมตตาตามหาบารมี 129 ปี พ่อท่านคล้าย ฯลฯ นอกจากนี้ตามบ้านเรือนประชาชนทั่วไปก็มีรูปภาพพ่อท่านคล้ายไว้เป็นที่สักการบูชา จากผลงานต่าง ๆ ที่ปรากฏ และความเลื่อมใสศรัทธาที่พุทธศาสนิกชนมี จึงมีผู้สนใจได้ศึกษาและเขียนประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ไว้บ้างแล้วแต่ส่วนใหญ่เป็นงานเขียนสั้น ๆ ในลักษณะสรุปสาระสำคัญ เพื่อมุ่งเผยแพร่เกียรติประวัติของท่านอย่างสังเขปมากกว่าจะเป็นการศึกษาอย่างละเอียด ซึ่งงานเขียนดังกล่าว พอจะประมวลได้ดังนี้ พระราชวราภรณ์ (เจิม กนฺตสีโล ป.)¹ พระมหานិเวศน์ จิตตสังวโร² และพรศักดิ์ พรหมแก้ว³ ได้กล่าวถึงประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มีชื่อเดิมว่า คล้าย สีนิล เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2419 บ้างก็ว่า พ.ศ.2407 บ้างก็ว่า พ.ศ.2417 ณ บ้านโคกท้อ ตำบลช้างกลาง อำเภอบ้านนา

¹พระราชวราภรณ์ (เจิม กนฺตสีโล ป.). (2544). ประวัติท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (พ่อท่านคล้าย จันทสุวณฺโณ วัดจันดี). หน้า 1 – 39.

²พระมหานิเวศน์ จิตตสังวโร. (2548). พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ รุ่น “เมตตา มหาบารมี 129 ปี พ่อท่านคล้าย”. ไม่มีเลขหน้า.

³พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2529). “พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 10. หน้า 4898 - 4902.

ดวง จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาชื่อ นายอินทร์ สีนิด มารดาชื่อ นางเหนี่ยว สีนิด มีพี่สาว 1 คน ชื่อ เพ็ง สีนิด อายุได้ 10 ขวบ บิดาเป็นครูสอนหนังสือ จนสามารถอ่านออกเขียนได้ทั้งหนังสือไทย และหนังสือขอมจนชำนาญ อายุ 13 ปี บิดานำไปฝากไว้กับอาจารย์ข้า เพื่อเรียนวิชาเลข จนสามารถวอกลบลูกคูณหารได้อย่างรวดเร็วและสามารถคำนวณหน้าไม้ได้อย่างชำนาญ เมื่อเรียนจบก็ได้ช่วยบิดามารดาทำนา อายุประมาณ 14 – 15 ปี ได้ไปกับพี่เขย เพื่อโค่นไม้ ถางป่าทำไร่ ในขณะที่พี่เขยกำลังโค่นไม้บุกหยวก ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็ง ส่วนตัวท่านนั่งอยู่บนขอนไม้ที่โค่นแล้ว ถูกไม้ที่พี่เขยโค่นล้มทับเท้าข้างซ้าย จนต้องตัดเท้าออกทำให้พิการ หลังจากนั้นท่านได้ไปฝากตัวกับนายทองสาก อาจารย์หนังตะลุงผู้มีชื่อเสียงที่ ตำบลสินปุน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จนเป็นที่นิยมของคนหมู่มาก เนื่องด้วยท่านเป็นผู้ที่มีเสียงไพเราะ และมีรูปสวย อายุ 19 ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดจันดี ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช อาจารย์ผู้ให้บรรพชา คือ พระอธิการจัน เจ้าอาวาสวัดจันดี อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ จึงได้อุปสมบทที่วัดวังม่วง โดยมี พระอาจารย์กราย คงคฺสุวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดหาดสูง เจ้าคณะแขวงฉวาง เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์สังข์ สิริรัตน เจ้าอาวาสวัดไม้เรียง เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์ทอง ปทุมสุวณฺโณ เจ้าอาวาส วัดวังม่วง เป็นพระอนุสาวนาจารย์ พระอาจารย์ล้อม ธิโรโต วัดวังม่วง เป็นอาจารย์ผู้ให้สรณะคมและศีลก่อนจะทำพิธีอุปสมบท ได้รับฉายาว่า “จนะทสุวณฺโณ” จำพรรษาที่วัดจันดี หรือชาวบ้านเรียกว่า วัดทุ่งปอน

ในระหว่างที่เป็นพระภิกษุพ่อกันคล้ายได้ศึกษาพระธรรมวินัยและฝึกซ้อมพระปาฏิโมกข์จนชำนาญ ศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกภาษาบาลี ศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐาน และวิชาไสยศาสตร์ อบรมพุทธบริษัทให้อยู่ในศีลในธรรม ในขณะเดียวกันก็บำเพ็ญ สาธารณประโยชน์มากมาย อาทิเช่น

1. สร้างถนน จำนวน 20 สาย
2. สร้างสะพาน จำนวน 15 แห่ง
3. สร้างพระพุทธรูปปฏิมากรเป็นพระประธานในพระอุโบสถ จำนวน 10 องค์
4. สร้างโรงพระอุโบสถ จำนวน 15 หลัง
5. เป็นประธานในการผูกพัทธสีมา ฝังลูกนิมิตในวัดต่าง ๆ
6. ซ่อมแซมปูชนียสถานต่าง ๆ จำนวน 3 แห่ง
7. สร้างวัด 4 แห่ง
8. สร้างพระเจดีย์ จำนวน 9 แห่ง

พ่อท่านคล้ายมีความเมตตากรุณาต่อทุกคนที่เข้าไปหา ไม่ว่าจะคนไทยหรือต่างประเทศ เศรษฐีหรือยาก ท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของคนทุกชั้น ใบหน้าท่านยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์เยือกเย็น ผู้คนส่วนมากที่เข้าไปหาจะพากันหวังของดี ไม่ว่าจะป็นน้ำมันต์ ชานหมาก ผ้ายันต์ รูปหล่อ รูปพิมพ์ เหรียญ แหวน และของต่าง ๆ นอกจากนี้บรรดาศิษยานุศิษย์และผู้ที่มีความเคารพนับถือในตัวท่าน เชื่อว่าท่านเป็นผู้ที่มีวาจาสิทธิ์ เนื่องจากท่านพูดอย่างไรมักจะเป็นไปตามที่ท่านพูดบางคนถึงกับขนานนามท่านว่าพระปากพระร่วง ดังนั้นจึงกลัวคำดำหนิจากท่าน แต่หวังที่จะได้รับคำอวยพรเพราะคำของท่านคือคำพยากรณ์อันแม่นยำ ทั้งในทางดีและทางเสื่อม

จากผลงานและความเลื่อมใสศรัทธาที่ประชาชนมีต่อพ่อท่านคล้าย ท่านจึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี มีราชทินนามว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ.2492 ต่อมาในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2500 เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นพิเศษในราชทินนามเดิม แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังเรียกท่านว่า “พ่อท่านคล้าย” วันอาทิตย์ที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จะเดินทางไปจังหวัดสุรินทร์ เนื่องในงานพุทธาภิเษก ปราบกฏว่าท่านอาพาธกะทันหัน จึงนิมนต์ท่านเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ กรุงเทพมหานคร จนกระทั่งวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2513 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้มรณภาพด้วยอาการอันสงบ สิริรวมอายุได้ 96 ปี

วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2513 เคลื่อนศพไปยังวัดพระเชตุพนฯ เพื่อทำพิธีสงฆ์น้ำศพ ตั้งศพสวดพระอภิธรรม 3 คืน

วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2513 เคลื่อนศพออกจากพระเชตุพนฯ ไปยังจันดี หมู่ที่ 6 ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2513 ถึงจันดี นำศพขึ้นตั้งบนโต๊ะหมู่บูชาได้บำเพ็ญกุศล 100 วัน จึงบรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดำรัสให้ พล.ต.ต.ชุมพล โลหะชาละ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ผู้ดำรงตำแหน่งสมัยนั้น) นำผ้าไตรหลวงจำนวน 25 ไตร มาบำเพ็ญกุศลถวาย ปัจจุบันศพของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้บรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์น้อย ยังไม่มีผู้ใดริเริ่มขอพระราชทานเพลิงศพ โดยมีประชาชนผู้เคารพนับถือไปสักการบูชามิได้ขาด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยได้นำมาใช้ประโยชน์ในการวางภูมิหลังของการศึกษาค้นคว้า กำหนดกลุ่มผู้บอกข้อมูลและแนวการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทที่ 3

ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นพระภิกษุสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ที่มีบรรดาศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธามากมาย ลูกศิษย์ลูกหามีอยู่ทุกสารทิศ สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ท่านได้สร้างผลงานต่าง ๆ ไว้มากมาย ทั้งในด้านส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ด้านสาธารณประโยชน์ และด้านอื่นๆ จนได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรีมีราชทินนามว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ และ พ.ศ.2500 ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นพิเศษ ในพระราชทินนามเดิม จวบจนกระทั่งท่านได้มรณภาพไปเมื่อปี พ.ศ. 2513 ยังคงเป็นที่เลื่อมใสถึงคุณงามความดีที่ท่านได้สร้างไว้ รวมถึงรูปหล่อของท่านก็ยังคงเป็นที่เคารพสักการบูชามิเสื่อมคลาย

ภาพที่ 1 แสดงพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สมัยพรรษากลางๆ

ถ่ายจากภาพที่ นายประเวศ ชูแสง บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549

การศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาไว้ดังนี้

1. ชาตภูมิ
2. ปฐมวัย
3. การศึกษาเบื้องต้น
4. บรรพชาและอุปสมบท
5. สมณศักดิ์
6. อุปนิสัยและบุคลิกภาพ
7. ผลงานที่สำคัญ
8. มรณภาพ

1. ชาตภูมิ

ผลการศึกษาชาตภูมิของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ชื่อเดิม คล้าย สีนิด เป็นชาว จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาชื่อ นายอินทร์ มารดาชื่อ นางเหนี่ยว มีอาชีพทำนา ดังที่ พรศักดิ์ พรหมแก้ว¹ ได้กล่าวถึงชาตภูมิของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เดิมชื่อ คล้าย สีนิด เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2419 ที่บ้านโคกกระทือ หมู่ที่ 10 ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โยมบิดา ชื่อ นายอินทร์ สีนิด เป็นชาวจังหวัดกระบี่ โยมมารดา ชื่อ นางเหนี่ยว สีนิด ประกอบอาชีพทำนา ฐานะพอมีพอกินไม่ร่ำรวยมาก แต่ก็ไม่ถึงกับขัดสน พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีพี่สาว 1 คน ชื่อ เพ็ชรฤทธิ์ (สินิด) ต่อมาแต่งงานกับ นายซ้าย เพ็ชรฤทธิ์

2. ปฐมวัย

ผลการศึกษาประวัติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ในช่วงปฐมวัย ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ในช่วงปฐมวัยเป็นเด็กดีมีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบ ตั้งอยู่ในโอวาท คำสั่งสอนของบิดามารดาอย่างเคร่งครัด ว่านอนสอนง่าย มีนิสัยอ่อนโยนละมุนละไม จึงเป็นที่รักของบิดามารดา

¹พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2529). “พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ),” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. หน้า 4898 – 4899.

ญาติมิตร และเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาตั้งแต่เยาว์วัย ท่านคิดอยู่เสมอว่าเมื่อเติบโตใหญ่จะบวชเพื่อทดแทนบุญคุณบิดามารดา ดังที่ พระราชวราภรณ์¹ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ในช่วงปฐมวัยเป็นเด็กดี เป็นที่รักของบิดา มารดา ตลอดจนญาติมิตร เพื่อนบ้านใกล้เคียง เป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาตั้งแต่เล็ก ๆ เนื่องด้วยท่านคิดอยู่เสมอเมื่อเติบโตใหญ่จะบวชแทนคุณบิดามารดา

ภาพที่ 2 แสดงโยมมารดาพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ชื่อ นางเหนี่ยว สีนิด ถ่ายจากรูปปั้นในมณฑป วัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

¹พระราชวราภรณ์. (ม.ป.ป.). ชีวประวัติและอภินิหารของท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ). หน้า 2 – 3.

เกี่ยวกับกรณีที่เท้าซ้ายของท่านพิการนั้น และเคลื่อน นิตยไสว¹ ญาติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ.2433 ขณะที่ท่านอายุได้ประมาณ 14 – 15 ปี ได้เกิดอุบัติเหตุจนทำให้ท่านต้องพิการเท้าข้างซ้ายขาดด้วน สาเหตุเนื่องจากท่านได้ไปโค่นไม้เพื่อถางป่าทำไร่กับพี่เขย คือ นายซ้าย เพ็ชรฤทธิ์ ที่ตำบลมะม่วงเอน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ในขณะที่ท่านกำลังนั่งอยู่บนขอนไม้ ส่วนพี่เขยได้โค่นไม้บุกหยวก ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็ง ปรากฏว่าท่านได้ถูกไม้ที่โค่นล้มทับหลังเท้าข้างซ้าย ทำให้กระดูกปลายเท้าซ้ายแตกละเอียด วัตจากปลายเท้าประมาณ 3 นิ้ว มีอาการเจ็บปวดมาก แม้จะใช้ยาพอกก็ไม่หาย เกิดเป็นหนองที่บาดแผล ด้วยความเจ็บปวดทรมาน ท่านจึงตัดสินใจใช้มีดที่ลับคมดีแล้วตัดปลายเท้าที่เจ็บปวดออกเหลือแต่ข้อเท้าด้วยตัวของท่านเอง และใช้ยาพอกรักษาจนหายแต่ไม่ปกติดี ท่านจึงออกเดินทางมายังบ้านของนายเพชร – นางขลิบ ชินากรณ์ ซึ่งมีศักดิ์เป็นญาติผู้ใหญ่ ที่บ้านทุ่งพลี หมู่ที่ 3 ตำบลควาง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรักษาบาดแผลจนหายเป็นปกติ

3. การศึกษาเบื้องต้น

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ในช่วงการศึกษาเบื้องต้น ปรากฏว่าเมื่อวัยเด็กบิดาได้เป็นครูสอนอักษรไทยและขอมจนอ่านออกเขียนได้ จากนั้นก็นำไปฝากเรียนยังสำนักต่าง ๆ ดังที่ สันติ ปลอดภัย และฐิตาพร ปลอดภัย² และโชคดี ไกรปราบ³ ญาติของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงการศึกษาเบื้องต้นของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า ในอดีตการศึกษาในโรงเรียนยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมและไม่มีความจำเป็นสำหรับชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งห่างไกลจากเมืองหลวง การศึกษายังไม่เจริญก้าวหน้า จึงต้องเรียนนอกระบบ คือ ไม่ได้เข้ารับ

¹เคลื่อน นิตยไสว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดจันดี หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

²สันติ ปลอดภัย และฐิตาพร ปลอดภัย. (ม.ป.ป.). พ่อท่านคล้าย จันทสุวณฺโณ (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ). หน้า 2 – 3.

³โชคดี ไกรปราบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 6 ตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

การศึกษาในโรงเรียน แต่จะเรียนที่บ้านหรือตามสำนักต่าง ๆ ดังนั้น พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) จึงเริ่มเข้ารับการศึกษาเบื้องต้นตามลำดับ ดังนี้

เมื่ออายุได้ประมาณ 10 ขวบ เริ่มเรียนอักษรไทยและอักษรขอม โดยบิดาเป็นครูสอนเอง ที่บ้านจนมีความชำนาญทั้งอักษรไทยและอักษรขอมสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี

ต่อมาเมื่ออายุได้ประมาณ 13 ขวบ บิดาได้นำท่านไปฝากให้เรียนวิชาเลขที่สำนักของ นายข้า ไม่ทราบนามสกุล อดีตเจ้าอาวาสวัดทุ่งปอน(จันดี) บ้านโคกกระเทียม อำเภอดงหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านตัวเองมากนัก เรียนอยู่ไม่นานท่านก็สามารถจบกลบคุณ หารได้อย่างรวดเร็ว และสามารถคำนวณหน้าไม้ได้ชำนาญ

ต่อมาได้เดินทางไปอยู่ที่จังหวัดกระบี่ โดยพักอาศัยกับญาติ กลางวันทำงาน กลางคืน หัดเล่นหนังตะลุงกับนายทองสาก อาจารย์หนังตะลุงผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้น ซึ่งตั้งสำนักอยู่ที่ ตำบลสินปุน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ หัดอยู่นานหลายปี จนกระทั่งเป็นที่นิยมรู้จักของผู้คน โดยทั่วไป เนื่องด้วยเป็นผู้ที่มีเสียงไพเราะ หน้าตาหล่อเหลา และมีสาว ๆ มาชอบพอดิตพัน

จะเห็นได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ ฉลาด เฉลียว สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและชำนาญในทุกด้านทุกสาขาที่เรียนรู้

ส่วนการศึกษาทางธรรม หลังจากที่คุณอุปสมบทท่านก็ได้ศึกษาปริยัติธรรม ดังนี้

พ.ศ.2441 ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกภาษาบาลี เรียนมูลกัจจายณะในสำนัก ท่านพระครูกาแก้ว (ศรี) ณ วัดหน้าพระบรมธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จนจบ หลักสูตรพอแปลภาษาบาลีได้บ้าง แต่ไม่ได้เข้าสอบสนามหลวง ซึ่งในสมัยนั้นจะต้องเดินทางเข้าไปสอบในกรุงเทพฯ เป็นการยากอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในต่างจังหวัด โดยมากจะศึกษาพอเป็นแนวทางค้นคว้าหาความรู้เพื่อการปฏิบัติเท่านั้น ท่านได้ศึกษาอยู่เป็นเวลา 2 พรรษา

พ.ศ.2443 ท่านได้ศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐานกับท่านอาจารย์หนู วัดสามพัน ตำบลอิปัน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จนมีความรู้ความสามารถสั่งสอนศิษย์ในสำนักนั้นด้วย เป็นที่รักใคร่โปรดปรานของอาจารย์หนู ท่านได้ศึกษาอยู่เป็นเวลา 3 ปี

พ.ศ.2445 ท่านได้ศึกษาวิปัสสนา และวิชาไสยศาสตร์กับท่านพระครูกราย คงคสุวณฺโณ เจ้าคณะแขวงอำเภอดงหลวง ซึ่งเป็นพระอุปัชฌายะของท่านและเป็นอาจารย์ฝ่ายวิปัสสนาและทรง วิทยาคุณทางไสยศาสตร์อย่างสูงสุดในสมัยนั้น ที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอดงหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช ท่านได้ศึกษาเป็นเวลา 3 ปี จนมีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดี

ปลายปี พ.ศ.2447 ท่านได้ศึกษาภาษาบาลีและอภิธรรมเพิ่มเติมที่วัดมะขามเฒ่า อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

พ.ศ.2448 ท่านได้กลับมาจำพรรษาอยู่วัดทุ่งปอน (วัดจันดี) ท่านได้ศึกษาภาษาบาลี วิชาโหราศาสตร์ และเจริญวิปัสสนา ติดต่อกันมาโดยตลอด

4. บรรพชาและอุปสมบท

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ในช่วง บรรพชาและอุปสมบท ปรากฏว่า ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณรมาก่อน จากนั้นจึงได้อุปสมบทเป็น พระภิกษุ ดังที่ พระราชวราภรณ์¹ และ ชัน บุญเกียรติ² ศิษย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงการบรรพชาและอุปสมบทของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มิได้อุปสมบทเป็น พระภิกษุทีเดียว แต่ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณรมาก่อน สาเหตุที่ท่านได้บรรพชาเนื่องมาจากใน ระหว่างที่ท่านได้ฝึกเล่นหนังตะลุง จนเป็นที่รู้จักนิยมของคนทั่วไป โดยเฉพาะสาว ๆ มาติดพัน หลายคน จึงทำให้บิดามารดาร้อนใจจึงร้องขอให้ท่านบวชเรียนก่อน ซึ่งท่านก็เต็มใจที่จะปฏิบัติ ตามคำร้องขอของบิดามารดา ประกอบกับตัวท่านเองก็มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา มาตั้งแต่เด็ก ตั้งใจมาโดยตลอดว่าจะบวชเพื่อทดแทนคุณบิดามารดา

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2438 ขณะที่ท่านอายุได้ 19 ปี ได้บรรพชาที่วัดจันดี ตำบล ช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีพระอธิการจัน เจ้าอาวาสวัดจันดี เป็นผู้บรรพชา

วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2439 สามเณรคล้าย เดินทางโดยใช้ช้างเป็นพาหนะจากวัดจันดี ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มายังวัดวังม่วง หมู่ที่ 2 ตำบลฉวาง อำเภอ ฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่ออุปสมบท ณ ศาลาน้ำ วัดวังม่วง โดยมีพระเถระชั้นผู้ใหญ่ร่วม อุปสมบท ดังนี้

¹พระราชวราภรณ์. (ม.ป.ป.). ชีวประวัติและอภินิหารของท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ). หน้า 4 – 7.

²ชัน บุญเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 6 ตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

ภาพที่ 3 แสดงพระครูพิชัญญ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สวมกระบอกไม้ไผ่ที่เท้าข้างซ้าย ถ่ายจากภาพที่ ดาบตำรวจธีระ รัตนจำนงค์ เข้ามาจากวัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2549

พระครูกราย คงสุวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดหาดสูงเจ้าคณะแขวงฉวาง เป็นพระอุปัชฌายะ
 พระอาจารย์สังข์ สิริรัตน เจ้าอาวาสวัดไม้เรียง เป็นพระกรรมวาจาจารย์
 พระอาจารย์ทอง ปทุมสุวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดวังม่วง เป็นพระอนุสาวนาจารย์
 พระอาจารย์ล้อม ธิโรโต (นายล้อม ทรฤทธิ์ ครูสอนหนังสือไทยคนแรกแห่งอำเภอ
 ฉวาง) วัดวังม่วง เป็นอาจารย์ผู้ให้สละคัมและศีลก่อนจะทำพิธีอุปสมบท
 พระอุปัชฌายะให้ฉายาในวันอุปสมบทว่า “จนฺทสุวณฺโณ”

ท่านได้จำพรรษาอยู่วัดทุ่งปอน (วัดจันดี) เป็นเวลา 2 พรรษา ท่านได้ศึกษาพระธรรมวินัยและฝึกซ้อมพระปาฏิโมกข์จนชำนาญเป็นอย่างดี ในช่วงอุปสมบทท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมตลอดมา

พ.ศ.2448 ท่านได้กลับมาจำพรรษาอยู่วัดทุ่งปอน (วัดจันดี) ท่านได้ศึกษาภาษาบาลี วิชาโหราศาสตร์ และเจริญวิปัสสนา ติดต่อกันมาโดยตลอด ในระหว่างนั้นพระปลัดคง เจ้าอาวาส วัดสวนขัน ลาสิกขาบท คณะอุบาสกอุบาสิกาของวัดสวนขัน ได้เสนอไปยังท่านพระครูกราย เจ้าคณะแขวงอำเภอฉวาง ขอให้แต่งตั้งพ่อท่านคล้ายเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน แทนท่านพระครูกรายก็ได้เสนอไปยังเจ้าคณะเมือง ซึ่งสมัยนั้นท่านเจ้าคุณพระรัตนธัชมุนี (ม่วงเปรียญ) ครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นเจ้าคุณพระศิริธรรมมุนี เป็นเจ้าคณะเมือง ได้แต่งตั้งให้ท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน ตามพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.121 พ.ศ.2445 นับตั้งแต่นั้นมาท่านจึงเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขันจนถึงวันมรณภาพ

ภาพที่ 4 แสดง ประตูเข้าวัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ่ายที่วัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548.

5. สมณศักดิ์

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ถึงสมณศักดิ์ที่ท่านได้รับ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นพระเถระที่มั่นคงในสิกขา วินัย ไม่เคยสนใจในสมบัติอื่นใด แม้แต่สมณศักดิ์ท่านก็ไม่สนใจ แต่ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานสมณศักดิ์ ดังที่พระมหานิเวศน์ จิตตสังวโร¹ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า

วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2492 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี มีราชทินนามว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ

วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2500 ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นพิเศษในราชทินนามเดิม

6. อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของท่าน ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ในวัยเด็กเป็นเด็กดี มีความมานะอดทน พยายาม ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบ ตั้งอยู่ในโอวาท คำสั่งสอนของบิดามารดาอย่างเคร่งครัด ว่านอนสอนง่าย มีนิสัยอ่อนโยนละมุนละไม จึงเป็นที่รักของบิดามารดา ญาติมิตร และเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังเป็น ผู้ที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาตั้งแต่เยาว์วัย ท่านคิดอยู่เสมอว่าเมื่อเติบโตใหญ่จะบวชเพื่อทดแทนบุญคุณบิดามารดา เป็นผู้ที่มีจิตใจเด็ดเดี่ยวกล้าหาญดังจะเห็นได้จากการที่ท่านใช้มีดตัดข้อเท้าข้างซ้ายของตนเอง ดังที่ ฉาย รักษา² ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) และพระฐศักดิ์

¹พระมหานิเวศน์ จิตตสังวโร. (ม.ป.ป.). พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

²ฉาย รักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 125 หมู่ที่ 7 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548.

สิริบุญญา¹ เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์เทวศิษย์ ซึ่งเป็นศิษย์ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของท่านสรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เมื่อวัยเด็กเป็นเด็กดี มีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบ ช่วยบิดามารดาซึ่งมีอาชีพทำนา เป็นที่รักแก่บรรดาญาติมิตรและเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว เมื่อครั้งที่ท่านอายุประมาณ 14 – 15 ปี ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้ท่านต้องพินิจพิจารณาข้างซ้ายขวา เพราะว่าในขณะที่ท่านได้ไปกับพี่เขย คือ นายซ้าย เพ็ชรฤทธิ์ เพื่อโค่นป่าทำไร่ ที่ตำบลมะม่วงเอน อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ โดยพี่เขยโค่นไม้บุกหยวก ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็ง ท่านนั่งอยู่บนขอนไม้ที่โค่นแล้ว จึงถูกไม้ที่พี่เขยโค่นหักลงมาตกที่หลังเท้าข้างซ้ายของท่านแตกละเอียด ถึงแม้จะรักษาอย่างไรก็ไม่หาย เกิดเป็นหนองทำให้เจ็บปวดมาก ท่านจึงใช้มีดที่ลับคมดีแล้วตัดปลายเท้า จึงทำให้ท่านพิจารณากระบองไม้ไผ่มาสวมเท้าข้างซ้ายไว้แทน ครั้งเมื่อท่านบวชเป็นพระ ท่านก็เป็นพระที่เคร่งครัดในหลักธรรมเป็นที่เคารพนับถือแก่บรรดาลูกศิษย์ลูกหามากมาย ท่านจะไม่จับต้องเงินทอง หากมีใครนำมาถวายก็จะให้นำไปใส่ในโก่ง (ตู้รับบริจาค) และหากมีใครมานิมนต์ท่านไปไหน ทำพิธีใด ท่านไม่เคยปฏิเสธ และเมื่อท่านนั่งที่ใดท่านก็จะนั่งอยู่ตรงนั้นโดยไม่ลุกขึ้นแม้ว่าจะนานสักเท่าไรก็ตาม

พระครูสถิตวิหารธรรม (สอน วิฑฺฒิวโร)² เจ้าอาวาสวัดมะนาวหวานเป็นลูกศิษย์ท่าน เมื่อครั้งท่านยังมีชีวิตอยู่และได้เคยใกล้ชิดท่าน และ พระครูปัญญาสารคุณ³ เจ้าอาวาสวัดจันดี ศิษย์ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นพระภิกษุสงฆ์ที่มีความเมตตากรุณาต่อทุกคนที่เข้าไปหา ไม่ว่าจะคนไทยหรือชาวต่างประเทศ

¹พระครูศักดิ์ สิริบุญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษย์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

²พระสถิตวิหารธรรม (สอน วิฑฺฒิวโร) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดมะนาวหวาน ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอลำปลายงู จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2549.

³พระครูปัญญาสารคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดจันดี หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอลำปลายงู จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

เศรษฐีหรือคนยากจนเชิญใจอย่างไร ท่านแสดงออกซึ่งความเมตตาปราณีหาที่สุดมิได้ ท่านจึงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของคนทุกชั้น เมื่อใครเข้าไปหาท่านแล้วย่อมไม่ผิดหวังเลย

ภาพที่ 5 แสดงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินฯ ทรงกราบนมัสการพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

ถ่ายจากภาพที่ นายจัด บุญทอง บ้านเลขที่ 213 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เก็บรวบรวมไว้ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549

ท่านจะพูดจากับทุกคนด้วยความอ่อนหวาน หากเป็นผู้หญิงท่านจะเรียกว่า “นุ้ย” หรือ “สาว” หากเป็นผู้ชายท่านจะเรียกว่า “เณร” หรือ “ป่าว” ท่านมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสและอารมณ์เยือกเย็นอยู่ตลอดเวลา ชอบเคี้ยวหมาก นอกจากนี้พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นผู้ที่มีความกตัญญูรู้คุณ ดังจะเห็นได้จากการที่ท่านได้สร้างบวรจตุรพิธพรชัยท่านพระครูกราบผู้เป็นพระอุปัชฌายะของท่าน ณ วัดหาดสูง เมื่อปี พ.ศ.2462 และในปี พ.ศ.2476 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างบวรจตุรพิธพรชัยท่านอาจารย์สังข์ ศิริรัตน พระกรรมวาจาจารย์ของท่าน ณ วัดไม้เรียง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

นอกจากนี้ผิวพรรณของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มีความผ่องใส ถึงแม้ท่านจะมีอายุมากถึง 96 ปี สติสมบุรณ์ ไม่หลง ๆ ลืม ๆ เหมือนดังเช่นผู้สูงอายุหลาย ๆ

คนเป็นกัน ดังที่ ประพนอม แซ่มซ้อย¹ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้วัดสวนขัน ได้กล่าวถึงลักษณะ
ผิวพรรณของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พ่อท่านคล้ายถึงแม้จะมี
อายุปาเข้าไป 96 ปีแล้ว แต่ลักษณะผิวพรรณของพ่อท่านคล้ายก็ยังผ่องใส เมื่อ 20 ปีล่วงมาแล้ว
ท่านอยู่อย่างไรก็อย่างนั้น ไม่หลง ๆ ลืม ๆ เหมือนดังคนแก่ทั่ว ๆ ไป

ภาพที่ 6 แสดงพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ในพิธีสงฆ์

ถ่ายจากภาพที่ นายภิชัยวัฒน์ วัฒนายากร มอบให้ ดาบตำรวจจิระ รัตนจำนงค์ เมื่อวันที่
3 เมษายน พ.ศ.2549

¹ประพนอม แซ่มซ้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จิระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน
เลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม
พ.ศ.2549.

พระวีระยุทธ สิริวัฑฒโน¹ เป็นผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ

1. วิทยุฒิ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นผู้มีอายุยืน
2. คุณวุฒิ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นผู้มีคุณธรรม หรือเรียกว่า อริยทรัพย์ภายในตัวของท่าน

3. ปัญญาวุฒิ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นผู้มีปัญญาเฉียบแหลม

นอกจากลักษณะเด่น ๆ ทั้ง 3 ประการแล้ว พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ท่านยังเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่มีความสมถะ เรียบง่าย เป็นผู้ที่พูดจริงทำจริงคำไหนคำนั้น ซึ่งก่อนที่จะพูดท่านจะพิจารณาถึงเหตุผล ความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะสรุป จึงทำให้คำพูดของท่านเป็นไปตามที่พูด จึงเป็นที่เลื่อมใสถึงความมีวาจาสิทธิ์ ชาวบ้านให้ความเชื่อถือและคำดูคำจากท่านแต่หวังที่จะได้รับพรจากท่าน เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว อุปนิสัยและบุคลิกภาพของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) นอกจากเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร เป็นพระที่มีความเคร่งครัดในหลักธรรม มีลูกศิษย์ลูกหาให้ความเคารพนับถือมากมาย ความเป็นผู้มีวาจาสิทธิ์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ก็เป็นที่โจษจันเล่าขานกันเป็นอย่างดี หลายคนประสบมาด้วยตนเอง และอีกหลาย ๆ คนฟังการเล่าขานกันมา ยิ่งเพิ่มความเคารพนับถือแก่บรรดาลูกศิษย์ลูกหาทั้งใกล้ไกล เป็นยิ่งนัก ดังที่ ประเวศ ชูแสง² ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) และชั้น บุญยเกียรติ³ ชาวบ้านที่อาศัยละแวกใกล้วัดสวนขัน และเคยเป็นลูกศิษย์

¹พระวีระยุทธ สิริวัฑฒโน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2549.

²ประเวศ ชูแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 8 ตำบลลำทะเมนชัย กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

³ชั้น บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 8 ตำบลลำทะเมนชัย กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2549.

ของท่าน ได้กล่าวถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ท่านมีความเรียบง่าย ชอบนั่งซ้อนท้ายรถจักรยาน ซึ่งตนเองเคยปั่นจักรยานให้พ่อท่านคล้ายนั่งซ้อนท้ายมาหลายครั้ง นอกจากนี้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับความมีวาจาสิทธิ์ของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) คือ เมื่อครั้งมีงานวัด ชาวบ้านได้ไปร่วมงานบุญกันมากมาย มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งได้พูดจาหยอกล้อแม่ชีในวัดจนแม่ชีเกิดความรำคาญ จึงไปฟ้องพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ท่านจึงพูดว่า ผู้ใหญ่บ้านทำตัวเหมือนเด็ก ๆ หลังจากนั้นไม่กี่วันผู้ใหญ่บ้านคนนั้นก็มีการแปลก ๆ มีพฤติกรรมเหมือนเด็ก บ้า ๆ เป๋อ ๆ พูดจาไม่รู้เรื่อง จะถ่ายหนักถ่ายเบา ก็ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

ภาพที่ 7 แสดงนายชัน บุญเกียรติ ผู้ให้สัมภาษณ์

ถ่ายที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549

ประวิทย์ บริบูรณ์¹ เจริญ สุขราช² และพระเชตต์โชติปัญญา³ ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในตัว พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงอุปนิสัยและบุคลิกภาพของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ท่านเป็นพระที่มีความเมตตากรุณา เป็นที่รักใคร่เคารพบูชาแก่บรรดาลูกศิษย์ทุกคน แต่ที่สำคัญบรรดาลูกศิษย์ทุกคนเชื่อว่าท่านเป็นผู้ที่มีวาจาสิทธิ์ พูดอย่างไรมักจะเป็นไปอย่างนั้น สืบเนื่องจากก่อนที่จะพูดสิ่งใด ท่านจะพิจารณาถึงเหตุผลความเป็นไปได้ แต่ในบางครั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเหลือเชื่อ ดังนั้นบรรดาลูกศิษย์ทุกคนจึงกล้าคำตำหนิจากท่าน แต่หวังจะไปปรับพรจากท่าน ความมีวาจาสิทธิ์ของท่าน บางคนถึงกับขนานนามท่านว่า พระปากพระร่วง ฉะนั้นเมื่อท่านให้ศีลให้พรใครว่า จะมีความสุขความเจริญรุ่งเรืองรำรวยเป็นเศรษฐี ซึ่งบุคคลใดก็ตามที่ได้รับพรวิเศษจากท่านจะเป็นผู้ที่มีโชคลาภเจริญรุ่งเรืองในกิจการอาชีพของตน ปราศจากอุปสรรค ความหายนะต่าง ๆ กลับกลายเป็นเศรษฐีสมจริงดังที่ท่านให้พรไว้ แต่ก็มีน้อยคนที่จะได้พรวิเศษเช่นนี้ อาจจะเป็นเรื่องมาจากท่านมีญาณมหัศจรรย์ รู้อนาคตกาลของบุคคลนั้น ๆ ที่มีบุญวาสนากุศลนำส่งสร้างกรรมดีแต่อดีตชาติ ให้มีความสุขสมบรูณ์เจริญรุ่งเรืองเป็นเศรษฐีในชาตินี้ได้ นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์หนึ่งซึ่งได้ประสบมาด้วยตนเอง เมื่อครั้งที่ท่านมีชีวิตอยู่ ท่านได้ชวนเดินไปยังวัดหลักช้าง ขณะนั้นฝนกำลังจะตก แต่ท่านกลับบอกว่าฝนไม่ตกและนำผ้าวางไว้บนศีรษะแล้วเดินไป ปรากฏว่าเส้นทางที่ท่านเดินไม่มีฝนตก แต่ 2 ข้างทางกลับมีฝนตกตลอด เป็นที่อัศจรรย์อย่างยิ่ง

¹ประวิทย์ บริบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 353 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

²เจริญ สุขราช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 5/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

³พระเชตต์โชติปัญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

นอกจากนี้ พริ้ง บุญยเกียรติ¹ ชาวบ้านที่เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) และใหญ่ ท่าไม้² ได้กล่าวถึงเรื่องราวความมีวาจาสิทธิ์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า เรื่องราวความมีวาจาสิทธิ์ที่ปรากฏเป็นที่เล่าขานกันจนถึงปัจจุบันมีหลายเรื่อง สรุปได้ดังนี้

เรื่องพ่อท่านให้ขอตาน

มีชายคนหนึ่งอยู่บ้านหลักช้าง ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ชอบลักเล็กขโมยน้อยจนเป็นที่เอือมระอาของเพื่อนบ้าน ชาวบ้านจึงนำเรื่องชายผู้นั้นไปเรียนให้ท่านทราบเป็นทำนองฟ้อง ท่านจึงเรียกชายผู้นั้นมาถามเขาว่า เขาลักของเพื่อนบ้านไปจริง แต่ลักของเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ได้ปล้นทรัพย์สินของใคร พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จึงกล่าวทำนองอบรมเขาว่า “การลักของเพื่อนบ้านนั้นไม่ดีที่หลังอย่าลัก ขอตานเสียดีกว่าลักเขากิน” ชายคนนั้นก็รับคำ ตั้งแต่วันนั้นเป็นมา ชายผู้นั้นก็กลายเป็นคนขอตาน สติก็ซุกจะเลอะเลือน กลายเป็นคนวิกลจริตอยู่จนบัดนี้ แล้วบอกกับคนที่เขาขอตานว่า “พ่อท่านคล้ายให้ขอตาน”

เรื่อง ร.ต.ท.ระบิล นานากุล

เมื่อ ร.ต.ท.ระบิล นานากุล ถูกย้ายไปเป็นนายอำเภอที่อำเภอฉวาง ได้ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ นิมนต์ท่านไปเป็นประธานสงฆ์ มีผู้ขอให้พ่อท่านพูดเกี่ยวกับนายอำเภอระบิล พ่อท่านพูดว่า “ดีแล้วพ่อ อำเภอฉวางได้มีคนดี ๆ มาเป็นนายอำเภอ แต่เสียใจที่อยู่ไม่ได้นาน” หลังจากนั้น ร.ต.ท.ระบิล นานากุล ก็ถูกย้าย

เรื่อง ต้นไม้หักโค่น

เรื่องที่ 1 ในงานศพนายด้วง ราชู หมู่ที่ 6 ตำบลร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ญาติต้องการจะนำศพไปเผาที่วัดโคกแร่ โดยอ้างว่าที่วัดมัจฉิมภูผาไม่มีไม้พิน พ่อท่านคล้ายถูกนิมนต์ให้ไปอยู่ในงานนั้นด้วย พูดว่า ไม้พินมีกะลুষ เผาที่วัดมัจฉิมภูผานี้แหละ เพราะเป็นวัดของสกุล ญาติของผู้ตายก็ยอม โดยความเคารพนับถือในพ่อท่านคล้าย ในคืนนั้นเอง กิ่งพิกุลในวัดมัจฉิมภูผาหักโค่นลงมากิ่งใหญ่ พอแก่การฌาปนกิจศพนายด้วงในวันนั้น

¹พริ้ง บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 8 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

²ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ)พ่อท่านคล้าย. หน้า 106 - 107.

เรื่องที่ 2 ในการสร้างเจดีย์บนควนสวรรค์ ตำบลนาแว อำเภอดงหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช ข้างองค์พระเจดีย์มีต้นกล้วยใหญ่อยู่หนึ่งต้น ชาวบ้านเสนอว่าควรตัดเสียก่อน เพราะจะเป็นอันตรายต่อองค์พระเจดีย์ พ่อท่านคล้ายพูดว่า ขอให้เว้นไว้เป็นร่วมเงาในการสร้างพระเจดีย์ก่อนสร้างเจดีย์เสร็จจะจัดการเอง สร้างเจดีย์จนเสร็จ ข้างกำลังทำปูนขาว พ่อท่านคล้ายสั่งให้เด็กนำน้ำมาถวายหนึ่งแก้ว พอได้น้ำแล้ว พ่อท่านเอามือจับแก้วน้ำนั้นปริมาณประมาณ 30 นาที แล้วน้ำก็ขาดเสมอกับน้ำที่ใส่ไว้ในแก้วพอดี ต้นกล้วยก็หักโคนลงทันทีโดยปราศจากลมฝน ทำให้มวลชนที่ประชุมกันอยู่ในที่นั้นเกิดมึนงงไปตาม ๆ กัน ต้นกล้วยหักสะบั้นเป็นหกท่อน ข้างผู้ทำปูนขาวที่องค์พระเจดีย์ได้ตะโกนถามลงมาว่า ต้นไม้หักก็ท่อน คนข้างล่างตอบว่า หักหกท่อน ข้างผู้ นั้นพูดว่า ไม้หักหกท่อนเป็นเลข 6 แก้วเป็นเลข 9 ขาดกลางเป็นเลข 0 จึงเป็นเลข 906 พ่อท่านพูด ขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า “เกิดมีเศรษฐีควนสวรรค์ขึ้นแล้วหรือพ่อเหอ” ข้างผู้นั้นตกใจลงจากเจดีย์กลับบ้าน แต่ก็ไม่ได้ซื้อเบอร์ตามที่พูด รุ่งเช้าเบอร์ออกเป็นเลข 906

นอกจากนี้ พระราชวราภรณ์¹ และ วรเชษฐ วิชชุตาวัช² ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในตัว พระครูพิชิตฐิธรรการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ยังได้กล่าวถึงความมีวาจาสิทธิ์กรณีเหตุการณ์ หวยเถื่อนไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้

เรื่องหวยเถื่อน

ในปี พ.ศ. 2499 – 2500 หวยเถื่อนกำลังระบาดทั่วเมืองไทย มีพวกขุนบาลเจ้ามือกินรวบ ตั้งตนเป็นนายทุนรับกินรับจ่ายอยู่ทั่วทุกหัวระแหง และมีผู้ตั้งตนเป็นอาจารย์บอกหวยอยู่ทั่วทุกแห่งเช่นเดียวกัน ทางภาคใต้ก็มีข่าวลือว่า พ่อท่านคล้ายเป็นอาจารย์ให้หวยแม่น พวกขุนบาลหวยเถื่อนครั้นคร้ามเกรงกลัวท่านมาก แต่ความจริงพ่อท่านไม่เคยให้หวยแก่ใครเลย เป็นแต่เพียงข่าวลือกันไปเลย

ข่าวลือที่ว่าพ่อท่านให้หวยแม่นี่เรื่องมีอยู่ว่า นักนิยมเสียงไซค์คอยากรวยในทางลัดตามจังหวัดใกล้เคียงไปหาท่าน แล้วขอหวยกับท่านว่า ขอแก้จนสักงวดเถอะพ่อหลวง ท่านย้อนถามว่า จะให้แก้จนด้วยอะไร นักนิยมหวยเรียกท่านว่า หวยงวดนี้ออกเลขอะไรขอรับ ท่านตอบว่า หวยมีแล้วอยู่ที่ตัวเรา จะจนหรือจะรวยอยู่ที่ตัวเรา ท่านพูดพร้อมกับหัวเราะอย่างอารมณ์เย็น คำตอบ

¹พระราชวราภรณ์. (2548). ประวัติท่านพระครูพิชิตฐิธรรการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ วัดจันดี). พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 47 – 54.

²วรเชษฐ วิชชุตาวัช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 66/5 หมู่ที่ 4 ตำบลจันดี อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

ของท่านคงเป็นปริศนาให้คิดให้ผู้ที่พากันมาขอหอยกับท่านสำนึกถึงอบายมุขจะให้คุณโทษอย่างไร
 นั่นเอง หมายความว่า เราแทงถูกก็รวย แทงผิดก็จน ทั้งนี้จะแทงถูกหรือผิดก็อยู่ที่ผู้เล่น นักนิยม
 หอยหาได้เข้าใจในความหมายของท่านไม่ กลับพากันขบคิดเป็นเลขหอย ล้วงกระเป๋าเปิดดูเลขใน
 ธนบัตร นำไปเล่นหอย กลับพากันถูก ก็เลยเป็นข่าวลือว่าท่านให้หอยแม่่น ยังมีเรื่องพิสดารอีก
 มากมายเกี่ยวกับคนที่มาขอหอยจากท่าน บางครั้งท่านบอกเรามาหาฉันที่นี่มารอดอะไร กลับไปรด
 คั้นนั้นจะรวยเอง คนที่มาก็เอาเบอร์รถยนต์คันนั้นไปเล่นหอย เกิดถูก ก็เลยมีข่าวลือว่าพ่อท่านให้
 หอยแม่่น

เมื่อข่าวลือกันหนาหูทั่วไป จนพวกขุนบาลเจ้ามือกินรวบเดือดดาล วันหนึ่งเจ้ามือกิน
 รวบแถวจังหวัดใกล้เคียงได้เดินทางไปหาพ่อท่านคล้าย เพื่อระงับเหตุมิให้ท่านบอกหอยใครตนจะ
 ได้ประโยชน์มากขึ้นกว่าเดิม ขึ้นไปบนภูที่ท่านกำลังมีแขกอยู่มากมาย พูดเป็นเชิงขู่ท่าน “หลวง
 พ่อเลิกให้หอยคนอื่นได้ไหม” พูดด้วยเสียงดังอย่างห้าวหาญดุต้น

ท่านจึงพูดซ้ำ ๆ อย่างอารมณ์เย็นบอกว่า “ซ้ำไม่เคยให้หอยใครนี่”

“ไม่จริงหรือ คนเขาลือกันแซ่ด ผมหวังดีนะที่มาบอก ระวังท่านจะถูกเจ้ามือหอยฆ่า
 ตาย ปืนยิงไม่ออกมีดฟันไม่เข้า ระวังขวานผ่าฟันทูปหัวท่านบังเดี๋ยวตายอย่างไม่มีท่า เพราะท่าน
 แก่แล้ว” เขาพูดจาเสียงดังฟังชัด ทำให้แขกที่มาหาท่านตกตะลึงนั่งเสียวไปหมด

จากนั้นพ่อท่านก็หัวเราะแล้วพูดขึ้นว่า “ใครจะมาฆ่าฉัน...ซ้ำ...ไม่กลัว...เพราะซ้ำไม่เคย
 ทำเข็ญให้ใคร ว่าแต่เอ็งระวังขวานเล่มนั้นจะถูกคนทูปหัวตายอีก 7 วัน”

ในเวลาต่อมาครบวันที่ 7 ชายคนนั้นซึ่งเป็นเจ้ามือกินรวบถูกลอบฆ่าตายด้วยขวาน
 สมจริงดังคำพ่อท่านคล้ายพูดไว้ทุกประการ จึงเป็นข่าวลือว่าท่านเป็นผู้มีวาจาสิทธิ์

เรื่องเข็ญในฝัน

หลวงพ่อท่านเล่าว่า เมื่อได้ 5 – 6 พรรษา สมัยนั้นเศรษฐิกิจตกต่ำบริหารพระก็หายาก
 แม้เข็ญที่ใช้เย็บจีวรก็หายาก มีสักเล่มก็ใช้กันทั้งวัดเลยเชียว มีอยู่ว่าพระภิกษุรุ่นเดียวกับท่านรูป
 หนึ่งชื่อว่า พระกลับ ท่านไม่มีเข็ญเย็บจีวร แต่ก่อนผ้าจีวรมีน้อยใช้กันจนขาดรุ่งริ่งปะแล้วซุนอีกไม่
 เหมือนในปัจจุบัน พระภิกษุกลับบ่นกับท่านว่า ไม่มีเข็ญจีวร หลวงพ่อคล้ายก็นิ่งเฉย และรู้สึกว่ามี
 อะไรอยู่ที่ลิ้นเลยเอามือแตะดู ปรากฏว่า มีเข็ญเล่มหนึ่งมีสีเหลือง ท่านจึงให้พระภิกษุกลับใช้เย็บ
 จีวรจนเรียบร้อยดี ภายหลังท่านรักษาไว้เก็บกัลดัดประคตให้คนรุ่นหลังได้ดู และเล่าต่อกันฟัง

ภิกษุวิวัฒน์ วัฒนายากร¹ ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในตัว พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) และ พระครูสถิตตสุตพจน์² เจ้าอาวาสวัดคงคาเลียบ ได้กล่าวถึงเรื่องราวความมีวาจาสิทธิ์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ซึ่งได้เล่าต่อกันมาสรุปได้ว่า

เรื่อง ปู่ฟ้าอาสนะไว้รอคอย

วันหนึ่งขณะพ่อท่านคล้ายจะฉันภัตกิจที่วัดสวนขัน ปรากฏว่า มีพระครูอุดมสีลาจารย์ เจ้าคณะอำเภอทุ่งสง ไปเยี่ยมที่วัดสวนขัน พอตีจวนจะหมดเวลาเพลอยู่นั่นเอง พระทั้งหลายกำลังจะฉัน พ่อท่านคล้ายให้ลูกศิษย์ปู่อาสนะสักผืนหนึ่งก่อน และให้ปู่ตรงหน้าท่าน คนทั้งหลายสงสัยว่าปู่ทำไม (ในขณะนั้นพระครูอุดมสีลาจารย์ ยังมาไม่ถึง) ท่านว่าปู่เข้าเถอะ ลูกศิษย์ก็ปู่อาสนะตามคำสั่งท่าน สักพักพระครูอุดมสีลาจารย์ ก็มาจริง ๆ

เรื่อง การทดลองวิชา

ขณะที่ท่านอยู่วัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีศิษย์วัดหลายคน วันหนึ่งท่านใช้ให้ศิษย์วัดคนหนึ่งไปตัดไม้หนามมาจากป่ามดใหญ่เรียงไว้ตามบริเวณวัด จากนั้นท่านเรียกให้ศิษย์วัดทั้งหลายวิ่งมาเร็ว ๆ ศิษย์วัดเหล่านั้นจึงวิ่งไปหาหลวงพ่อดูโดยวิ่งผ่านหนามกลางวัดที่เรียงไว้ เมื่อวิ่งมาถึงกุฏิหลวงพ่อดูถามว่า มีอะไรไหม ศิษย์วัดตอบว่าไม่เห็นมีอะไร ไม่มีศิษย์วัดคนใดถูกหนามตำเลย ทั้งที่วิ่งฝ่าหนามมา เป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์เป็นอย่างยิ่งพระครูปัญญาสารคุณ³ เจ้าอาวาสวัดจันดี และ จัด บุญทอง⁴ ศิษย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงความมีวาจาสิทธิ์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) รับฟังมาสรุปได้ว่า

¹ภิกษุวิวัฒน์ วัฒนายากร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจันทน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ 14 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2549.

²พระครูสถิตตสุตพจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจันทน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ 14 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2549.

³พระครูปัญญาสารคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจันทน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดจันดี หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

⁴จัด บุญทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจันทน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 213 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549.

เรื่อง ห้ามฝน

ครั้งหนึ่ง นางถนอม ลูกผู้ใหญ่ทอง จงจิตร พี่ชายขุนพิบูลย์ ชื่อสวนยางเงินจันดี 1 แปลง มีเรือนเฝ้าสวน 1 หลัง เรือนหลังนี้เจ้าของเดิมซุกจอมปลวกปราบจนราบแล้วปลูกเรือนนี้ขึ้น เมื่ออยู่ต่อมาเกิดเจ็บป่วยรักษาไม่หาย เมื่อนางถนอมทราบเรื่อง จึงให้นายเจิม มณีมาส ปลัดอำเภอ ขวางซึ่งเป็นญาติกันไปนิมนต์พ่อท่านคล้าย ให้ไปเจริญพระพุทธมนต์ที่เรือนในสวนยางหลังนั้น เพื่อให้สิ่งที่เลวร้ายกลายเป็นดีขึ้น ถึงวันงานเจริญพระพุทธมนต์ ได้นิมนต์พระอธิการนาค เจ้าอาวาสวัดหลักช้าง และพระวัดจันดีไปด้วย เมื่อเจริญพระพุทธมนต์จบแล้ว พระรูปอื่นกลับวัด ส่วนพ่อท่านคล้ายได้นิมนต์ให้จำวัดที่ใต้ต้นยาง โดยตั้งเตียงผ้าใบปักหลักกางมุ้งกับพระอธิการนาค รูปละเตียง ประมาณเกือบเที่ยงคืน ฝนตั้งเค้าว่าจะตกมีลมพัดหนัก พ่อท่านลุกขึ้นนั่งเริ่มสวดมนต์เบา ๆ ฝนเริ่มตกท่าใหญ่ พระอธิการนาคต้องหิ้วที่นอนเข้าอาศัยเรือนหลังเล็กนั้น ส่วนเตียงนอนที่พ่อท่านนอนอยู่ไม่ถูกฝน เพราะนาน ๆ ฝนจะตกลงมาถูกหลังคามุ้งสักหนึ่งหยดเท่านั้น

อีกครั้งหนึ่ง วันอาบน้ำทำบุญอายุพ่อท่านคล้ายที่วัดสวนขัน พอเริ่มจะสรองน้ำ ฝนเริ่มตั้งเค้าว่าจะตก พ่อท่านพูดว่า “ไซร์มันเหล่าฝนมันตกเป็นโรงมโนห์รา” ตกลงวันนั้นฝนตกรอบวัด แต่กลับไม่ตกลงในวัด

เรื่อง แคล้วคลาดอันตราย

เมื่อครั้งสร้างโรงธรรมศาลาหลังใหญ่ที่หลวงพ่อเดชเป็นผู้ริเริ่มสร้าง และต่อมาถูกवादภัยถล่มจนพังทลายไปเมื่อปี 2505 ในครั้งนั้นเสาไม้หลักที่ใช้ก่อสร้างขนาดหน้ากว้างสัก 15 นิ้ว ยาวกว่า 8 เมตร ซึ่งหากให้แรงงานคนจะต้องใช้ก็ร้อยคน ถึงจะตั้งเป็นแนวตรงได้ ต้องใช้เชือกผูกปลายเสาหลายเส้นเพื่อพยุงขึ้น ขณะที่เสาเกือบจะเข้าที่เข้าทาง สิ่งที่ไม่คิดไม่คาดฝันก็อุบัติขึ้น คือ เชือกที่ใช้พยุงเสาเกิดขาดพร้อมกันเสียงเสาล้มพาดพื้นสนั่นหวั่นไหว กลางหมู่คนจำนวนนับร้อย คาดว่าจะมีคนล้มตายและบาดเจ็บเป็นจำนวนมากแน่นอน แต่ผลปรากฏว่ากลับไม่มีใครได้รับอันตรายแต่อย่างใด เมื่อทุกคนหายจากอาการตกใจ ต่างก็ยกมือขึ้นสาธุท่วมหัวเมื่อเห็นพ่อท่านคล้ายยืนสงบนิ่งอยู่เบื้องหน้า เพราะเชื่อว่า ด้วยความเมตตาและบารมีของท่านที่ช่วยให้รอดตายในครั้งนี้

เรื่อง อิสลามก็ยิ่งใหญ่

ประมาณเดือนตุลาคม มีผู้หญิงคนหนึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ได้เล่าให้ฟังว่า ตนเป็นหัวคะแนนให้กับ อบต.ที่จังหวัดภูเก็ต และที่สำคัญสามารถหาคะแนนเสียงได้ดีเสียด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้น ฝ่ายตรงข้ามจึงจ้างวานมือปืนมาเล่นงานหมายเด็ดหัวให้ดับดินสิ้นชื่อเสียงทีเดียวตนก็พอจะทราบระแคะระคาย ครั้งตกตึกในคืนนั้น ตนได้พบเห็นร่างของพระภิกษุสงฆ์องค์หนึ่งและ

พูดกับตนว่า “ขอให้ลูกไปหาพ่อที่วัดสวนขัน นำดอกบัว ฐูปเทียนไปด้วย แล้วลูกจะสิ้นทุกข์สิ้นภัย ไปถึงก็เข้าไปนั่งสมาธิในหอไตร” เมื่อพูดจบร่างนั้นก็หายไป พอเช้าวันรุ่งขึ้น ตนนึกได้ว่ามีเพื่อนอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงเดินทางมาหาเพื่อน เพื่อให้พาไปยังวัดสวนขัน และได้จุดฐูปเทียนนมัสการรูปเหมือนพ่อท่านคล้าย จากนั้นเข้าไปนั่งสมาธิในหอไตรอยู่นานพอสมควร เมื่อกลับมาออกมาโยมแม่ชีผู้อยู่ประจำศาลาได้ถามว่า “เป็นอย่างไรบ้าง รู้สึกดีขึ้นบ้างไหม” หญิงอิสลามก็ตอบว่าเห็นพ่อท่านคล้ายยิ้มและยังกล่าวว่า “สิ้นเคราะห์สิ้นภัยนะลูกนะ”

จัด บุญทอง¹ ศิษย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงความมีวาจาสิทธิ์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ซึ่งได้ประสบมาด้วยตนเอง สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 8 แสดงนายจัด บุญทอง ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

ถ่ายที่บ้านเลขที่ 213 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549

¹จัด บุญทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 213 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549.

เรื่อง แม่แต่ฝนยังรู้ภาษา

มีอยู่คราวหนึ่งชาวบ้านสวนขันและคณะครูได้นำกฐินไปทอดยังวัดมะปรางงาม โดยการนำของครูซ้อง พร้อมทั้งนมัสการนิมนต์พ่อท่านคล้ายไปด้วย หลังจากที่ถวายกฐินอนุโมทนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว รวรสักป่ายสามโมง จึงยกขบวนเดินทางกลับ โดยใช้เก้าอี้เป็นพาหนะให้พ่อท่านคล้ายนั่ง แล้วช่วยกันหาม ขณะนั้นฝนกำลังตั้งเค้าจะตกมีดีฟ้ามืดวัน จึงพาพ่อท่านคล้ายกลับเข้าไปพักหลบฝนเสียในวัด แต่ท่านกลับบอกว่า “ไม่เปียกดอก กลับกันเถิด” ยังไม่ขาดคำฝนก็เทลงมาและตกได้หลังขบวนมาติด ๆ หลายครั้งหลายคราที่จะพาท่านหยุดพักหลบฝนในบ้านคนข้างทาง แต่ท่านก็ยื่นกราน “ไปเถิด ๆ ไม่ถูก ๆ” พวกที่มาด้วยกันทั้งหมดจึงตัดสินใจว่าเปียกเป็นเปียก เมื่อพ่อท่านอยากเปียกฝนก็ยอมเปียกด้วยกัน อาบน้ำฝนให้สนุกกันสักทีจะเป็นไรไป ฝนตกหนักบ้างเบาบ้างได้หลังมาตลอดทางกันสักวาสองวา พ่อท่านคล้ายนั่งยิ้มหันไปมองฝนพลางบอกว่า “ไม่ถูก ไม่ถูก” ขบวนมุ่งหน้ามาตรงทางหลวงเสลาได้ลัดเลาะตัดเข้าบ้านยางยวนข้ามคลองระเนนะ ผ่านมาถึงบริเวณปากทางเข้าวัดใต้หรือวัดราษฎร์บำรุงที่หลวงพ่อเริ่มลูกศิษย์ของท่านเป็นเจ้าของอาวาส พ่อท่านคล้ายก็เอ่ยขึ้นว่า “แวะพักกันที่วัดคุณเริ่มก่อน ฝนมันเต็มกล้นแล้ว” จึงพากันเข้าไปพักในโรงครัวของวัดใต้ คราวนี้เองฝนซึ่งตกได้หลังมาตั้งแต่มะปรางงามเหลือกล้นแล้วจริง ก็เทลงมาอย่างรุนแรง ชนิดที่ว่าหลังคาสังกะสีแทบจะทะลุ

เรื่อง ไม่ต้องเอาเมีย

มีชายหนุ่มคนหนึ่ง ได้ขับรถชนห่อไตรของพ่อท่านคล้ายหลังเก่า ซึ่งตอนนั้นยังไม่ได้สร้างกำแพงจนพังทลายลงในน้ำ พ่อท่านคล้ายสั่งให้มาสร้างชดใช้ให้ท่าน แต่ชายคนนั้นก็ไม่ได้ทำตาม ต่อมาชายคนดังกล่าวคิดจะแต่งงานจึงมากราบพ่อท่านคล้ายแล้วถามท่านว่า “ผมจะเอาเมีย พ่อท่านจะว่าอย่างไรขอรับ” ท่านก็ว่า “ถ้าไม่มาสร้างห่อไตรให้กูก่อน เมียมึงไม่ต้องเอา” และแล้วชายคนนั้นก็ไม่ได้แต่งงานจริง ตอนนี้อายุปาเข้าไป 70 ปีแล้ว

7. ผลงานที่สำคัญ

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ถึงผลงานที่สำคัญของท่านปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างผลงานบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ไว้มากมาย หากท่านดำริจะดำเนินการก่อสร้างสิ่งใด จะได้รับความร่วมมือจากบรรดาลูกศิษย์ลูกหามากมาย บ้างก็ลงแรง บ้างก็บริจาคเป็นข้าวของเครื่องใช้ อุปกรณ์ในการ

ดำเนินการก่อสร้าง รวมถึงเงินทอง ด้วยความเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อท่าน ดังที่ ลี บุญยเกียรติ¹ ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การที่ได้ร่วมทำบุญกับพ่อท่านคล้ายจะสบายใจ ทำการสิ่งใดก็ราบรื่น อุปสรรคคลี่คลาย จนงานทุกอย่างสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตนเองก็เคยร่วมบริจาคปูนถวายเป็นการร่วมสร้างโบสถ์ ที่วัดสวนขัน วัดอัมพวัน วัดจันดี และวัดหลักช้างนอกจากนี้พระครูวรเขตคณารักษ์² พระวัดสวนขัน ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ยังได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นพระที่มีความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาวัด สร้างพระ สร้างโบสถ์ สร้างถนน สะพาน และอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ทำการซ่อมแซมโบสถ์ (หลังเก่า) วัดมะนาวหวาน ร่วมกับพระครูกลายสร้างพระประธานในโบสถ์วัดหาดสูง และ สร้างพระประธานในโบสถ์วัดสวนขัน สร้างโบสถ์ที่วัดสวนขัน สร้างโบสถ์ที่วัดมะปรางงาม สร้างถนนสายตลาดจันดี – วัดสวนขัน สร้างถนนสายมะนาวหวาน – จันดี สร้างถนนสายจันดี – เขาธง สร้างสะพานข้ามคลองคูด้วนใต้ สะพานข้ามแม่น้ำ ตาปีที่ท่านพอเชื่อมต่อกับตำบลไม้เรียง และสร้างวัดพิศิษฐ์อรรถการที่ตำบลนาบอน อำเภอ นาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น เมื่อท่านเริ่มลงมือทำสิ่งใดก็จะมีบรรดาชาวบ้านมาร่วมมือกันมากมายทุกครั้งด้วยความสมัครใจ มิได้ถูกบังคับหรือถูกชักจูงมาจากผู้ใด จนงานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

พระครูศักดิ์สิริบุญญา³ เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์เทวศิษฐ์ ซึ่งเป็นศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) พระราชวรภรณ์⁴ ได้กล่าวสอดคล้องกันถึงผลงานที่สำคัญของ

¹ลี บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2549.

²พระครูวรเขตคณารักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดธาตุน้อย ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

³พระครูศักดิ์สิริบุญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษฐ์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

⁴พระราชวรภรณ์. (2548). ประวัติท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ วัดจันดี). พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 30 – 33.

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ไว้สรูปได้ว่าในระหว่างที่ท่านได้ศึกษาวิปัสสนา กัมมัฏฐานกับท่านอาจารย์หนู วัดสามพัน ตำบลอี่ป็น อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านได้สร้างพระพุทธรูป 3 องค์ สร้างสะพานข้ามคลองอี่ป็น สร้างพระพุทธรูป 1 องค์ไว้ในถ้ำภูเขาปก อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในระหว่างที่ท่านได้ศึกษาวิปัสสนาและวิชาไสยศาสตร์ ที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านได้สร้างพระประธาน และสร้างพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถวัดหาดสูง ซึ่งปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ในระหว่างที่ท่านได้ศึกษาภาษาบาลีที่วัดมะขามเฒ่า อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ท่านได้ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปเก่าแก่ที่ปรักหักพังเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้ไปปฏิบัติวิปัสสนาตามป่าตามเขา ซึ่งเป็นที่กันดาร แต่ยังมีผู้คนที่ทราบว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้ไปปฏิบัติวิปัสสนาที่ใดแล้วก็จะติดตามเพื่อที่จะได้ดูแล และใกล้ชิด แม้ว่าหากเส้นทางที่จะเดินทางไปหาพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จะลำบากอย่างไรก็จะมีผู้คนพยายามบุกป่า ปีนเขาไปหาเมื่อผู้คนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการคิดสร้างถนนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทางไปหาพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จึงทำให้ผู้คนจำนวนมากมารวมกันช่วยสร้างโดย พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ผู้ที่คอยควบคุมในการสร้างถนน เมื่อเกิดปัญหา หรือมีอุปสรรคชาวบ้านก็จะไปบอก เช่น เมื่อครั้งที่ท่านได้ไปนั่งวิปัสสนาที่ใต้ต้นไทร บนเขาธงก็ได้สร้างถนนสายจันดี - เขาธง และสร้างบ่อน้ำเนื่องจากว่าชาวบ้านที่มาสร้างถนนขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จึงได้บอกว้ให้ไปถอนหญ้าที่ที่เป็นบ่อน้ำอยู่จนปัจจุบัน เมื่อชาวบ้านไปถอนหญ้าก่อนนั้นแล้วก็มีน้ำไหลออกมาไว้สำหรับใช้ซึ่งเป็นเรื่องอัศจรรย์มาก ปัจจุบันเป็นบ่อน้ำจำนวน 2 บ่ออยู่คู่กันข้างถนนสายจันดี - เขาธง จากการสังเกตเห็นผู้คนที่เดินทางผ่านไปมาหยุดแวะเพื่อนำน้ำในบ่อมาล้างหน้าและดื่มกินเป็นจำนวนมาก

ในระหว่างที่ท่านได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสวนขัน ได้พัฒนาวัดให้เจริญรุ่งเรืองทั้งทางถาวรวัตถุและการศึกษา ทางด้านถาวรวัตถุได้สร้างพระอุโบสถ 1 หลัง กุฏิ 1 หลัง ครัว 1 หลัง หอฉัน 1 หลัง ศาลาการเปรียญ 1 หลัง ขยายเขตวัดให้กว้างขวางกว่าเดิม ได้บูรณปฏิสังขรณ์ของเก่าให้ถาวรมั่นคง ได้สร้างพระประธานพระพุทธรูปไสยาสน์ และสร้างพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ไว้ในพระอุโบสถ ทางด้านการศึกษาก็ได้จัดหาครูมาสอนนักเรียน จนพระภิกษุสามเณรวัดสวนขัน สอบได้นักธรรมชั้นตรี โท เอก หลายรูป

ภาพที่ 9 แสดงต้นไทรบนเขาธงที่พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺเณ) เคยนั่งวิปัสสนา
ถ่ายที่เขารัง ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.
2549

ภาพที่ 10 แสดงบ่อน้ำพ่อกำนคคล้ายจำนวน 2 บ่อ อยู่คู่กันข้างถนนสายจันดี - เขารัง

ถ่ายที่ริมถนนสายเขาธง - จันดี ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

พ.ศ.2466 พระอธิการพล้อย เจ้าอาวาสวัดท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้อาราธนาท่านไปช่วยสร้างพระพุทธรูป ซึ่งท่านได้สร้างพระพุทธรูป 3 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดท่าเรือ และช่วยปฏิสังขรณ์พระอุโบสถด้วย

พ.ศ.2467 ได้อัญเชิญพระพุทธรูปโบราณ 2 องค์ ทำด้วยศิลาแดงจากวัดโพธิ์ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถวัดหลักช้าง ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2468 ได้สร้างพระพุทธรูป 1 องค์ ไว้เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดไม้เรียง และได้เดินทางไปสร้างพระเจดีย์ 1 องค์ ที่วัดสามพัน ตำบลอโศก อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2469 สร้างพระเจดีย์ใหญ่ 1 องค์ สูง 14 วา ชุตสระ 1 สระ สร้างหอไตร 1 หลังไว้กลางสระ บรรจุพระไตรปิฎก ที่วัดสวนขัน ตำบลละอาย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2470 สร้างพระพุทธรูป 2 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดห้วยใหญ่ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2470 ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและผูกพัทธสีมา วัดควนศรี ตำบลนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2472 ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและผูกพัทธสีมา วัดนาสาร ตำบลนาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2475 ในระหว่างที่ท่านจำพรรษาที่วัดจันดี ท่านได้ปฏิสังขรณ์ใหม่ 1 หลัง และได้สร้างถนนจากทางรถไฟไปสู่วัดจันดี ออกพรรษาแล้วพระอธิการร่วม เจ้าอาวาสวัดโตรม อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มานิมนต์ไปสร้างพระพุทธรูปพระประธานไว้ในพระอุโบสถวัดโตรม 1 องค์

พ.ศ.2476 ได้ปฏิสังขรณ์พระบรมมณฑลและพระพุทธรูป 2 องค์ ในถ้ำตลอดซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดชัยมงคล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้สร้างบัวบรรจุอัฐิท่านอาจารย์สังข์ ศิริรัตนพระกรรมวาจาจารย์ของท่าน ณ วัดไม้เรียง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2477 สร้างถนนจากตำบลละอายไปยังตำบลพิปูน ระยะทางยาว 20 กิโลเมตร กว้าง 8 เมตร และสร้างสะพานข้ามคลองเนาะผ่านถนนสายนี้ ยาว 24 เมตร กว้าง 2 เมตร

พ.ศ.2478 บูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีคุณ อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้ทำการผูกพัทธสีมาวัดนั้นด้วย

พ.ศ.2481 บูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะในวัดสวนขัน ตำบลละอาย กิ่งอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ชำรุดทรุดโทรมให้คงสภาพเดิมเป็นครั้งที่สอง

พ.ศ.2482 ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ขยายด้านกว้าง – ยาวของพระอุโบสถวัดสวนขัน ให้กว้างขวางออกไปกว่าเดิม หล่อคอนกรีตให้มั่นคงแข็งแรงขึ้นแล้วผูกพัทธสีมา

พ.ศ.2483 สร้างถนนข้ามทางรถไฟระหว่างกิโลเมตรที่ 728 – 729 ไปยังบ้านโคกกระทือ หมู่ที่ 9 ตำบลลำปาง อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยาว 15 กิโลเมตร กว้าง 8 เมตร กับ สร้างสะพานข้ามคลอง 2 สะพาน ผ่านถนนสายนี้ คือ สะพานข้ามคลองมิน กว้าง 2 เมตร ยาว 40 เมตร และสะพานข้ามคลองแม่โปง กว้าง 4 เมตร ยาว 14 เมตร

พ.ศ.2484 สร้างถนนซอยระหว่างหมู่บ้าน ในเขตตำบลละอายหลายสาย และในปีเดียวกันนี้ ได้สร้างพระอุโบสถในวัดโบราณาราม ตำบลพิบูล อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขึ้นอีกหลังหนึ่งด้วย

พ.ศ.2485 สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามคลองคูด้วน เข้าสู่วัดสวนขัน กว้าง 10 เมตร ยาว 50 เมตร

พ.ศ.2486 สร้างพระอุโบสถวัดทุ่งนามใหม่ ตำบลพิบูล และสร้างสะพานไม้ถาวรข้ามแม่น้ำตาปี กว้าง 3 เมตร ยาว 46 เมตร

พ.ศ.2487 สร้างเจดีย์ไว้บนควนสวรรค์ ตำบลนาแวง อำเภอดง 1 องค์ และได้เดินทางไปสร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานไว้ในโรงธรรมสภา วัดมัชฌิมภูผา หมู่ที่ 6 ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 องค์ และได้สร้างถนนเข้าวัดมัชฌิมภูผา จากทางรถไฟยาวประมาณ 20 เมตร

พ.ศ.2488 สร้างเจดีย์ 1 องค์ไว้หน้าถ้ำหมื่น บนภูเขานาสาร อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2489 – 2490 ได้สร้างวัดใหม่อีกวัดหนึ่งให้ชื่อว่า วัดมะปรางงาม สร้างพระอุโบสถ 1 หลัง กับกุฏิ 3 หลัง ในท้องที่ตำบลละอาย อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2491 ได้บูรณะวัดร้าง ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า วัดเจ้าฟ้า สร้างถาวรวัตถุขึ้นหลายอย่าง ที่สำคัญได้สร้างพระอุโบสถขึ้น 1 หลัง ท่านได้เปลี่ยนชื่อวัดนั้นว่า วัดเก่า ซึ่งชาวบ้านก็ได้เรียกตามท่านว่าวัดเก่ามาจนทุกวันนี้

พ.ศ.2492 สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามคลองเสเหลา ตรงหน้าวัดมะปรางงาม ตำบลละอาย กิ่งอำเภอข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2493 สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามแม่น้ำตาปี จากตลาดทานพอไปตำบลนาแวง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 1 เมตร ยาว 126 เมตร และสร้างถนนจากหัวสะพานนั้นในเขต ตำบลนาแวงผ่านเขาช่องกบไปยังตำบลพิปูน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยาว 20 กิโลเมตร กว้างประมาณ 5 – 6 เมตร

พ.ศ.2494 เดินทางไปสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ ที่วัดชัยมงคลารามในเกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย ยาว 15 วา

พ.ศ.2495 สร้างพระอุโบสถ วัดควนसान ตำบลข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2496 สร้างพระอุโบสถ วัดอำพัน ตำบลหนองหงษ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2497 สร้างพระอุโบสถ วัดจันดี หลังข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2498 สร้างพระอุโบสถ วัดหลักช้าง ตำบลข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2499 สร้างพระอุโบสถ วัดขันเงิน ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และได้เดินทางไปสร้างมณฑปครอบรอยพระพุทธรูปบาท และสร้างเจดีย์ 1 องค์ ที่เกาะแก้วพิสดาร ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ.2500 ทายาทอึ้งค้ายถ่าย ถวายที่ดินให้สร้างวัดใกล้ตลาดนาบอน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ขนานนามตามสมณศักดิ์ของท่านว่า วัดพิศิษฐ์อรรถการาม และท่านได้เดินทางไปสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม ที่วัดหน้าพระบรมธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 หลังด้วย

พ.ศ.2501 ท่านได้รับอาราธนาไปเป็นประธานในการประกอบพิธีประดิษฐานพระประธานในพระอุโบสถวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พ.ศ.2502 ท่านได้สร้างกำแพงวัดสวนขัน เป็นประธานสร้างอุโบสถวัดวังตะวันออก ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขณะที่พักอยู่วัดวังตะวันออกนั้นได้ไปบูรณะพระปัญญา และลงรักปิดทองพระภายในพระบรมธาตุ วัดมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สร้างหอฉันวัดวังตะวันออกเสร็จแล้ว สร้างสะพานข้ามคลองเสเหลาที่ ๒ ยาว ๑๕ เมตร อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 3 เมตร ยาว 15 เมตร จากนั้นเดินทางไปสร้าง

พระพุทธรูปและเจดีย์สูง 15 วา ที่วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าช้าง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และสร้างถนนจากควนสังข์เข้าสู่วัดนี้ยาว 2 กิโลเมตร กว้าง 4 เมตร สร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองवाद กว้าง 4 เมตร ยาว 11 เมตร ในถนนสายนี้ด้วย

พ.ศ.2503 สร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองจันดี ผ่านถนนสายสถานีรถไฟไปยังวัดสวนขัน ตำบลละอาย รวม 3 สะพาน แต่ละสะพานกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร

พ.ศ.2504 สร้างบ่อน้ำใหม่ 1 บ่อ ที่บ้านบ่อมะพร้าว ตำบลทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 4 เมตร ลึก 12 เมตร

พ.ศ.2505 สร้างพระธาตุน้อยหลวงพ่อคล้าย หรือเจดีย์พ่อท่านคล้าย ที่หมู่ที่ 9 ตำบลช้างกลาง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่สร้างยังไม่แล้วเสร็จ ท่านได้มรณภาพเสียก่อน ต่อมาชาวบ้านได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อให้การก่อสร้างแล้วเสร็จ

จากการศึกษาผลงานที่สำคัญของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูปและพระพุทธรูปปฏิมากรเป็นพระประธานในพระอุโบสถจำนวน 60 องค์ ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปจำนวน 3 องค์ ได้อัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐานจำนวน 2 องค์ ได้สร้างบิวจำนวน 2 แห่ง ตามลำดับดังนี้

1. สร้างพระพุทธรูปและพระพุทธรูปปฏิมากรเป็นพระประธานในพระอุโบสถ

1.1 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดหาดสูงร่วมกับท่านพระครูgray 1 องค์ ตำบลไม้เรียง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 สร้างพระพุทธรูป 3 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดยางค้อม ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 พระอธิการพลูย์ เจ้าอาวาสวัดท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้อาราธนาท่านไปช่วยสร้างพระพุทธรูป ซึ่งท่านได้สร้างพระพุทธรูป 3 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดท่าเรือ

1.4 สร้างพระพุทธรูป 1 องค์ ไว้เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดไม้เรียง ตำบลไม้เรียง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 สร้างพระพุทธรูป 2 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดห้วยใหญ่ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.6 พระอธิการร่วม เจ้าอาวาสวัดโตรม อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มานิมนต์ไปสร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานไว้ในพระอุโบสถวัดโตรม 1 องค์

- 1.7 สร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ ที่วัดชัยมงคลารามในเกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย ยาว 15 วา
- 1.8 สร้างพระพุทธรูปที่วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าช้าง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 1.9 สร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานไว้ในโรงธรรมสภาวัดมัชฌิมกุฎา หมู่ที่ 6 ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 องค์
- 1.10 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.11 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดหลักช้าง ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.12 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีนุกูล อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.13 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดอำพัน ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.14 สร้างพระประธานในพระอุโบสถวัดดอนกลาง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.15 สร้างพระพุทธรูป 20 องค์ในถ้ำตลอดรวมกับพระพุทธรูปสร้างไว้ก่อนเป็น 40 องค์ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดชัยมงคล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูป

- 2.1 ปฏิสังขรณ์พระบรมมและพระพุทธรูป 2 องค์ ในถ้ำตลอด ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดชัยมงคล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.2 ปฏิสังขรณ์พระเวียง (พระด้าน) ในวิหารคด วัดพระมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.3 ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีนุกูล อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. อัญเชิญพระพุทธรูปประดิษฐาน

- อัญเชิญพระพุทธรูปโบราณ 2 องค์ ทำด้วยศิลาแดงจากวัดโพธิ์ ตำบลท่าข้าม อำเภอพนนัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มาประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถวัดหลักช้าง

4. สร้างบัว

4.1 สร้างบัวสำหรับบรรจุอัฐิพระครูกลายผู้เป็นอุปฌายะที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 สร้างบัวที่บรรจุอัฐิท่านอาจารย์สังขศิริรัตนโนผู้เป็นพระกรรมวาจารย์ที่วัดไม้เรียง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

8. มรณภาพ

ผลการศึกษาประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ช่วงมรณภาพของท่าน ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ท่านได้อาพาธบรรดาลูกศิษย์ได้นำท่านส่งไปรักษายังโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ที่กรุงเทพฯ หลังจากนั้นอนโรงพยาบาลได้ 14 วัน ท่านจึงมรณภาพ ดังที่ พระพิพัฒน์ภิจจาภรณ์¹ เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย และ พระมหาชำนาญ² รองเจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย ศิษย์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เมื่อปี พ.ศ.2513 พ่อท่านคล้ายจำพรรษาอยู่ที่วัดธาตุน้อย มีอายุถึง 96 ปี มีโรคภัยไข้เจ็บประจำตัว การพักผ่อนก็ไม่เพียงพอ ต้องนั่งรับแขกผู้มากราบนมัสการตลอดวันจนดิ้นรน เนื่องจากหากผู้ที่มาเยี่ยมไม่กลับท่านก็ยังคงนั่งรับแขกอยู่เช่นนั้น จนกระทั่งประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2513 ท่านเริ่มป่วยเข้ารับการรักษาเยี่ยวยา แต่อาการก็มีแต่ทรงกับทรุด ท่านขอร้องให้ลูกศิษย์นำท่านกลับวัดสวนขัน ท่านบอกว่าจะมาอยู่กับมารดาจะกลับมาตายที่วัดสวนขันกับโยมแม่และพี่สาว หากตายก็ให้ทำศพที่วัดสวนขัน แต่ไม่มีใครสนองตอบ จนกระทั่งเมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 ขณะที่พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) กำลังจะเดินทางไปจังหวัดสุรินทร์ เนื่องในงานพุทธาภิเษกที่คณะพุทธบริษัทจังหวัดสุรินทร์ได้นิมนต์ไว้ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เกิดอาพาธกะทันหัน ตัวร้อนมาก เหล่าชาวบ้านและศิษยานุศิษย์จึงได้นิมนต์ท่านขึ้นรถด่วนเดินทางไปรักษาตัวยังกรุงเทพฯ

¹พระพิพัฒน์ภิจจาภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2548.

²พระมหาชำนาญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2548.

เข้าวันจันทร์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 ถึงกรุงเทพฯ เข้าพักรักษาตัวยังโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ตึกสูทติสารรณกร ห้องเบอร์ที่ 4 จากนั้นย้ายมาพักรักษาตัวที่ห้องเบอร์ 5 ตึกเดียวกัน คณะแพทย์ได้ทำการรักษากันอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งอาการก็ไม่ดีขึ้นมีแต่ทรงกับทรุด

จนกระทั่งวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2513 เวลา 23.05 น. พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวรรณโณ) ได้มรณภาพด้วยอาการอันสงบ รวมระยะเวลาที่ท่านนอนพักรักษาตัวยังโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ เป็นเวลา 14 วัน

วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2513

เวลาประมาณ 08.00 น. เหล่าศิษยานุศิษย์ได้นำศพของท่านไปยังวัดพระเชตุพนฯ โดยใช้รถยนต์ของโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ก.ท.5342

เวลา 16.00 น. ทำพิธีสรงน้ำศพ สวดพระอภิธรรมเป็นเวลา 3 คืน

ภาพที่ 11 แสดงพิธีสรงน้ำศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวรรณโณ)

ถ่ายจากภาพที่วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2513 เวลาประมาณ 04.30 น. เคลื่อนศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ออกจากวัดพระเชตุพนฯ เดินทางไปยังจันดี หมู่ที่ 6 ตำบลช้างกลาง อำเภอดวงแก้ว จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรถยนต์บรรทุก ก.ท.อ.2611 และรถยนต์ ก.ท.ร.2596 ตามศพอีก 1 คัน

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2511 ศพถึงจันดี จากนั้นนำศพขึ้นตั้งบนโต๊ะหมู่บูชา เมื่อเวลา 13.21 น. ได้บำเพ็ญกุศลเป็นเวลา 100 วัน จึงบรรจุศพไว้ในองค์พระเจดีย์ในสัตวาร (7วัน)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำรัสให้ พล.ต.ต.ชุมพล โลหะชาละ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (สมัยนั้น) นำผ้าไตรหลวงจำนวน 25 ไตร มาบำเพ็ญกุศลถวายด้วย

ปัจจุบันศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้บรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์น้อย ยังไม่มีผู้ใดริเริ่มการขอพระราชทานเพลิงศพ และยังคงมีประชาชนผู้เคารพนับถือไปสักการะบูชามิได้ขาด

ภาพที่ 12 แสดงศพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) บรรจุในองค์พระเจดีย์ธาตุน้อย

ถ่ายจากห้องภายในองค์พระเจดีย์ธาตุน้อยที่ วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

บทที่ 4

ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) หรือพ่อท่านคล้าย เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่รูปหนึ่งของภาคใต้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเคารพนับถือแก่บรรดาพุทธศาสนิกชนมากมาย เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ท่านมีความเคร่งครัดในสิกขาวิสัย มีคุณธรรม และได้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์มากมาย ดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ผลงานต่าง ๆ ของท่านไม่ว่าจะเป็นผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ การที่ท่านได้จัดหาครูมาสอนนักเรียนแก่พระภิกษุสามเณรวัดสวนขัน ต่อมาได้เปิดสำนักสอบธรรม สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม เป็นต้น ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ สร้างพระอุโบสถ สร้างพระประธาน สร้างเจดีย์ สร้างพระพุทธรูป สร้างกำแพงวัด และสร้างวัด เป็นต้น ผลงานด้านสาธารณประโยชน์ ได้แก่ สร้างสะพาน ถนน บ่อน้ำ เป็นต้น ผลงานที่ท่านสร้างได้รับความร่วมมือจากพุทธศาสนิกชนทั่วทุกสารทิศในการร่วมมือร่วมใจกันจนผลงานแล้วเสร็จ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ก็ลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ท่านยังได้รับกล่าวขวัญว่าเป็นพระผู้มีวาจาสิทธิ์ พูดสิ่งใดมักจะเกิดสิ่งนั้นขึ้นมา บรรดาศิษยานุศิษย์จึงต้องการคำอวยพรจากท่าน เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองจากกิตติศัพท์คุณงามความดีของท่าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาฯ ให้นิมนต์ท่านเข้ารับพระราชทานภักทิจในพระราชวังสวนจิตรลดา แม้ในปัจจุบันท่านจะได้มรณภาพไปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 แต่ศพของท่านยังคงบรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์น้อย มิได้มีการปลงศพ ยังคงมีประชาชนผู้เคารพนับถือไปสักการบูชามิได้ขาด จากการศึกษาถึงผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ปรากฏผลงานต่าง ๆ หลายด้าน พอจะจำแนกได้ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
2. ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด
3. ด้านสาธารณประโยชน์
4. ด้านเครื่องรางของขลัง

1. ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การศึกษาผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้ส่งเสริมการ

เผยแพร่พระพุทธศาสนาด้วยการสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม และเปิดสำนักสอบธรรม ดังที่ พระครูโสภณคณาภิวัดมน¹ เจ้าอาวาสวัดหาดสูง และ ใหญ่ ท่าไม้² ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า

ภาพที่ 13 แสดงพระครูโสภณคณาภิวัดมน เจ้าอาวาสวัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ่ายที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549

¹พระครูโสภณคณาภิวัดมน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ วัดหาดสูง หมู่ที่ 3 ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

²ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ) ..พ่อท่านคล้าย. หน้า 106 - 107.

ในอดีตการศึกษาไม่ค่อยเป็นที่นิยมสาเหตุอาจจะเนื่องจากโรงเรียนหรือสำนักเรียนที่เปิดสอนมักจะอยู่ในเมืองหลวง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคใต้ ต้องเดินทางไกล การคมนาคมไม่สะดวก หากต้องการศึกษาเรื่องใดก็ต้องเสาะแสวงหาผู้รู้ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ แม้แต่บรรดาพระภิกษุสงฆ์ ต่อมาเมื่อพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วท่านได้จัดหาครูมาสอนนักเรียนเป็นการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังนี้

พ.ศ.2469 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างหอไตร 1 หลัง ไว้กลางสระ วัดสวนขัน สำหรับบรรจุพระไตรปิฎก คือ คัมภีร์พระพุทธศาสนาที่ท่านจารเอง เป็นแบบที่จารในใบลานกับหนังสือแบบพิมพ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ได้รวบรวมเก็บไว้ในหอไตรหลังนี้

ภาพที่ 14 แสดงหอไตรวัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ่ายที่วัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ต่อมาเมื่อพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดสวนขัน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วท่านจึงได้จัดหาครูมาสอนนักเรียน พระภิกษุสามเณรวัดสวนขันสอบได้นักธรรมชั้นตรี โท เอก หลายรูป บางรูปเรียบจบชั้นในวัดนี้แล้ว

ออกไปศึกษาต่อสำนักเรียนอื่น สอบได้พระปริยัติธรรม สำนักสอบธรรมเปิดสอบปี พ.ศ.2491 ได้เปิดเรียนและสอบมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยการอำนวยการของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เอง และเจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน

ปี พ.ศ.2500 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมที่วัดหน้าพระบรมธาตุ ตำบลในเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการสร้างโรงเรียน เปิดสำนักสอนธรรมและจัดหาครูมาสอนนักเรียนจนพระภิกษุสามเณรจำนวนหลายรูปสอบได้นักธรรมชั้นตรี นักธรรมชั้นโท นักธรรมชั้นเอก ตลอดถึงการสร้างหอไตรบรรจุพระไตรปิฎก

2. ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด

การศึกษาผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นพระเถระที่มีบรรดาลูกศิษย์ให้ความเคารพนับถือมากมาย เมื่อท่านมีความประสงค์จะก่อสร้างหรือพัฒนาวัดใด ๆ จะได้รับความร่วมมือและร่วมบริจาคจากบรรดาลูกศิษยานุศิษย์ทั่วทุกสารทิศ ทำให้การก่อสร้างนั้น ๆ สามารถแล้วเสร็จได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้แก่ ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างวัด ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถ ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูป ด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์ ด้านปฏิสังขรณ์เสนาสนะ เป็นต้น ผลงานของท่านปรากฏให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

2.1 ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างวัด

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างวัดต่าง ๆ ดังที่ เอกพล ชูแสง¹ ผู้เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) และใหญ่ ท่าไม้² ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้

¹เอกพล ชูแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้างกลาง หมู่ที่ 1 ตำบลข้างกลาง กิ่งอำเภอข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

²ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ) พ่อท่านคล้าย. หน้า 106 - 107.

พ.ศ.2489 – 2490 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ได้สร้างวัด
มะปรางงาม ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2491 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ได้บูรณะวัดร้างซึ่งชาวบ้าน
เรียกว่า วัดเจ้าฟ้า ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อมาท่านได้เปลี่ยนชื่อว่า
วัดเก่า และชาวบ้านก็ได้เรียกตามท่านว่าวัดเก่ามาจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ.2500 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ได้สร้างวัดใกล้ตลาดนาบอน
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันเป็น อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช บนที่ดิน
ซึ่งทายาทอึ้งค้ายถ่ายได้ถวายที่ดินให้ โดยให้ขนานชื่อวัดตามสมณศักดิ์ของท่านว่า วัดพิศิษฐ์
อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 15 แสดงภายในบริเวณวัดพิศิษฐ์อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ถ่ายที่วัดพิศิษฐ์อรรถการาม อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.
2549

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ได้บูรณะกำแพงวัดสวนขัน
ตำบลละอาย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างหอฉัน วัดวังตะวันตก ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถ

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถต่าง ๆ ดังที่ พระราชวราภรณ์ (เจิม กนตสีโล ป.)¹ และ พระสุวิทย์ ทองดี จินุทโร² พระสำนักสงฆ์เทวศิษย์ ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้

พ.ศ.2462 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ร่วมกับท่านพระครูกราย สร้างพระอุโบสถ 1 หลัง ที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 16 แสดง พระอุโบสถ วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

¹พระราชวราภรณ์ (เจิม กนตสีโล ป.). (2544). ประวัติพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ). หน้า 2 - 3.

²พระสุวิทย์ ทองดี จินุทโร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษย์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอฉวาง จังหัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

ถ้ำที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.

2549

พ.ศ.2466 พระอธิการพล้อย เจ้าอาวาสวัดท่าเรือใต้อาราธนาท่านช่วยปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถวัดท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอฉวาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2471 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและ ผูกพัทธสีมา วัดควนศรี ตำบลบ้านนาสาร อำเภอฉวาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2472 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและ ผูกพัทธสีมา วัดนาสาร ตำบลบ้านนาสาร อำเภอฉวาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2482 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ ขยายด้านกว้าง – ยาว ของพระอุโบสถวัดสวนขันให้กว้างขวางออกไปกว่าเดิม หล่อคอนกรีตให้ มั่นคงแข็งแรงขึ้น แล้วผูกพัทธสีมา ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2484 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถใน วัดโบราณาราม ตำบลพิปูน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2486 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างพระอุโบสถวัดทุ่งนาใหม่ ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2489 - 2490 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถ 1 หลัง ที่วัดมะปรางงาม ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2495 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถวัดควนसान ตำบลข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2496 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถวัดอำพัน ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2497 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างพระอุโบสถ วัดจันดี ตำบลข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2498 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถวัดหลักช้าง อำเภอข้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2499 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระอุโบสถวัดขันเงิน ตำบลหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ภาพที่ 17 แสดงพระอุโบสถวัดอำพัน

ถ่ายที่วัดอำพัน ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.
2549

ภาพที่ 18 แสดงพระอุโบสถวัดจันดี

ถ่ายที่วัดจันดี ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

พ.ศ.2501 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้รับอาราธนาไปเป็นประธาน ในการประกอบพิธีประดิษฐานพระประธานในพระอุโบสถวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นประธานสร้างอุโบสถวัดวัง ตะวันออก ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูป

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูปองค์ต่าง ๆ ดังที่ พระครูสถิตสุตพจน์¹ เจ้าอาวาสวัดคงคาเลียบ ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

¹พระครูสถิตสุตพจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ 14 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

พ.ศ.2462 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ซ่อมแซมพระประธาน พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ในพระอุโบสถวัดหาดสูง หมู่ที่ 3 ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 19 แสดงพระประธาน พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ภายในพระอุโบสถวัดหาดสูง ถ่ายที่วัดหาดสูง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549

พ.ศ.2465 ชุนพิปูนเปรมประดิษฐ์ กำหนดตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมด้วยอุบาสกอุบาสิกา ได้อาราธนาให้ท่านเป็นผู้ช่วยดำเนินการก่อสร้างพระพุทธรูป 3 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดยางค้อม ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2466 พระอธิการพล้อย เจ้าอาวาสวัดท่าเรือ ได้อาราธนาท่านช่วยสร้างพระพุทธรูป 3 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2467 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้อัญเชิญพระพุทธรูปโบราณ 2 องค์ ทำด้วยศิลาแดงจากวัดโพธิ์ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมา ประดิษฐ์ไว้ในพระอุโบสถวัดหลักช้าง ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะเป็นพระประธาน และได้ตกแต่งให้สวยงามยิ่งขึ้น

พ.ศ.2468 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูป 1 องค์ เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดไม้เรียง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2470 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูป 2 องค์ ไว้ในพระอุโบสถวัดห้วยใหญ่ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2475 พระอธิการ่วม เจ้าอาวาสวัดโตรม อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มานิมนต์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ไปสร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานไว้ในพระอุโบสถวัดโตรม 1 องค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2476 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ปฏิสังขรณ์พระบรมม และพระพุทธรูป 2 องค์ไว้ในถ้ำตลอด ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วัดชัยมงคล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2478 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างพระพุทธรูป 20 องค์ ไว้ในถ้ำตลอด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งที่ท่านได้สร้างไว้ก่อนหน้านี้เป็น 40 องค์ พร้อมได้บูรณะสิ่งใดที่ชำรุดที่หน้าถ้ำตลอดด้วย

พ.ศ.2479 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้บูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีอนุกุล อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้ทำการผูกพัทธสีมาวัดนั้นด้วย

พ.ศ.2487 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานไว้ในโรงธรรมสภา วัดมัชฌมิมิฎา อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 องค์

พ.ศ.2494 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูปไสยาสน์ที่วัดชัยมงคลารามในเกาะปឹង ประเทศมาเลเซีย ยาว 15 วา ตามคำอาราธนาของชาวพุทธในประเทศมาเลเซีย

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) บูรณะพระปัญญา และลงรักปิดทองพระภายในพระบรมธาตุ วัดมหาธาตุ ตำบลในเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระพุทธรูปที่วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ปัจจุบันเป็นตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา)

2.4 ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) มีผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์ ดังที่ พระอดิศรณฺ์ ภูษวัญทอง กตฺปัญโญ¹ พระสำนักสงฆ์เทวศิษฺฐ์ และใหญ่ ท่าไม้² ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้

พ.ศ.2465 ชุนพิปูนเปรมประดิษฐ์ กำนันตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมด้วยอุบาสกอุบาสิกา ได้อาราธนาให้ท่านเป็นผู้ช่วยดำเนินการก่อสร้างเจดีย์ 1 องค์ ไว้หน้าพระอุโบสถวัดยางค้อม ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2468 พระครูสมุห์หนู เจ้าอาวาสวัดสามพัน ตำบลอับัน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นิมนต์พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เดินทางไปสร้างพระเจดีย์ 1 องค์ ที่วัดสามพัน ตำบลอับัน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2469 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างพระเจดีย์ใหญ่ขึ้น 1 องค์ สูง 14 วา ที่วัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2487 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างเจดีย์ไว้บนควนสวรรค์ ตำบลนาแว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 องค์

พ.ศ.2488 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างเจดีย์ 1 องค์ ไว้หน้าถ้ำหมื่น บนภูเขาณาสาร อำเภอณาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ.2499 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างเจดีย์ 1 องค์ ไว้ที่เกาะแก้วพิสดาร ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างเจดีย์สูง 15 วา เพื่อถวายให้หลวงพ่อเฟื่อง อินทสุวณฺุ ซึ่งท่านมีความเคารพนับถือในตัวหลวงพ่อเฟื่อง ที่วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ปัจจุบันเป็นตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา)

¹พระอดิศรณฺ์ ภูษวัญทอง กตฺปัญโญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษฺฐ์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

²ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ) พ่อท่านคล้าย. หน้า 106 - 107.

ภาพที่ 20 แสดงเจดีย์สูง 15 วา วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ถ่ายที่วัดวัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2549

พ.ศ.2505 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้สร้างเจดีย์องค์ใหญ่ เนื่องจาก นายกลับ งามพร้อม อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้ยกที่ดินโคกไม้แดง มีเนื้อที่ 40 ไร่ ถวายพ่อท่านโดยมอบให้เป็นที่ดินสงฆ์ ที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่ใกล้สถานีรถไฟคลองจันดีห่างกันประมาณ 1 กิโลเมตร อยู่ในเขตหมู่ที่ 9 ตำบล ช้างกลาง ท่านจึงได้สร้างเจดีย์ไว้บนที่ดินแปลงนี้ เริ่มการก่อสร้างเมื่อวันอาทิตย์ที่ 14 มกราคม พ.ศ.2505 ตรงกับขึ้น 9 ค่ำ เดือนยี่ ปีมะแม เพื่อจะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่นายประคอง ช่วยพันธุ์ ถวายจากกวันพะเยา จังหวัดเชียงราย พระเจดีย์องค์นี้สร้างจำลองแบบพระบรมธาตุ วัดพระ มหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทุนรอนในการก่อสร้างได้จากแรงศรัทธาของพ่อค้า คหบดีข้าราชการและประชาชน พระเจดีย์องค์นี้มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ 24 เมตร สูง 70 เมตร ชื่อว่า “พระธาตุน้อยหลวงพ่อคล้าย” แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกว่า “พระธาตุน้อย” หรือ “เจดีย์พ่อท่านคล้าย”

ภาพที่ 21 แสดงองค์เจดีย์พระธาตุน้อยหลวงพ่อด้าย วัดธาตุน้อย

ถ่ายที่วัดธาตุน้อย ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

2.5 ผลงานด้านปฏิสังขรณ์เสนาสนะ

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และสร้างเสนาสนะ ดังที่ พระเชตตโชติปัญญา¹ พระวัดสวนขัน และ พระครูปัญญาสารคุณ² เจ้าอาวาสวัดจันดี ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 22 แสดงเสนาสนะภายในบริเวณวัดสวนขันที่ได้ปฏิสังขรณ์ให้คงสภาพเดิม

ถ่ายที่วัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

¹พระเชตตโชติปัญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

²พระครูปัญญาสารคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดจันดี หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

พ.ศ.2473 – 2474 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้บูรณปฏิสังขรณ์ เสนาสนะที่ชำรุดทรุดโทรมทั่วทุกหลัง ภายในวัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช

พ.ศ.2475 ท่านเจ้าคุณพระศรีธรรมประสาธน์ (เจ้าคุณพระรัตนัชฌมณี) ได้นิมนต์พระครู พิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ให้จำพรรษาที่วัดจันดี เนื่องจากวัดจันดีว่างเจ้าอาวาส พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จึงได้สร้างกุฏิขึ้นใหม่ 1 หลัง ที่วัดจันดี ตำบล ช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2481 บูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะที่ชำรุดทรุดโทรมให้คงสภาพเดิมเป็นครั้งที่สอง ภายในวัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2489 - 2490 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างกุฏิ 1 หลัง ที่ วัดมะปรางงาม ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2499 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างมณฑปครอบรอย พระพุทธรูป ที่เกาะแก้วพิศดาร ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

จากการศึกษาพบว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ปฏิสังขรณ์และ พัฒนาวัดไว้หลายแห่งทั้งในภาคใต้และต่างประเทศ เช่น

จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ในอำเภอต่าง ๆ เช่น อำเภอฉวาง สร้างวัด, สร้างกุฏิและสร้างพระอุโบสถที่วัดมะปรางงาม, บูรณะวัดเจ้าฟ้า, สร้างพระเจดีย์, บูรณะ กำแพงวัด, สร้างเสนาสนะและขยายอุโบสถวัดสวนขัน, สร้างเจดีย์ไว้บนควนสวรรค์, สร้างพระ อุโบสถวัดควนसान, สร้างพระอุโบสถและกุฏิวัดจันดี, สร้างพระอุโบสถและธัญเชิฐพระพุทธรูป โบราณ 2 องค์ มาประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถวัดหลักช้าง, สร้างพระพุทธรูปเป็นพระประธานใน พระอุโบสถวัดไม้เรียง, บูรณปฏิสังขรณ์พระประธานในพระอุโบสถวัดสามัคคีนุกูล, สร้างพระ อุโบสถและซ่อมแซมพระประธานที่วัดหาดสูง *กิ่งอำเภอช้างกลาง* สร้างเจดีย์พระธาตุน้อยที่วัดพระ ธาตุน้อย *อำเภอทุ่งสง* ได้สร้างพระอุโบสถวัดอัมพวัน ตำบลหนองหงษ์, สร้างพระพุทธรูป 40 องค์ ที่หน้าถ้ำตลอด *อำเภอพิปูน* สร้างอุโบสถในวัดโบราณาราม, สร้างพระอุโบสถวัดทุ่งนาใหม่ ก่อสร้างเจดีย์และสร้างพระพุทธรูปที่วัดยางค้อม ตำบลพิปูน *อำเภอร่อนพิบูลย์* สร้างพระพุทธรูป เป็นพระประธานไว้ที่วัดมณีนิมิต *อำเภอนาบอน* สร้างวัดพิศิษฐ์อรรถการาม *อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช* บูรณะพระปัญญาและลงรักปิดทองพระภายในพระบรมธาตุ วัดมหาธาตุ, สร้าง อุโบสถและหอฉัน วัดวังตะวันออก

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ในอำเภอต่าง ๆ เช่น *อำเภอนาสาร* ปฏิสังขรณ์อุโบสถและสร้างพระพุทธรูปที่วัดท่าเรือ, ปฏิสังขรณ์อุโบสถวัดนาสาร, สร้างเจดีย์ที่หน้าถ้ำหมื่นบนภูเขานาสาร, สร้างพระพุทธรูปที่วัดห้วยใหญ่ ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและผูกพัทธสีมาที่วัดควนศรี *อำเภอพระแสง* สร้างพระพุทธรูปวัดโตรม และสร้างพระเจดีย์วัดสามพัน

จังหวัดชุมพร ได้ปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ในอำเภอต่าง ๆ เช่น *อำเภอหลังสวน* สร้างอุโบสถวัดขันเงิน *อำเภอเมืองชุมพร* เป็นประธานในพิธีประดิษฐานพระประธานในอุโบสถวัดใหม่

จังหวัดภูเก็ต ได้สร้างเจดีย์ 1 องค์ และสร้างมณฑปครอบรอยพระพุทธรูปที่เกาะแก้วพิสดาร อำเภอเมืองภูเก็ต

จังหวัดสงขลา ได้ปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด พร้อมทั้งสร้างพระพุทธรูปที่วัดคงคาเลียบ อำเภอหาดใหญ่

สำหรับการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดในต่างประเทศนั้น ได้สร้างพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่วัดชัยมังคลาราม เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย

ผลงานด้านปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดของท่าน ได้ปรากฏอยู่หลายท้องที่ในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ตลอดถึงประเทศใกล้เคียง

3. ด้านสาธารณประโยชน์

การศึกษาผลงานด้านสาธารณประโยชน์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวรรณโณ) ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวรรณโณ) ได้สร้างผลงานด้านสาธารณประโยชน์มากมาย ทั้งการสร้างถนน สร้างสะพาน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศไว้มากมาย ผลงานของท่านปรากฏให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้

3.1 การสร้างถนน

ในอดีตเส้นทางคมนาคมไม่ค่อยสะดวก การเดินทางสัญจรมักจะเป็นการเดินทางเท้า ถนนหนทางเป็นดินลูกรัง ในช่วงฤดูฝนเป็นหลุมเป็นบ่อ ในช่วงฤดูแล้งก็จะมีฝุ่นฟุ้งกระจายทำให้เป็นอุปสรรคในการใช้เส้นทางเดินทางเป็นอย่างยิ่ง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวรรณโณ) จึงมีดำริที่จะสร้างถนนเพื่อความสะดวกในการเดินทาง ชาวบ้านจึงให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ บ้างก็ลงแรง บ้างก็บริจาคเงิน อุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างต่าง ๆ โดยในการดำเนินการก่อสร้างแต่ละครั้งท่านจะลงมือควบคุมดูแลด้วยตนเอง โดยมีได้ย่อก้อน จนกว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จ ซึ่งผลงาน

การสร้างถนนสายต่าง ๆ ดังที่ พระราชวราภรณ์¹ และพระครูกิติวิมล² เจ้าอาวาสวัดสวนขัน ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

พ.ศ.2475 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างถนนจากทางรถไฟไปสู่ วัดจันดี

พ.ศ.2477 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนจากตำบลละอายไปยังตำบลพิปูน ระยะทางยาว 20 กิโลเมตร กว้าง 8 เมตร

พ.ศ.2478 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนจากวัดสวนขันไปยังสถานีคลองจันดี ยาว 8 กิโลเมตร กว้าง 6 เมตร

พ.ศ.2480 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนจากตำบลละอายไปยังตำบลนลานาแคว ยาว 10 กิโลเมตร กว้าง 4 เมตร

พ.ศ.2483 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนข้ามทางรถไฟระหว่างกิโลเมตรที่ 728 - 729 ไปยังบ้านโคกกระเทียม หมู่ที่ 9 ตำบลช้างกลาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปต่อกับถนนหลักช้าง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยาว 15 กิโลเมตร กว้าง 8 เมตร

พ.ศ.2484 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนซอยระหว่างหมู่บ้านในเขตตำบลละอาย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนหลายสาย

พ.ศ.2487 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างถนนเข้าวัดมัทธมัญญา หมู่ที่ 6 ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จากทางรถไฟ ยาวประมาณ 20 เมตร

พ.ศ.2493 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างถนนจากหัวสะพานในเขตตำบลนาแควผ่านเขาช่องกบไปยังตำบลพิปูน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยาว 20 กิโลเมตร กว้างประมาณ 5 – 6 เมตร

พ.ศ.2501 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้บูรณะถนนจากสี่แยกจันดีมายังทางรถไฟ ที่ถนนพาดทางรถไฟ ติดต่อกับสถานที่สร้างพระเจดีย์องค์ใหม่

¹พระราชวราภรณ์. (ม.ป.ป.). ชีวประวัติและอภินิหารของท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ). หน้า 4 – 7.

²พระครูกิติวิมล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจันทร์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างถนนจากควนสังข์เข้าสู่ วัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ยาว 2 กิโลเมตร กว้าง 4 เมตร

ภาพที่ 23 แสดงถนนสายวัดคงคาเลียบ – บ้านควนสังข์ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ถ่ายที่หน้าวัดวัดคงคาเลียบ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2549

3.2 การสร้างสะพาน

นอกจากการสร้างถนนเพื่อสาธารณประโยชน์แก่ชาวบ้านแล้ว พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ยังได้ดำเนินการก่อสร้างสะพานเพื่อข้ามแม่น้ำลำคลองหลายสายด้วยกัน

โดยความร่วมมือจากชาวบ้าน ดังที่ พระเจ้าเจ็จ ทุมมโร¹ พระลูกวัดสวนขัน และ เจริญ สุขราช² ศิษย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) มีผลงานการสร้างสะพานต่าง ๆ ดังนี้

พ.ศ.2477 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานข้ามคลองณะ ผ่านถนนสายตำบลละอายยังตำบลพิปูน ยาว 24 เมตร กว้าง 2 เมตร

พ.ศ.2483 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานข้ามคลองแม่โปง กว้าง 4 เมตร ยาว 14 เมตร

พ.ศ.2483 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานข้ามคลองมิน กว้าง 2 เมตร ยาว 14 เมตร

พ.ศ.2485 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามคลอง คุตด้วน เข้าสู่วัดสวนขัน กว้าง 1 เมตร ยาว 50 เมตร

พ.ศ.2486 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามแม่น้ำตาปี กว้าง 3 เมตร ยาว 46 เมตร ที่ตำบลพิปูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2492 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามคลอง เสขลา ตรงหน้าวัดมะปรางงาม ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2493 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) สร้างสะพานไม้ถาวรข้ามแม่น้ำตาปี จากตลาดทานพอไปตำบลนาแวง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 1 เมตร ยาว 126 เมตร

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างสะพานข้ามคลอง เสขลาที่ยางยวน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 3 เมตร ยาว 15 เมตร

พ.ศ.2502 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างสะพานคอนกรีตเสริม เหล็กข้ามคลองवाद กว้าง 4 เมตร ยาว 11 เมตร ที่ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

¹พระเจ้าเจ็จ ทุมมโร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

²เจริญ สุขราช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจ้านงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 5/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549.

ภาพที่ 24 แสดงสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองवाद ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ
จังหวัดสงขลา

ถ่ายที่หมู่ที่ 5 ตำบลท่าข้าม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2549

พ.ศ.2503 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามคลองจันดี ผ่านถนนสายสถานีรถไฟไปยังวัดสวนขัน ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวม 3 สาย แต่ละสะพานกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร

3.3 การสร้างบ่อน้ำ

เนื่องจากบางหมู่บ้านมีการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านมาก พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จึงได้ร่วมมือกับชาวบ้านในการสร้างบ่อน้ำสาธารณประโยชน์ 2 แห่ง ดังที่ พระอานันต์ อานนฺโท¹ พระลูกวัดสวนขัน และ

¹พระอานันต์ อานนฺโท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

ปัทมา ชนะสิทธิ์¹ ผู้เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

พ.ศ.2504 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างบ่อน้ำสาธารณะประโยชน์ 2 แห่ง คือ

แห่งที่ 1 ที่บ้านบ่อมะพร้าว ตำบลทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กว้าง 4 เมตร ลึก 12 เมตร

แห่งที่ 2 หมู่ที่ 4 ตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช และเรียกบ่อน้ำแห่งนั้นว่า “สระน้ำพ่อกำนค้ำยวาศาสิต” และเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูตเวทีต่อพ่อกำนค้ำยวาศาสิต คณะพุทธศาสนิกชนจึงร่วมกันจัดพิธีสงฆ์รูปเหมือนพ่อกำนค้ำยวาศาสิต ณ ที่พักสงฆ์สระน้ำพ่อกำนค้ำยวาศาสิต ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2549 เวลา 09.59 น.

จากการศึกษาพบว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างสาธารณประโยชน์ไว้หลายอย่าง เช่น การสร้างถนน การสร้างสะพาน การสร้างบ่อน้ำ เป็นต้น

4. ด้านเครื่องรางของขลัง

พระครูพิศิษฐ์อรรถการ(คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ทำการปลุกเสกเครื่องรางของขลังต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็น เหรียญ พระพุทธรูป แหวน ผ้ายันต์ ชานหมาก เป็นต้น มีราคาสูงและหาได้ยาก นอกจากนี้รูปภาพของท่านก็ยังเป็นที่ต้องการอีกเช่นกัน ซึ่งผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาเชื่อว่าบารมีของพ่อกำนค้ำยช่วยให้ตนเองแคล้วคลาดปลอดภัยเรื่องราวอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้น หลายคนเชื่อว่าเกิดเพราะหลวงพ่อกำนค้ำยคุ้มครองให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากเหตุภัยอันตรายทั้งปวง ดังที่ อมร ศรีราชพัฒน์² และ วิมล เขาวนนะ³ ผู้เลื่อมใสศรัทธาในตัวพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันสรุปได้ว่า รู้สึกขนลุกเมื่อพูดถึงพ่อกำนค้ำย เพราะตนเองมี

¹ปัทมา ชนะสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธิระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่พักสงฆ์ สระน้ำพ่อกำนค้ำยวาศาสิต หมู่ที่ 4 ตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

²อมร ศรีราชพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธิระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพิศิษฐ์ อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549.

³วิมล เขาวนนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธิระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดธาตุน้อย อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2548.

ความเคารพนับถือและเลื่อมใสศรัทธาในพ่อท่านคล้ายเป็นอย่างยิ่ง ตนเองจะนำเครื่องรางของขลัง พ่อท่านคล้ายติดตัวตลอด และเกิดอุบัติเหตุรุนแรงกับตนเองถึงสองครั้ง แต่สามารถรอดปลอดภัย มาได้ เนื่องจากบุญญาบารมีพ่อท่านคล้ายคุ้มครอง ครั้งแรกได้นั่งรถตู้เดินทางไปจังหวัดพัทลุง เกิดอุบัติเหตุรถตู้ที่ตนเองโดยสารมาถูกชนเข้ากลางคัน แต่ตนเองกลับไม่ได้รับบาดเจ็บใด ๆ ครั้งที่สองเสาไฟฟ้าล้มลงมาทับขาตนเองทั้งสองข้างคิดว่าขาน่าจะหักแน่นอน มีคน 4 – 5 คน มาช่วยกัน ยกเสาไฟฟ้าขึ้น ตนเองกลับไม่เป็นอะไร สามารถลุกขึ้นเดินได้ตามปกติ นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ที่ตนเองเคยประสบเมื่อครั้งที่พ่อท่านคล้ายได้สร้างถนนสายหลักข้างมีผู้คนมาร่วมกันสร้าง บ้างก็ลงแรง บ้างก็นำอุปกรณ์ก่อสร้าง เงินทอง มาร่วมบริจาค ขณะที่กำลังทำการก่อสร้างมีคนมาแจ้งท่านว่ามีงูจงอางมาวางไข่ขวางเส้นทางทำถนน ทำให้ไม่สามารถทำการก่อสร้างต่อไปได้ ท่านจึงบอกกลับไปให้ยงูจงอางออกแต่ยงูจงอางดุร้ายและมีพิษร้าย จึงทำให้ไม่มีใครกล้าที่จะเข้าไปยงูจงอาง ออก แต่มีคน ๆ หนึ่งอาสาเข้าไปยงูจงอาง ปรากฏว่ายงูจงอางไม่ทำอันตรายใด ๆ จึงสามารถทำการก่อสร้างต่อไปได้จนแล้วเสร็จ ซึ่งตนเองเชื่อว่าทั้งสองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะบารมีพ่อท่านคล้ายแน่นอน

ภาพที่ 25 แสดงนายอมร ศรีราชพัฒน์ กำลังให้สัมภาษณ์ที่วัดพิศิษฐ์อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ่ายที่วัดพิศิษฐ์อรรถการาม ตำบลบอน อำเภอบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

นอกจากนี้ยังมีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นซึ่งผู้ประสบเหตุเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของพ่อท่านคล้าย ที่ตนเองแขวนบูชาอยู่คุ้มครอง ดังที่ ไทยรัฐ¹ ได้กล่าวไว้ในคอลัมน์ข่าวสั้นทันโลก หัวข้อ คนดวงแข็ง สรุปลงได้ว่า เมื่อเวลา 00.30 น. วันที่ 7 มีนาคม 2549 เกิดเหตุยิงกันบนถนน หมู่ 5 ตำบลทุ่งไทรทอง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ ผู้บาดเจ็บ ชื่อ นายมานิชญ์ แก้วเจือ ขณะขี่จักรยานยนต์มาถึงที่เกิดเหตุ ได้ถูกคนร้ายดักซุ่มยิงถล่มแต่แรงเครื่องหนีมาได้ พบรอยถูกยิงที่ฝากระโปรงรถและตัวถังรถ เป็นรูพรุน กระเจกหน้าร้าย กระสุนบางส่วนทะลุเข้าไปในห้องโดยสาร พบปลอกกระสุนปืน 11 มิลลิเมตร ตกอยู่ 7 ปลอก ตัวนายมานิชญ์ ถูกกระสุนเฉี่ยวลำคอเป็นรอยไหม้ และคิดว่าที่ตนเองรอดตายมาได้เป็นเพราะบารมีของพระเครื่องพ่อท่านคล้ายที่แขวนบูชาอยู่คุ้มครอง

นอกจากนี้ พระราชวราภรณ์² ได้กล่าวถึงเครื่องรางของขลังของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ซึ่งสอดคล้องกับที่ ใหญ่ ท่าไม้³ ได้กล่าวไว้สรุปลงได้ดังนี้ เครื่องรางของขลังของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ไม่ว่าจะผ่านการปลุกเสกจากท่านหรือไม่ก็ตาม จะเป็นที่ต้องการของบรรดาลูกศิษย์ลูกหา เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ ตนเองและครอบครัว จนกระทั่งปัจจุบันยังคงเป็นที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรุ่นที่ผ่านการปลุกเสกจากท่านเอง แต่หาได้ยากมาก ปัจจุบันยังคงมีการจัดสร้างเครื่องรางของขลังรูป พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ต่าง ๆ มากมายหลายรุ่น หลายวัดได้ปลุกเสก โดยนำเครื่องรางของขลังต่าง ๆ บางรุ่นก็ได้นำเอ็อระบอไม้ไผ่ที่สวมท่านมาปลุกเสกเป็นเครื่องรางของขลังเพื่อจำหน่ายแจกแก่ผู้ที่ต้องการ แต่เครื่องรางของขลังที่ผ่านการปลุกเสกจาก พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เท่าที่รวบรวมมาได้ สรุปลงได้ดังนี้

4.1 เครื่องรางของขลังประเภทพระเครื่อง มีหลายรุ่นด้วยกัน ดังนี้

4.1.1 เหรียญ “สองขอบ” พ่อท่านคล้าย จัดสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2498 – 2499

4.1.2 เหรียญ “ขอบเดียว” พ่อท่านคล้าย จัดสร้างพร้อมกับเหรียญสองขอบ

พ่อท่านคล้าย

¹หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2549, 9 มีนาคม). “ข่าวสั้นทันโลก,” ไทยรัฐ. หน้า 19.

²พระราชวราภรณ์. (2544). ประวัติท่านพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ วัดจันดี). พิมพ์ครั้งที่ 2. หน้า 47 – 54.

³ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ) ... พ่อท่านคล้าย. หน้า 106 - 107.

4.1.3 รูปหล่อโบราณพ่от่านคล้าย มี 3 พิมพ์

พิมพ์ที่ 1 พิมพ์ต้อใหญ่สังฆาฏิลึก

พิมพ์ที่ 2 พิมพ์ชะลูด

พิมพ์ที่ 3 พิมพ์ต้อสังฆาฏิติด

4.1.3.1 รูปหล่อกริ่งรุ่นแรกของพ่от่านคล้ายสร้างที่วัดจันดี ประมาณปี พ.ศ.2500 เพื่อแจกในงานทำบุญวัดจันดี จากนั้นหล่อรูปหล่อกริ่งปี พ.ศ.2503, ปี พ.ศ.2505 และ ปี พ.ศ.2508

4.1.3.2 รูปหล่อโบราณ “กัณอุ” สร้างในปี พ.ศ.2507 มี 2 รุ่น

พระรูปหล่อกัณอุ

พระชู้มกอเนื้อว่านของวัดگرد

4.1.4 สมเด็จฝิ่งตะกรุดพ่от่านคล้าย สร้างในปี 2512 มี 2 รุ่น

พระพิมพ์ตะกรุด 3 ดอก

พระพิมพ์ตะกรุด 2 ดอก

4.1.5 เหรียญไฟแตกพ่от่านคล้าย

4.1.6 เหรียญเกลียวเชือกรุ่นปี่นังพ่от่านคล้าย สร้างพร้อมเหรียญสอบขอบ แล้วนำไปแจกที่ปี่นัง ประเทศมาเลเซีย มี 2 พิมพ์

เหรียญรูปไข่กะไหล่เงิน

เหรียญกลมกะไหล่ทอง

4.1.7 เหรียญหลังยันต์ห้าพ่от่านคล้าย จัดสร้างในปี พ.ศ.2503 ที่วัดสามัคยาราม อำเภอรัตนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องในงานฉลองพระประธานของวัด มี 3 พิมพ์ ด้านหน้ามีบล็อคเดียว แต่ด้านหลังได้ทำเป็น 3 บล็อค

หลังยันต์เทวะ หรือหลังยันต์เทาะวี

หลังยันต์แปดทิศ

หลังยันต์ห้า

4.1.8 เหรียญพัตยศพ่от่านคล้าย เหรียญรูปไข่ ศิลปะช่างรูปนูนต่ำ เป็นลักษณะงานช่างเหรียญที่ทำกันก่อนปี 2500 จึงสันนิษฐานจัดสร้างขึ้นก่อน ปี พ.ศ.2500 คือ จัด สร้างแจกฉลองพัตยศของพ่от่านคล้าย หลังจากได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เมื่อ ปี พ.ศ.2492 ด้านหน้ามีเพียงพิมพ์เดียว ด้านหลังแยกเป็น 2 พิมพ์

พิมพ์นิยมหลังหนังสือ

พิมพ์หลังยันต์ห้า

4.1.9 เหรียญเสมา 2500 พ่อท่านคล้ายจัดสร้างครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2500 เพื่ออบกบุญหาทุนสร้างสะพานข้ามแม่น้ำตาปี และหาทุนบำรุงวัดหาดสูง ต่อมาในปี พ.ศ.2505 มีการสร้างเสริมอีกครั้ง แต่เข้าปลุกเสกในพิธีใหญ่ของอำเภอฉวาง มี 2 พิมพ์

พิมพ์ศูนยรีหลังเรียบหยักเดียว

พิมพ์ศูนยรีหลังมีเส้นโค้ง หยักเดียว

4.1.10 เหรียญปิ่นไข้วพ่อท่านคล้ายจัดสร้างเมื่อ ปี พ.ศ.2506 ที่จังหวัดชุมพร ด้านหลังเป็นรูปปิ่น 2 กระบอกไข้วกัน และมีพระปิดตามหาอุตม์ด้วย

4.1.11 เหรียญรูปไข่ไข้วข้างพ่อท่านคล้าย มีการจัดสร้างกันหลายครั้ง ทั้งใช้บล็อกเดิมและทำพิมพ์ใหม่ โดยมีการสร้างกันหลาย แต่ที่รวบรวมข้อมูลได้มี 3 พิมพ์

เหรียญไข้วข้าง สร้างที่เกาะสมุย ปี พ.ศ. 2498 เป็นเหรียญจัดสร้างจากกรุงเทพฯ นำมาปลุกเสกที่วัดสวนขันหลังจากเหรียญพิมพ์สองขอบไม่นานแล้วนำมาแจกที่วัดกลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เหรียญไข้วข้าง 2502 สร้างที่วัดวังตะวันออก โดยสร้างจากแม่พิมพ์เดิม

เหรียญวัดสว่างอารมณ์ จัดสร้างในปี พ.ศ.2501

4.1.12 เหรียญพุ่มข้าวบิณฑ์พ่อท่านคล้าย หรือ เหรียญดอกจิก มีการสร้างกันหลายครั้งหลายบล็อก ทำให้มีหลายพิมพ์ แต่ที่รวบรวมข้อมูลมาได้มี 3 พิมพ์

พิมพ์มีทราย สร้างที่วัดสวนขัน ประมาณ ปี พ.ศ.2505

พิมพ์ไม่มีทราย สร้างที่วัดโคกเมรุ ปี พ.ศ.2506

เหรียญพุ่มข้าวบิณฑ์ หลังยันต์หลวงพ่อโสภาสี สร้างประมาณ ปี พ.ศ.2505

4.1.13 เหรียญวัดธาตุน้อยพ่อท่านคล้าย จัดสร้างปี พ.ศ.2505 มีหลายพิมพ์ เท่าที่รวบรวมข้อมูลมาได้ ดังนี้

เหรียญกลมใหญ่พิมพ์นิยมหรือพิมพ์ใหญ่

เหรียญกลมใหญ่พิมพ์กลาง

เหรียญกลมเล็กพิมพ์ใหญ่

เหรียญรูปไข่

4.1.14 เหยียญ “ใบโพธิ์เล็ก” พ่อท่านคล้าย มี 2 ชนิด

4.1.14.1 เหยียญใบโพธิ์เล็ก คอควายชิดหู มี 2 พิมพ์

พิมพ์คอควายชิดหู ด้านหลังเจดีย์ไม่มีเชิงคอรชง

พิมพ์คอควายชิดหู ด้านหลังเจดีย์มีเชิงคอรชง

4.1.14.2 เหยียญใบโพธิ์เล็ก คอควายไม่ชิดหู มี 2 พิมพ์

พิมพ์คอควายไม่ชิดหู ด้านหลังเจดีย์ไม่มีเชิงคอรชง

พิมพ์คอควายไม่ชิดหู ด้านหลังเจดีย์มีเชิงคอรชง

4.1.15 เหยียญทวด – คล้าย “รุ่นเบตง” จัดสร้างที่เบตง ใน ปี พ.ศ.2505 ด้านหน้าเป็นเหยียญหลวงพ่อทวด ด้านหลังเป็นพ่อท่านคล้าย

4.1.16 เหยียญ “หลังยันต์แปด” พ่อท่านคล้าย ด้านหน้าเหยียญเป็นรูปหลวงพ่อนั่งเต็มองค์ มีหนังสือด้านข้าง เขียนว่า หลวงพ่อกคล้าย วัดสวนขัน ด้านหลังเป็นยันต์แปดทิศ มีหลายพิมพ์ แยกเป็น 2 ชนิด คือ

เหยียญนั่งเต็มองค์ 2506

เหยียญนั่งเต็มองค์ ไม่มี พ.ศ. จัดสร้างที่วัดสวนขัน ใน ปี พ.ศ.2505

มีบล็อกเดียว แต่ด้านหลังมี 2 บล็อก คือ บล็อกหลังปุม และบล็อกหลังไม่ปุม

4.1.17 เหยียญ “หลังยันต์พุทธซ้อน” บ้างเรียกหลังยันต์สาธึกา บ้างเรียกรุ่นผู้ว่า

4.1.18 เหยียญ 25 พุทธศตวรรษ พ่อท่านคล้าย จัดสร้างในงานฉลอง 25 ศตวรรษที่วัดสวนขัน เมื่อ ปี พ.ศ.2500

4.1.19 พระผงชานหมากพ่อท่านคล้ายพิมพ์หลังเสมา สร้างในปี พ.ศ.2505 ที่วัดสวนขัน บางส่วนนำไปแจกที่วัดวังตะวันตก บ้างก็เลยเรียกว่า พระผงชานหมาก วัดวังตะวันตก

4.1.20 “หัวนะโม” พ่อท่านคล้าย มีการสร้างหลายรุ่น รุ่นแรกก่อนปี พ.ศ.2505 จะเชื่อมห่วงและหูไว้ด้วย แต่รุ่นหลังปี พ.ศ.2505 จะไม่เชื่อมห่วงและห่วงไว้

4.1.21 หัวแหวนหลวงพ่อกคล้าย จัดสร้าง ปี พ.ศ.2505

4.1.22 พระบูชาพ่อท่านคล้าย มีหลายรุ่น

พระบูชารุ่นแรก จัดสร้างขึ้นใน ปี พ.ศ.2506 บ้างเรียกรุ่นฐานมน บ้างก็เรียกฐานเขียง

พระบูชารุ่นผู้ว่า

พระบูชารุ่นบูรณะเจดีย์วัดธาตุน้อย

4.2 เครื่องรางของขลังประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ขนมโค ขานหมาก และผ้าขาวเปื้อนน้ำหมาก เป็นต้น ซึ่งเหล่าบรรดาลูกศิษย์ต่างก็เชื่อมั่นศรัทธาว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นของ ศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถปกป้องรักษาคุ้มครองตนเองได้

4.2.1 ขนมโค เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นเครื่องรางของขลังของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จึงเก็บเอาไว้เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว ดังที่ สมพร ทองสงค์¹ ชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ละแวกวัดสวนขัน ได้กล่าวไว้ว่า ในอดีตช่วงพิธีให้ทานไฟ ชาวบ้านได้ทำขนมโคถวายพ่อท่านคล้าย บางส่วนท่านก็รับไว้ บางส่วนก็ให้คืนกลับไปยังผู้ที่นำมาถวาย ท่านได้บอกให้เก็บไว้บ้าง จึงได้เก็บเอาไว้ แต่แปลกที่ขนมโคดังกล่าวไม่เน่าไม่เสีย ยังคงสภาพเดิม แต่แข็งเหมือนดังก้อนหิน ตนเองและชาวบ้านบางส่วนที่มีไว้ครอบครองจึงได้เก็บไว้บูชา เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

ภาพที่ 26 แสดงขนมโคเครื่องรางของขลัง พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

ถ่ายจาก สมพร ทองสงค์ สถานีตำรวจภูธรอำเภอฉวาง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

¹สมพร ทองสงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีตำรวจอำเภอฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

4.2.2 ชานหมากและน้ำหมากของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

ชาวบ้านที่เลื่อมใสศรัทธาในตัวท่านจะนำชานหมากและผ้าขาวมารองน้ำหมากจากท่าน เพื่อนำไปบูชาที่บ้าน บางคนเชื่อว่าสามารถคุ้มครองตนเองให้รอดพ้นจากภัยอันตรายมาได้ ดังที่ ประวิทย์ บริบูรณ์¹ ศิษยานุศิษย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ได้กล่าวถึงชานหมากและน้ำหมากของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) สรุปได้ว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ชอบกินหมาก การกินหมากก็จะคายชานหมาก มีการบ้วนน้ำหมากทิ้ง แต่สำหรับพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ทั้งชานหมากและน้ำหมากล้วนเป็นที่ต้องการของบรรดาลูกศิษย์ นำผ้าขาวมารองรับน้ำหมาก และนำชานหมากจากปากท่านไปบูชา มีเรื่องเล่ากันว่า มีทหารนายหนึ่งไปรบสงครามเวียดนามโดยนำชานหมากท่านติดตัวไปด้วย กลับแคล้วคลาดภัยอันตรายทั้งปวง สิ้นสุดสงครามด้วยความปลอดภัย นอกจากนี้ชานหมากของท่านก็สามารถเป็นยาแก้ปวดท้องได้ เมื่อตนเองมีอาการปวดท้องก็จะนำชานหมากของท่านมารับประทานก็จะหายจากอาการปวดท้องทันที

ภาพที่ 27 แสดงเขียนหมากของ พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

¹ประวิทย์ บริบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจางค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 353 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

ถ่ายจากในห้องภายในหอไตรที่วัดสวนขัน ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549

จากการศึกษาผลงานทั้ง 4 ด้าน ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) อันได้แก่ ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ด้านสาธารณประโยชน์ และด้านเครื่องรางของขลัง พบว่าผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จะปรากฏน้อยกว่าผลงานด้านอื่น ผลงานที่เด่นชัดที่สุด คือ ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด และด้านสาธารณประโยชน์ ซึ่งได้ปรากฏผลงานที่ยังอยู่ถึงปัจจุบันมากกว่าพระภิกษุรูปอื่นในยุคสมัยเดียวกัน ส่วนผลงานด้านเครื่องรางของขลังนั้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมเฉพาะที่สร้างขึ้นในขณะที่ท่านยังไม่มรณภาพ ความศักดิ์สิทธิ์ได้ประจักษ์ทำให้ศิษยานุศิษย์และประชาชนโดยทั่วไปเกิดความศรัทธา ได้เล่าขานสืบต่อกันมา โดยมีผู้ยืนยันสอดคล้องกันจำนวนมาก ผลงานด้านนี้เป็นคุณลักษณะพิเศษของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) โดยแท้

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเรื่อง “ประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)” ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในประเด็นต่อไปนี้

1. ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)
2. ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจากข้อมูลต่างๆ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จึงกำหนดขอบเขตของข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ญาติ ศิษยานุศิษย์ พระภิกษุสงฆ์ที่จำวัดในวัดสวนขัน วัดจันดี และวัดธาตุน้อย และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

1.2 ข้อมูลจากเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

1.3 ข้อมูลจากผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ที่ปรากฏอยู่เท่าที่จะสามารถศึกษาได้ ภายในขอบเขตด้านเนื้อหา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) โดยมีประเด็นศึกษา ดังนี้

2.1 ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1.1 ชาตัญญู
- 2.1.2 ปฐมวัย
- 2.1.3 การศึกษาเบื้องต้น
- 2.1.4 บรรพชาและอุปสมบท
- 2.1.5 สมณศักดิ์
- 2.1.6 อุปนิสัยและบุคลิกภาพ
- 2.1.7 ผลงานที่สำคัญ
- 2.1.8 มรณภาพ

2.2 ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

- 2.2.1 ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- 2.2.2 ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด
- 2.2.3 ด้านสาธารณประโยชน์
- 2.2.4 ด้านเครื่องรางของขลัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานช่วยกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา ช่วยให้ผู้วิจัยใช้ประกอบการเขียนเค้าโครงวิจัย

2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีผู้เขียนถึงประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สังเกต ถ่ายภาพ และเก็บภาพประกอบ การสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีบันทึกลงในแถบบันทึกเสียง และจดบันทึกตามความเหมาะสม ในการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ดังนี้

2.2.1 พระภิกษุสงฆ์ที่จำวัดอยู่ในวัดธุดงค์น้อยและวัดอื่น ๆ ที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จำนวนไม่น้อยกว่า 15 รูป

2.2.2 ญาติ ศิษยานุศิษย์ บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้เกี่ยวกับประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) จำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

3. ขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาอย่างละเอียดตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาถอดความโดยสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา

3.3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลเก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.4 นำข้อมูลภาพมาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหาและความชัดเจนของภาพจะได้นำไปเพื่อใช้เป็นภาพประกอบในงานวิจัยนี้

4. การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบบางตอน

สรุปผล

การศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ)

1. ชาตัญญู ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ชื่อเดิมว่า คล้ายสินิล เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2419 โยมบิดาชื่อ นายอินทร์สินิล เป็นชาวจังหวัดกระบี่ โยมมารดาชื่อ นางเหนียว สินิล ประกอบอาชีพทำนา มีพี่สาว 1 คน ชื่อ เพ็ง เพ็ชรฤทธิ์ (สินิล) ต่อมาแต่งงานกับ นายซ้าย เพ็ชรฤทธิ์

2. ปฐมวัย ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นเด็กดี มีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบ ตั้งอยู่ในโอวาท คำสั่งสอนของบิดามารดาอย่างเคร่งครัด ว่านอนสอนง่าย มีนิสัยอ่อนโยนละมุนละไม เป็นที่รักของบิดามารดา

ญาติมิตร และเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาตั้งแต่เยาว์วัย ขณะที่ท่านอายุได้ประมาณ 14-15 ปี ได้เกิดอุบัติเหตุจนทำให้ท่านต้องพิการเท้าข้างซ้ายขาดด้วน

3. การศึกษาเบื้องต้น ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ศึกษาทั้งทางโลก และทางธรรม เมื่อวัยเด็กบิดาได้เป็นครูสอนอักษรไทยและขอมจนอ่านออกเขียนได้ จากนั้นก็นำไปฝากเรียนยังสำนักต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นวิชาเลข คำนวณหน้าไม้ หัดเล่นหนังตะลุง ส่วนการศึกษาทางธรรม ท่านก็ได้ศึกษาปริยัติธรรมต่าง ๆ

4. บรรพชาและอุปสมบท ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เมื่ออายุได้ 19 ปี บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดจันดี อายุ 20 ปี จึงได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่ศาลาน้ำ วัดวังม่วง โดยมีพระครูกรวย คงคสุวณฺโณ เจ้าอาวาสวัดหาดสูงเจ้าคณะแขวงฉวางเป็นพระอุปัชฌายะ ให้ฉายาในวันอุปสมบทว่า “จนฺทสุวณฺโณ” พระอาจารย์สังข์ สิริรัตน เจ้าอาวาสวัดไม้เรียง เป็นพระกรรมวาจาจารย์

5. สมณศักดิ์ ปรากฏว่า วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2492 พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี มีราชทินนามว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ และวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2500 ได้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นพิเศษในราชทินนามเดิม

6. อุปนิสัยและบุคลิกภาพ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มีความเมตตากรุณาต่อทุกคนที่เข้าไปหา ไม่ว่าจะ เป็นคนไทยหรือชาวต่างประเทศ เศรษฐีหรือคนยากจนเข็ญใจอย่างไร ท่านแสดงออกซึ่งความเมตตาปราณีหาที่สุดมิได้ และเป็นผู้ที่มีความกตัญญูรู้คุณ

7. ผลงานที่สำคัญ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างผลงานบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ไว้มากมาย เช่น สร้างถนน สร้างสะพาน สร้างบ่อน้ำ สร้างพระพุทธรูป สร้างพระอุโบสถ สร้างวัด สร้างพระเจดีย์

8. มรณภาพ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ท่านได้อาพาธ บรรดาลูกศิษย์นำได้นำท่านส่งไปรักษายังโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ที่กรุงเทพฯ หลังจากนอนโรงพยาบาลได้ 14 วัน ท่านจึงมรณภาพ ปัจจุบันศพของท่านได้บรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์น้อย ยังไม่มีผู้ใดริเริ่มการขอพระราชทานเพลิงศพ มีบรรดาพุทธศาสนิกชนไปเคารพบูชามิได้ขาดสาย

ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ)

1. ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม และเปิดสำนักสอบธรรม
2. ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ไว้มากมาย ผลงานของท่านปรากฏให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ได้แก่ การปฏิสังขรณ์และสร้างวัด การปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถ การปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูป การปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์ การปฏิสังขรณ์และสร้างเสนาสนะ การปฏิสังขรณ์และสร้างกุฏิ และสร้างมณฑปครอบรอยพระพุทธบาท
3. ด้านสาธารณประโยชน์ ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างผลงานด้านสาธารณประโยชน์มากมาย ทั้งการสร้างถนน สร้างสะพาน และสร้างบ่อน้ำ สาธารณประโยชน์
4. ด้านเครื่องรางของขลัง ปรากฏว่า พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้สร้างเครื่องรางของขลังรุ่นต่าง ๆ เช่น พระเครื่อง ซึ่งในปัจจุบันมีราคาแพงและหาได้ยากมาก ผ้าขาวเปื้อนน้ำหมาก ชานหมาก ขนมโค

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) และผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ซึ่งการศึกษาทั้ง 2 ส่วนนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) พอจะวิเคราะห์ได้ว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถทางด้านอักษรไทย อักษรขอม การคำนวณหน้าไม้ การเล่นหนังตะลุง ซึ่งในอดีตผู้ที่มีความรู้ความสามารถในหลายด้าน สามารถนำความรู้ที่มีอยู่ไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้อย่างสบาย ไม่เดือดร้อน ประกอบกับท่านเป็นผู้ที่มีหน้าตาหล่อเหลา น่าเสี่ยงไพอะระ มีผู้หญิงมาติดพันหลายคน แต่ท่านก็สามารถสละเรื่องทางโลก หันหน้าเข้าหาพระธรรม บรรพชาเป็นสามเณรตั้งแต่อายุ 19 ปี จากนั้นก็อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ตลอดเวลาที่ท่านครองสมณเพศ ท่านเป็นพระเถระที่มีความเคร่งครัดในสิกขาวินัย มีคุณธรรม พร้อมไปด้วย วิทยุฒิ คุณวุฒิ และปัญญาวุฒิ นอกจากนี้ท่านยัง

ไม่ใส่ใจในเรื่องของสมณศักดิ์ หรือปัจจัยใด ๆ ที่บรรดาลูกศิษย์นำมาถวายทั้งสิ้น จนกระทั่งมรณภาพ ท่านยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดำรัสให้ พล.ต.ท.ชุมพล โลหะชาละ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางในสมัยนั้น นำผ้าไตรหลวงจำนวน 25 ไตร มาบำเพ็ญกุศลถวายด้วย พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) จึงเป็นพระเถระที่อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาตามรอยพระบาทของสมเด็จพระบรมศาสดาอย่างแท้จริง

2. ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) พอจะวิเคราะห์ได้ว่าท่านได้สร้างผลงานต่าง ๆ ไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ได้ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยการสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม และเปิดสำนักสอบธรรม ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนา ได้แก่ การปฏิสังขรณ์และสร้างวัด การปฏิสังขรณ์และสร้างพระอุโบสถ การปฏิสังขรณ์และสร้างพระพุทธรูป การปฏิสังขรณ์และสร้างพระเจดีย์ การปฏิสังขรณ์และสร้างเสนาสนะ ด้านสาธารณประโยชน์ ทั้งการสร้างถนน สร้างสะพาน และสร้างบ่อน้ำสาธารณประโยชน์ และผลงานด้านเครื่องรางของขลัง ซึ่งเป็นสิ่งที่บรรดาลูกศิษย์ลูกหากล่าวขวัญกันจนถึงปัจจุบัน

3. พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) เป็นพระเถระที่อุทิศตนเพื่อสังคม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง ผลงานต่าง ๆ ที่ท่านได้สร้างไว้ปรากฏแก่สาธารณชนรุ่นหลัง ในการจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ จะได้รับความร่วมมือจากบรรดาลูกศิษย์ลูกหามากมาย ได้รับเงินบริจาคในการจัดสร้าง นอกจากนี้กรณีประสบปัญหาในการดำเนินการปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีคนคล้อยตามไป ในที่สุด บรรดาลูกศิษย์ลูกหาต่างก็เลื่องลือถึงความมีบุญของท่าน แม้แต่อุปสรรคก็สามารถคล้อยตาม คนที่คิดร้ายก็มักจะแพ้ยตัวเองไปในที่สุดเช่นกัน พ่อท่านมีความเมตตา กรุณาต่อทุกคน ใครได้เข้าไปใกล้ชิดแล้วจะเกิดความรู้สึกอับบุญจากบารมีของพ่อท่าน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนฺทสุวณฺโณ) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ส่วนราชการระดับท้องถิ่น ควรมีบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยการประสานขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยในเขตภาคใต้ ในการนำเอาผลงานวิจัยต่าง ๆ สู่อสาธารณชน เพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลได้ทั่วถึง

1.2 ควรส่งเสริมให้เยาวชนที่กำลังศึกษาให้มุ่งเน้นสนใจศึกษาท้องถิ่นของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระภิกษุที่ได้พัฒนาสังคมช่วยเหลือสงเคราะห์สาธารณะประโยชน์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นและสังคมโดยรวม

1.3 ควรส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและพัฒนา กิจกรรมของสงฆ์ให้มากยิ่งขึ้น และนำคุณลักษณะของพ่อท่านคล้ายเป็นแนวในการสร้างค่านิยม เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ใน ประเด็นอื่น ๆ เช่น ศึกษาความศรัทธาที่พุทธศาสนิกชนมีต่อพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ศึกษาอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ) ในบริบทที่มีต่อชาวบ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช หรือจังหวัดใกล้เคียง

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพระภิกษุรูปอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและสังคมโดยทั่วไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คัมภีร์ ทองพูน. (2544). ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระรัตนทัมณี (ม่วง รัตนธเถร).
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2526). การพัฒนากิจการคณะสงฆ์และการพระศาสนาเพื่อความมั่นคง
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ทักษิณา สอนานนท์. (2541). ชีวประวัติบุคคลสำคัญของโลก. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ :
รวมสาส์น (1977) จำกัด.
- ธนิดา คุรุเดโชชัย. (2541). การศึกษาชีวประวัติและผลงานของขุนอากาศคดี (กลอน
มัลลิกะมาส). ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- นนุช แสงเสนห์. (2540). ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระราชศีลสังวร (ช่วง
อดุลเวทีเถร). ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- นริสา แซ่ไคว้. (2544). ประวัติและผลงานของ เกร่ง สุวรรณวงศ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- นวลจันทร์ รัตนากร. (2528). คนดีคนเด่น. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- บัณฑิต กลิ่นรัศมี. (2540). ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการพัฒนาชุมชนของขบ
ยอดแก้ว. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2529). “พระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทวณฺโณ), ใน สารานุกรม
วัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2529). “พระเทพวิสุทธิเมธี (เงื่อม อินทปัญญา),” ใน สารานุกรมวัฒนธรรม
ภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2534). “ศาสตร์แห่งวัฒนธรรมพื้นบ้าน,” ใน พื้นบ้านพื้นเมืองถิ่นไทยทักษิณ.
สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พริยา ภิรมย์สมบัติ. (2544). ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระครูพิพัฒนโชติ (ทอง
เตชปัญญา). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- มหานិเวศน์ จิตตสังวโร, พระ. (2548). พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ รุ่น “เมตตา มหาบารมี 129
ปี พ่อท่านคล้าย”. ม.ป.ท.

- มานพ ถนอมศรี. (2538). บุคคลของโลก. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส จำกัด.
- ราชวราภรณ์ (เจิม กนต์ลีโล ป.), พระ. (2544). ประวัติพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ). พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท.
- _____. (ม.ป.ป.). ชีวประวัติและอภินิหารของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จันทสุวณฺโณ). ม.ป.ท.
- วชิรา หงษ์ทอง. (2546). ศึกษาชีวประวัติและผลงานของพระเทพมุนี (กลั่น จิตตคุณมหาเถร). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- สันติ ปลอดภัย และจิตตพร ปลอดภัย. (ม.ป.ป.). พ่อท่านคล้าย จันทสุวณฺโณ (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ). ม.ป.ท..
- สิทธิ์า พิณีจวบดล และทิพย์ นาคธน. (2520). การอ่านและพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สิริพร พงศ์พิพัฒน์พันธุ์. (2541). ผลงานด้านพระพุทธศาสนาของพระธรรมปัญญาบดี (เพียร อุตตโม). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และ สุธน เจริญพงศ์. (2529). “พระราชศีลสังวร (ช่วง อตฺถเวที),” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 6. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หลวงวิจิตรวาทการ, พลตรี. (2532). มหาบุรุษ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.
- อำนวยการ จันเงิน. (2534). “กลวิธีเก็บข้อมูลประวัติบุคคล,” ใน การเก็บข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- เฉลิมศักดิ์ รุ่งฉาย. (2546). ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระธรรมโมลี (เกตุ ติสฺสโร). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, ถ่ายเอกสาร.
- เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, สำนักงาน. (2533) ประกาศเกียรติคุณดีเด่นของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เปลื้อง ณ นคร. (2514). คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ใหญ่ ท่าไม้. (ม.ป.ป.). “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์,” ใน มหาโพธิ์ (ฉบับพิเศษ) ..พ่อท่านคล้าย. ม.ป.ท.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2549, 9 มีนาคม). “ข่าวสั้นทันโลก,” ไทยรัฐ. หน้า 19.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บุคลากรกรม

บุคลากรกรม

กิตติวิมล, พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

เขตต์โชติปัญญา, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

เคลื่อน นิตย์ไสว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109/4 หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548.

จัด บุญทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 213 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2549.

จเด็จ ธมฺมโร, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

เจริญ สุขราช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 5/1 หมู่ที่ 1 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

ฉาย รักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 125 หมู่ที่ 7 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.

ชั้น บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2549.

ชูศักดิ์ สิริปัญญา, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์ เทวศิษย์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

- โชคดี ไกรปราบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 6 ตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.
- ประนอม แซ่ม้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549.
- ประวิทย์ บริบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 353 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.
- ประเวศ ชูแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ดาบดำจ๊ะธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 15 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2549.
- ปัญญาสารคุณ, พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดจันดี หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.
- ปัทมา ชนะสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ที่พักสงฆ์สระน้ำ พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ หมู่ที่ 4 ตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.
- แผ้ว สิทธิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 252 หมู่ที่ 1 ตำบลสิงห์หม้อ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2549.
- พริ้ง บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 8 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- พิพัฒน์กิจจาภรณ์, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดธาตุน้อย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2548.
- ภิกษุวัฒน์ วัฒนายากร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ 14 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2549.
- มหาชำนาญ, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดธาตุน้อย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2548.

- ลี้ บุญยเกียรติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- วรเขตคณารักษ์, พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดธาตุน้อย ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- วรเชษฐ วิชาตุราช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 66/5 หมู่ที่ 4 ตำบลจันดี อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- วิมล เซาวนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดธาตุน้อย กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2548.
- วีระยุทธสิริวัฑฒโน, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2549.
- สถิตวิหารธรรม (สอน ฐิติวิโร), พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดมะนาวหวาน ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2549.
- สถิตสุตพจน์, พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ 14 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- สมนึก เนินหนู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109/4 หมู่ที่ 10 ตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548.
- สมพร ทองสงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีตำรวจอำเภอควาง อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549.
- สุวิทย์ ทองดี จินุทสโร, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ชีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษฐ์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549.

โสภณคณาภิวัดมน, พระครู เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดหาดสูง หมู่ที่ 3 ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2549.

อดิสรณ์ ภูชวัญทอง กตปุญโญ, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักสงฆ์เทวศิษฐ์ หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

อมร ศรีราชพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพิศิษฐ์อรรถการาม ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

อานันต์ อานนุโท, พระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดสวนขัน หมู่ที่ 1 ตำบลสวนขัน กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2549.

เอกพล ชูแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธีระ รัตนจำนงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลช้างกลาง หมู่ที่ 1 ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2549.

ภาคผนวก ข
แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรื่อง ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ
(คล้าย จนทสุวณฺเณ)

ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺเณ)

1. ชาติภูมิ

ประเด็นศึกษา : ชื่อสกุลจริง วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ชื่อสกุลบิดามารดา อาชีพบิดามารดา ภูมิลำเนาต่างๆ ของบิดามารดาที่เด่นๆ จำนวนพี่น้องเรียงตามลำดับการเกิด

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารต่างๆ เก็บรวบรวมภาพบิดามารดา (หากมี) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

2. ปฐมวัย

ประเด็นศึกษา : วิถีชีวิตในวัยเด็ก (การกิน การอยู่ การช่วยเหลือกิจกรรมครอบครัว การสมาคมกับครอบครัว ญาติ เพื่อนฝูง อุบัติเหตุที่ได้รับ) นิสัยในวัยเด็ก

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารต่างๆ เก็บรวบรวมภาพในวัยเด็ก (หากมี) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

3. การศึกษาเบื้องต้น

ประเด็นศึกษา : การศึกษาทางโลก (ศึกษาที่บ้าน ศึกษานอกบ้าน) ผลการศึกษา และการศึกษาทางธรรม (การศึกษานักธรรมทุกระดับ สำนักเรียน ผู้สอน ปีที่ได้รับวิทยฐานะ และการศึกษาเปรียญธรรมทุกระดับ สำนักเรียน ผู้สอน และปีที่ได้รับวิทยฐานะ)

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารต่างๆ เก็บรวบรวมภาพในช่วงเรียน (หากมี) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

4. บรรพชาและอุปสมบท

ประเด็นศึกษา : บรรพชา (วันเดือนปีที่บรรพชา สถานที่บรรพชา ผู้บรรพชา ระยะเวลาบรรพชา ช่วงบรรพชาจำพรรษาที่ใดบ้าง ทำกิจกรรมเด่นๆ อะไรบ้าง) อุปสมบท (เหตุการณ์ก่อนได้รับการอุปสมบท วันเดือนปีที่อุปสมบท สถานที่อุปสมบท ผู้อุปสมบท ระยะเวลาอุปสมบท ช่วงอุปสมบทจำพรรษาที่ใดบ้าง ทำกิจกรรมเด่นๆ อะไรบ้าง)

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพช่วงบรรพชาและอุปสมบท (หากมี) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

5. สมณศักดิ์

ประเด็นศึกษา : สมณศักดิ์ทุกชั้นเรียงลำดับ (ชื่อสมณศักดิ์ ปีที่ได้รับ)

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

6. อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

ประเด็นศึกษา : รูปร่าง อุปนิสัย ความน่าประทับใจ การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

7. ผลงานที่สำคัญ

ประเด็นศึกษา : ผลงานที่ท่านภูมิใจมีอะไรบ้าง

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพผลงานที่สำคัญ และ

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

8. มรณภาพ

ประเด็นศึกษา : ชีวิตช่วงใกล้มรณภาพ วันเดือนปีที่มรณภาพ สาเหตุการมรณภาพ สถานที่สร่งน้ำศพ สถานที่บำเพ็ญกุศล และเกียรติยศที่ได้รับหลังจากมรณภาพ

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพช่วงมรณภาพ (หากมี) และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ)

1. ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ประเด็นศึกษา : ผลงานด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีอะไรบ้าง ทำอย่างไร ได้ผลเป็นอย่างไร

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

2. ด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด

ประเด็นศึกษา : ผลงานด้านการปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด มีอะไรบ้าง ทำอย่างไร ได้ผลเป็นอย่างไร

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

3. ด้านสาธารณประโยชน์

ประเด็นศึกษา : ผลงานด้านสาธารณประโยชน์ มีอะไรบ้าง ทำอย่างไร ได้ผลเป็นอย่างไร

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

4. ด้านเครื่องรางของขลัง

ประเด็นศึกษา : ผลงานด้านเครื่องรางของขลังมีรุ่นใดบ้าง มีประสบการณ์อย่างไรบ้าง ผลเป็นอย่างไร

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร รวบรวมภาพ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม

ภาคผนวก ค
แนวทางในการสัมภาษณ์

แนวทางในการสัมภาษณ์
เรื่อง ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ
(คล้าย จนทสุวณฺโณ)

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ สถานที่ และวัน เวลา สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....ชื่อสกุล.....
ศาสนา.....ระดับการศึกษา.....อาชีพ.....
2. ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
3. สถานภาพของท่านอยู่ในกลุ่มใด
 3.1 พระภิกษุ
 3.2 ญาติ
 3.3 ศิษยานุศิษย์
 3.4 บุคคลอื่นๆ
4. สถานที่สัมภาษณ์.....
5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

แนวทางในการสัมภาษณ์
เรื่อง ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ
(คล้าย จนทสุวณฺโณ)

ประวัติชีวิตของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ)

1. ชาติภูมิ

ชื่อสกุลจริง.....

วัน เดือน ปีเกิด..... สถานที่เกิด.....

ชื่อสกุลบิดา-มารดา.....

อาชีพบิดา-มารดา.....

ภูมิหลังต่างๆ ของบิดา-มารดาที่เด่นๆ.....

จำนวนพี่น้อง.....คน เรียงตามอายุ ดังนี้

1. ชื่อ.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....คุณลักษณะเด่นพิเศษ.....

2. ชื่อ.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....คุณลักษณะเด่นพิเศษ.....

2. ปฐมวัย

วิถีชีวิตในวัยเด็ก การกิน.....

การอยู่.....

การช่วยเหลือกิจกรรมครอบครัว.....

การสมาคมกับครอบครัวญาติ เพื่อนฝูง.....

อุบัติเหตุที่ได้รับ.....

นิสัยในวัยเด็ก.....

3. การศึกษาเบื้องต้น

การศึกษาทางโลก.....

การศึกษาที่บ้าน.....

การศึกษานอกบ้าน.....

ผลการศึกษา.....

การศึกษาทางธรรม.....

 สำนักเรียน.....

 ผู้สอน.....

 ปีที่ได้รับวิทยฐานะ.....

การศึกษาเปรียบเทียบ.....

 สำนักเรียน.....

 ผู้สอน.....

 ปีที่ได้รับวิทยฐานะ.....

4. บรรพชาและอุปสมบท

บรรพชา.....

 วัน เดือน ปี บรรพชา.....

 สถานที่บรรพชา.....

 ผู้บรรพชา.....

 ระยะเวลาบรรพชา.....

 ช่วงบรรพชาจำพรรษาที่ใดบ้าง.....

 กิจกรรมเด่นๆ อะไรบ้าง.....

อุปสมบท.....

 เหตุการณ์ก่อนได้รับการอุปสมบท.....

 วัน เดือน ปี ที่อุปสมบท.....

 สถานที่อุปสมบท.....

 ผู้อุปสมบท.....

 ระยะเวลาอุปสมบท.....

 ช่วงอุปสมบทจำพรรษาที่ใดบ้าง.....

 กิจกรรมเด่นๆ อะไรบ้าง.....

5. สมณศักดิ์

สมณศักดิ์ ทุกชั้นเรียงตามลำดับ.....

 ชื่อสมณศักดิ์.....

 ปีที่ได้รับ.....

6. อุปนิสัยและบุคลิกภาพ

รูปร่าง

อุปนิสัย

ความน่าประทับใจ.....

ตัวอย่าง.....

การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น.....

ตัวอย่าง.....

บุคลิกภาพ เช่น ความคิดริเริ่ม ความยุติธรรม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความ
รับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ ความรอบคอบ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง เป็นต้น
แต่ละบุคลิกภาพต้องการคำตอบต่อไปนี้

ลักษณะที่แสดงออก.....

ตัวอย่างเด่น.....

7. ผลงานที่สำคัญ

ผลงานที่ท่านภูมิใจ

.....

8. มรณภาพ

ชีวิตช่วงใกล้มรณภาพ.....

วัน เดือน ปี ที่มรณภาพ.....

สาเหตุการมรณภาพ

สถานที่ส่งน้ำศพ

สถานที่บำเพ็ญกุศล

เกียรติยศที่ได้รับหลังมรณภาพ.....

ผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนทสุวณฺโณ)

1. ด้านการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มีอะไรบ้าง.....

ทำอย่างไร.....

ได้ผลเป็นอย่างไร.....

2. ด้านปฏิสังขรณ์และพัฒนาวัด

อะไรบ้าง.....

ทำอย่างไร.....

ได้ผลเป็นอย่างไร.....

3. ด้านสาธารณประโยชน์

อะไรบ้าง.....

ทำอย่างไร.....

ได้ผลเป็นอย่างไร.....

4. ด้านเครื่องรางของขลัง

รุ่นใดบ้าง.....

มีประสบการณ์อย่างไร.....

ภาคผนวก ง
แนวการสังเกต

แนวทางในการสังเกต
เรื่อง ศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของพระครูพิศิษฐ์อรรถการ
(คล้าย จนุทสุวณฺโณ)

การสังเกตเป็นการเก็บข้อมูลจากสิ่งที่ปรากฏเห็นเป็นรูปธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษา เพื่อให้การศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจากเอกสารไปในตัว อีกทั้งจะได้เก็บรวบรวมภาพหรือภาพถ่ายประกอบเพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางสังเกตดังนี้

1. ภาพพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ) ในบทบาทต่างๆ
2. ภาพวัด พระพุทธรูป พระเจดีย์ หอไตร พระอุโบสถ ที่เป็นผลงานพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)
3. ภาพกำแพงวัดที่เป็นผลงานพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)
4. ภาพสาธารณประโยชน์ที่เป็นผลงานพระครูพิศิษฐ์อรรถการ (คล้าย จนุทสุวณฺโณ)

ประยอผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	ดาบตำรวจธีระ รัตนจำนงค์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 03 เดือนมกราคม พ.ศ.2503
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านพรุ อำเภอดาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 10/21 หมู่ที่ 3 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้บังคับหมู่ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าเรือสงขลา ศูนย์ตรวจคน เข้าเมืองภาคใต้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าเรือสงขลา ถนนแห่งพระราม ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชุมชน สถาบันราชภัฏ สงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2549	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย ทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา